

3/1/50

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2.

Vol. 12

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 23-వ తేది మంగళవారము

297

సంపుటము ౧౨

శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర అధిక చైత్రమాస శుద్ధ దశమి ౧౦.

సంచిక ౨౮౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు.

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేల యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది మంచభాష చీటి కూచి కొనిన మోనయోగముగను.

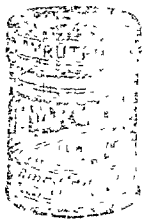
అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు తొలగించును, పొట్లబొగ్గులును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే వెనుట పట్టుటచలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జీవామున
తారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు

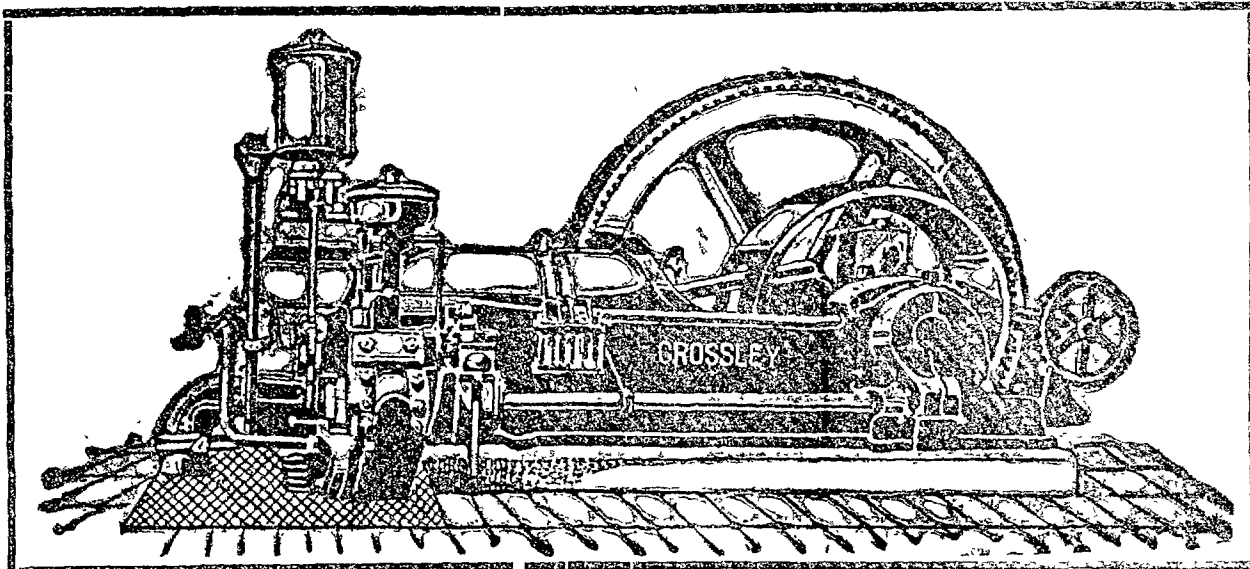

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుంచుకొని
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరిరోడ్డు, ఛోర్లు చొందాము.

క్రాస్సిగాసు అండ్ ఆయిల ఎంజినులు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబనల్
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు లెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైమా
మూవరు మొద
లగువాటి తో
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన నూనెనుపొయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది.

ఎంజినిర్లు, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయుకోరెదము.

క్రాస్సిబ్రదర్స్, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

1546

మద్రాసు అండ్ నదర్ నమహారాటా

రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్;

(ఇంగ్లాండ్ లో రైల్వే కంపెనీ చట్టము ప్రకారము)

ప్రకటన

మద్రాసు అండ్ నదర్ నమహారాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

మద్రాసు అండ్ నదర్ నమహారాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

ఈ క్రిందిబండ్లు క్రొత్తగా వర్షపాటుపడినవి

సెం 41 మిక్సెడ్ ఆర్మీ కంపెనీ వరులు	14—10
కేబుల్ రైలు	15—25
సెం 42 కేబుల్ రైలు వరులు	9—15
ఆర్మీ కంపెనీ రైలు	11—25
సెం 155 కేబుల్ రైలు వరులు	16—45
కేబుల్ రైలు మార్గం తెనాలి రైలు	18—45
సెం 156 కేబుల్ రైలు వరులు	14—45
కేబుల్ రైలు	16—80
సెం 111 లోకల్ మదరాసు వరులు	13—12
రైలు మార్గం రైలు	13—28
సెం 112 కేబుల్ రైలు వరులు	14—40
కేబుల్ రైలు	15—48
సెం 113 కేబుల్ రైలు వరులు	16—0
కేబుల్ రైలు	17—80
రైలు కంపెనీ రైలు వరులు	20—0
కేబుల్ రైలు	21—6
కేబుల్ రైలు	21—25
కేబుల్ రైలు	22—86
సెం 195 లోకల్ మదరాసు వరులు	7—5
ఆర్మీ కంపెనీ రైలు	9—80
సెం 196 లోకల్ ఆర్మీ కంపెనీ వరులు	9—45
కేబుల్ రైలు	12—20
ఈ క్రిందిబండ్లు వరులు రద్దుపరుపబడినవి	
సెం 168 లోకల్ మదరాసు వరులు	12—5
కేబుల్ రైలు	13—15
సెం 154 కేబుల్ రైలు వరులు	13—80
కేబుల్ రైలు	14—48
సెం 138 కేబుల్ రైలు వరులు	11—10
కేబుల్ రైలు	11—28
సెం 144 కేబుల్ రైలు వరులు	20—10
కేబుల్ రైలు	21—13
సెం 147 కేబుల్ రైలు వరులు	21—40
కేబుల్ రైలు	22—44
ఈ క్రిందివి ముఖ్యమైన మార్పులు	
సెం 1 మద్రాసు—కలకత్తా మెయిలు వార్షికము	14—35 కు బదులు 18—48 కి చేరును. ఈబండి లోని టికెట్ లు తాత్కాలికముగా నిలువదు.

సెం 2 కలకత్తా, మద్రాసు మెయిలు 18—22 కు బదులు 12—35 కు బదులు చేరును. ఈబండి దువ్వడ, ద్వారా పూడి, లుంగులు, స్ట్రాప్ లు, ఆపకబతును.

సెం 9 కేబుల్ రైలు వార్షికము రైలువారి బిల్టులకు నష్ట ప్రతిష్టాకాంక్ష నిలుగును రైలువారి 10—40 ఘంటలకు ఆర్మీ కంపెనీ రైలువారి కాకినాడ పోవుబండ్ల ఏర్పాటు ప్రకారము 11—45 ఘంటలకు బదులుదేరి కాకినాడ వరకు వరులు.

సెం 10 వార్షికము వార్షికము 17—50 కు బదులుగా 18—50 ఘంటలకు మద్రాసు చేరును.

సెం 32 వార్షికము వార్షికము—యిప్పుడు బిల్టులకు లోని నిలువబడునట్టిబండి బిల్టులకు 8—8 కంటలకు చేరును. ఆర్మీ కంపెనీ 8—25 కు బదులుదేరి యిప్పుడు మద్రాసు 12—25 కు చేరు 42 వార్షికమువారికి బదులుగా 10—30 కి చేరును. ఒక క్రొత్త సెం 196 బండి ఆర్మీ కంపెనీ నుండి 9—45 ఘంటలకు బదులుదేరి మద్రాసు 12—20 ఘంటలకు చేరును.

సెం 34 కాకినాడ వార్షికము 6—0 ఘంటలకు బదులు 5—55 ఘంటలకు కాకినాడ వరులు.

సెం 150 లోకల్ (యిప్పుడు 180 గా మార్చబడిన బండి) పాస్సేరి 7—15 బదులు 6—55 కి వదిలి రాజుపురం 8—37 కు బదులు 8—25 కి చేరును.

సెం 13 మద్రాసు వార్షికము మిక్సెడ్ బండి 5—0 ఘంటలకు బదులు 4—35 కి బదులుదేరి కడపకు 11—2 కు చేరును.

సెం 4 S. I. R. మెయిలు మద్రాసుకు 7—15 గంటలకు సెం 20 రైలువారి వార్షికము 8—30 గంటలకు సెం 26 రైలువారి వార్షికము 16—50 ఘంటలకు సెం చేరును.

సెం 86 తిరువల్లూరు లోకల్ ఆర్మీ కంపెనీ నిలువదు. రాజీ పేరు, కాకినాడ, విశాఖపట్నం, గుంటూరు, కేవల రైలు వారి బండ్లవరులు కాలనిర్ణయములు మద్రాసు లోకల్ బండ్ల ఏర్పాటులు సరైన రైలువారు ఏర్పాటు ననుసరించి కాలనిర్ణయములు లానరీపబడినవి.

ఇంకను యితర వివరములగు కాలనిర్ణయములను తెలియగోరువారు స్టేషన్ లో త్వరలో విక్రయింపబడే కాలనిర్ణయపట్రికలను చూచుకొనవచ్చును. (సెం 16)

కౌన్సిలియర్లు 2253

20-8-26 తేదీవారమునుండి 28-8-26 మంగళవారమువరకు తేదీ, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గంటలకు మద్రాసు కౌన్సిలియర్లు, లిమిటెడ్ గొప్ప చరిత్రసంబంధమైన, అమోఘమైన, కథ, ఇట్టిది ఇదివరకెప్పుడూ ప్రచురించబడియుండలేదు.

“లేడి హామిల్టన్”
10 పెద్ద రీల్స్ గలవు
అందమైన లేడి హామిల్టన్ (సేను, జీవితవర్ణన
(లాండ్ నెల్సన్ గారి మొదటి ప్రేమ)

తామ వదుకునూలుతో బట్టలు

నేయించుకొన గోరుట

భారత తంతుకారపంపుమనకు నూలుపంపినవారిలో చాల మంది ఆనూలుతో బట్టలను నేయించుకొనుటకు దారిని తెలిగీతమకు పంపవలెననియు ఆనూలుకు యియ్యవలసిన ధరను భారతపంపుమనారికి పంపెదమనియు ప్రాయశాస్త్రముగా భారతీ సంఘమువారికి బట్టలను నేయించి పంపెదమనియు వారినూలు చాలనిచో ఇతరుల నూలు డ కొంత కలియకమానదు. ఇందులకు కొందరికికరింపలేదు. అటుల పంపినచో కొందరుకత్తులై ముమ్మలు తిరిగి నూలువదుకుకుండ దానినే మరల పందాగా పంపవచ్చును. పక్షపాతిమలకు అవకాశము కలుగునగాన అటుల పంపవలెనుగాన నూలుపంపున చలువచేయించి చంకా దారులకు అమ్ముటకు నిశ్చయింపబడెను. చలువ చేయించి (బ్లీచింగ్) వలన నూలు కేమియును నష్టము కలుగదు. కోరాగా నందు నూలు, తెల్ల గా చలువమడతలవలె నుండును. కొంతదళ సరిమాడ కలుగును. ఇటుల తిరిగి నూలుపంపగోరువారు తామ చందానూలును పంపునపుడే దీనిని తిరిగి పంపగోరెదమని అని కార్డుమీద స్పష్టముగా వ్రాయవలెను.

పి. పి. పద్ధతిని పంప వీలులేదుగాన యిట్లు పంపవలెనని కోరువారు 5 రూపాయలు ధరావతు కట్టవలెను. అటుల కట్టినచో ఏ నెల కా నెలగానీ కొన్ని నెలలు చేర్చిగాని వారెటుల కోరిన నటుల వారుపంపిననూలునే చలువచేయించి పంపెదము. (ఎంగుయిండియా 4-3-26)

ఆయుర్వేదవిద్యార్థుల సమ్మె

బోధనా క్రమము బాగుండలేదు

ఉపాధ్యాయులు సరిగవచ్చుటయు లేదు

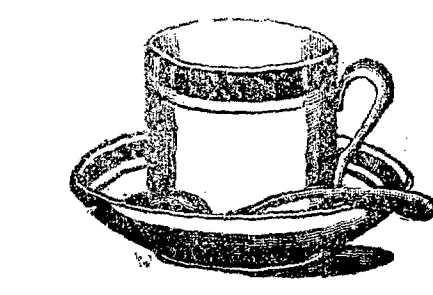
కలకత్తా, మార్చి 22:— ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాలయములోని విద్యార్థులు సుమారు నూరుగురు ఒకటి, రెండు, మూడు తరగతులవాండ్లు సమ్మెకట్టిరి. పాఠశాలమునకు ఇట్లు వ్రాసిపంపిరి. బోధనా క్రమము మాకు బాగుగ లేదు. అనుభవసంపాదనకు అవకాశములు కలుగలేదు. ఉపాధ్యాయులు క్రమముగ పాఠశాలకు లేరు. అయ్యియు సరిచేయబడునకు తిరిగి కళా కాలలో ప్రవేశింపము. (ఆ. ప్రె.)

మార్చి 22:— నేడు వైద్యవిద్యార్థుల సమ్మె యందు ఏమార్పులు లేవు. పరిస్థితులు స్థిరముగ నున్నవి.

గుట్టమునుండి పడిపోవుట

కలకత్తా, మార్చి 22:— కలకత్తా కేసుకోర్టులో నును స్టాగానున్న జె. లాంబుగారు ప్రమాదమునకు లోనైరి. కిడ్నరు పురతోప గుట్టము పడిపోయెను. దానినుండి పడిన లాంబుగారికి గాయములు తగిలెను. దగ్గరలో మోటారుపై ప్రయాణముచేయుచున్న పోలీసు కమిషనరుగారు లాంబుగారిని ఆసుపత్రికినిగొనిపోయిరి. గుట్టము రోతులేకనే ఇల్లుచేరెను. (ఆ. ప్రె.)

ఇదివరకు మా ప్రదర్శనశాలకు రానివారు దయచేసివచ్చి ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసి

మానవత్వము, పనితనము, న్యాయము, మీకు విశదమగును

ప్రస్తుత సమావేశము తగినట్టి లోలాములు, పుష్కరాగముల తోడులు, రేపరులు, క్లావరులు ముక్కుపుడుకులు అంటుపాములు, వెండి తిరుగుచెంబులు, టీ సెట్లు, టెన్నిసు కప్పులు, అనేక విధములగు ఉంగరములు, బహుమాన పత్రములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి అర్జిచ్చిన అతిథులలో తయారుచేసి యిచ్చెదము.

ముఖ్య గమనింపు:— సేము వెండికి, సవరం బంగారుకు, మేలురకంపుష్కరాగములకు గారంటి యిచ్చెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో పైకమువాప నిచ్చెదము. 1842

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి, నగల వర్తకులు, 25 వైసాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మద్రాసు పెన్సల్లు

ప్రతి రకము వ్రాయుగు పెన్సల్లుయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు పెన్సల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.

వీటిని ఉపయోగించి నవ్వజోద్ధమమునకు ప్రోత్సాహ మొసగుదు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుదు:

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్సు, మద్రాసు

1964

స్వరాజ్యయులు శాసనసభను

విడుట

అందుకు తగుకారణములు

మణ్సుగం చెట్టిగారి ఉపన్యాసము

భారతశాసన సభ్యులు స్వరాజ్యపక్ష "విప్ల" అగు ఆర్. కే. మణ్సుగం చెట్టిగారు శుక్రవారము సాయంత్రము గోఖలే లులో జరిగిన స్వరాజ్యపక్షపు బహిరంగసభయందు స్వరాజ్యయులు శాసనసభనుండి వెడలివచ్చుట అయినను తగు కారణములు పలికెను.

మణ్సుగం చెట్టిగారిట్లు పన్నునెంచిరి.

స్వరాజ్యయులు సాధించినదేమి?

స్వరాజ్యయులు జమాఖర్చులు చూచుకొని నిలువ పరి శోధించుకొని సాంకేతికతను మానవ మయినది. వివిధశాసన సభలలోని ప్రతినిధులు తమ ఆధికారాలను నియోజకవర్గము జెంతులలోని శాసనసభలలో తాము సాధించిన కార్యములగు ర్చి చెక్కుకొనవలసియున్నది. ఈ యేడు ప్రతియేడువలె గాక యొక్క ఒక మూడేండ్లలో ఏమయ్యెనందు విషయము తెలియజేయుట వలసియున్నది. మావత్తుమవారు గత మూడేండ్లలో శాసనసభల ద్వారా ఏమి పంపాదించిరో తెలుపగోరిరి. ప్రత్యక్షమున మేము తొలగింపజేసిన గొప్ప మేలు సాధింపగలిగితిమి. అదియే మనమహాత్మా గాంధీగారి విడుదల. పరువుపొందిన మ ర్వాద కాపాడుకొనుటకై ప్రభుత్వమువారు గాంధీగారి అస్వస్థతను విడుదల కారణము ప్రకటించిరి. కాని నిజమేమన, ఆరోజున శాసనసభలో గాంధీగారిని తీర్మానముపై చర్చనంగీకరించుటకు ప్రభుత్వమువారికి ధైర్యముచాలలేదు. ఆరోజున 11 గం టలకు శాసనసభలో గాంధీగారి విడుదలగుర్చి తీర్మానము జరుగనందు, ఉదయము 7 గంటలకే వారిని విడిచిపెట్టిన వాస్తవము తెలియచిరి. ఇది స్వరాజ్యపక్షమువారిచే గల్గిన మొదటి మేలు. (వార్త) నూతన శాసనసభకు ప్రతినిధులుగ దేశాభిమాను లెక్కువమంది రాకుండినచో ప్రభుత్వమువారు మహాత్మాగాంధీగారిని విడిచియుండగని వానమృతము. మిరచంద్రులంగీకరింతురని చలించెదను.

ఇదిగాక ఉప్పుపన్ను ప్రాతిరేకులకు మరల్చుట ప్రభుత్వమువారి కిష్టము లేకున్నను దేశీయపరిశ్రమలసంరక్షణ కొప్పించుట, రాజకీయకైదల విడుదల చేయవలెనని తీర్మానించుట, లాంగ్ మేరువారి క్రేయము వారసి ఇంగ్లాండు ఇండియా దేశమున న్యాయముజేయుచు విధించిన ప్రతిపక్షము పన్నుతొలగించుట, యివన్నియుగూడ స్వరాజ్యయులవల్లనే జరిగినవి. అధిక సంస్కరణల నొసంగు లోపున 1919 సంస్కరణల చట్టము, ఆంధ్రమేలపము లున్నచో విచారింపవలసియున్నదని ప్రభుత్వము తరపున సర్ మాట్లాడు మహాయోగిగారు చర్చసయమున చెప్పిరి.

మద్దీమనునంపుము

వారు చెప్పిన ప్రకారము సంస్కరణల విచారణసంఘము, ఉరఫ్ మద్దీమనునంపుము నియమింపబడెను. ఈసంఘము వారు విచారించుచుండగానే, కార్మికపక్ష ప్రభుత్వమునందు ఇండియా మంత్రిగా నున్న అరివర ప్రభువుగారు సామ్రాజ్యపక్షులకు తరపున ప్రభువులసభలో ఉపన్యసించిరి. వారి ఉపన్యాసము అభాగ్యముగ నున్నదని మేము సభలో నిశ్చయించుకొంటిమి, అప్పుడు చేయవచ్చుదేమి? ఇప్పుడుంటు తొలగినిది, గ్రాంటుల నంగీకరింపరాదను మూకార్యక్రమము తప్పకేరేమియు లేదు. తదనుగుణముగ 1924 మార్చిలో బడ్జెటు డిమాండుల నిరాకరించి అర్థిక చట్టమును త్రొక్కివేసితిమి. మద్దీమను సంఘము మేము కోరలేదనియు, అందలి సభ్యుల నియామకము మా కిష్టములేదనియు చెప్పితిమి అయినను సంఘమువారు పనిసాగించుచునే యుండిరి. వారేమిచేసినను చేయకున్నను, తాము సంపాదించిర సాత్వమువల్ల 1919 సం॥ సంస్కరణ చట్టము లో పథ్యమును మునదనియు, ఆచరణయోగ్యము కాదనియు, కేవలము సైకనుల మార్పులతో సరిపాక చట్టము మూలమునుండియు మార్చవలసినదేయనియు రుజువయ్యెను. సంయుక్త రాష్ట్రములో ముత్రిపని జేసిన సి. నై. చింతామణిగారే అట్లు చెప్పిరి. సాత్వము లెట్లున్నను, సంఘములో అధిక సంఖ్యాకులు విచిత్రమున శిఫార్సులు చేసిరి. కొన్ని సవరణల నూచించి అంతిమాత్రము జేసిన చట్టము చక్కగ అమలుజరుపవచ్చుననిరి. తక్కినసభ్యులు (మైనారిటీ) అతుకువ్యవహారము పనికిరాదనియు, రాజ్యాంగవిధానము నూతనముగా నేర్పరుచుటకై రాయలుకమిషను నియమించవలెననియు శిఫార్సుజేసిరి. ఈలోపున ఇంగ్లాండులో కన్వెన్షన్ ప్రభుత్వము వచ్చెను. అమితవిజ్ఞానవంతులగు ఇండియా మంత్రి బర్మిస్టన్ హౌసు ప్రభువుగారు 3 నెలలు ఇండియాచరిత్ర

చదివి (నవంబరు) ప్రభువులసభలో 2 గంటలపేపు మాట్లాడి తమ కేమియు లేల్పలేదు (నవంబరు).

కాని ఒక్కపక్షమును మాత్రము చెప్పిరి. ఆంగ్లేయులు రాజ్యాంగనిర్మాణమునందెంతనిపుణులైనను, రాజ్యాంగనిర్మాణము జేయుట వారిని తప్పని గాదనియు, భారతీయులు ఏదేని విధానమును నూచించినచో తాము అంగీకరింపవచ్చును అనుకూలముగ విచారించుననియు, వెంటనే కాకున్నను రాయలుకమిషను నియమించినచో విచారించుననియు చెప్పిరి. భారతీయులు సహకారము జూపనిది తామేమియు రాజ్యాంగవిధానము మార్చజేయజాల మనిరి.

1925, సెప్టెంబరు, స్వరాజ్యయుల డిమాండు

కన్వెన్షన్ ప్రభుత్వము రాగానే 1925 సెప్టెంబరులో భారత శాసనసభయందు, మద్దీమను సంఘము మెజారిటీ రిపోర్టు నమలుజరుపవలెనని తీర్మానము గావించ ప్రభుత్వమువారికి ధైర్యముదచ్చెను. ఆరిపోర్టులో తేరినసార మేమి? మదరాసు లో ప్రభుత్వము ప్రజాసభను సులభముగా స్వాధీనముకొంద నుచ వలెను, అని. ఇంతకు మించిన విలువగల శిఫార్సు ఒక్కటి లేదు.

అంతట మేము తిరిగి పనిప్రారంభించితిమి. పంజీతమో తీరాలు: సెప్టెంబరు గారు ఎన్నికసభ్యులందరితరపున దేశీయులందరి తరపున 1925 సెప్టెంబరుమాసము ఒకసవరణ ప్రతిపాదించిరి. అందు నూతనరాజ్యాంగవిధాన మెట్లుండలెనో ముఖ్యమంత్రి తమల నూచించిరి. అది మూడుభాగములుగ గలదు. ఇండియా ప్రభుత్వవిధాన మెట్లుండలెనో ముఖ్యమంత్రి తమలను బ్రతిపూ పార్లమెంటువారు నూచించవలెననియు, రౌండుటే బిల్లుసభలో దా స్వేచ్ఛనలుకల్పెనను, లేదా మరేయివ సంఘమును నియమించి వారు నూచించు బిల్లును వాగ్ల మించువారు ఆగివెంచవలెను. ఈసవరణయందు తిరుగుబాటు నూచించుట అయ్యెననియు లేవు. 1919 చట్టము జిట్టిపడ్డదికానై ఆంధ్ర సింధునది.

1917 సం॥ ఇండియా మంత్రిగారు ఇండియా ప్రభుత్వ విభాగముగూర్చి ప్రకటించియుండిరి. పిమ్మట వైస్రాయిగారు, ఇండియా మంత్రిగారు, ఇండియా అంతయు తిరిగి విచారించి పార్లమెంటునకు నివేదించిరి. ఈయంట్లు సభ్యుల చేరినపిమ్మట బ్రతిపూ ప్రభుత్వమువారు 1019 ఇండియా చట్టమును గావించిరి. ఇప్పుడుగూడ అక్రమము మెట్లు త్రొక్కుమనుచున్నాము. 1924 సం॥ ఫిబ్రవరిలో కోరినట్లు కోరిక తిరిగి మార్పుకొందుకేల యని మామిమర్కము లనుచున్నాడు. 1924, ఫిబ్రవరికి, 1925 సెప్టెంబరులోపున కొంతమార్పుజరిగినది. జర్మిన్ హౌసుగారు మనల రాజ్యాంగవిధానము నూచించగోరిరి. వారికోర్కె ప్రకారము మేము నూచింపకున్నను మార్పకైన అనుసరింపవలసిన ముఖ్యపద్ధతుల చెప్పితిమి. దీని నంగీకరించినచో వివరములన్నియు చెల్లెదము. స్టేటు సెక్రటరీగారు మాప్రధానభాక్తుల కంగీకరించకున్నచో కష్టపడి బిల్లు తయారుజేసిన ప్రయోజనమేమి? స్టేటు సెక్రటరీగారియెడ గౌరవము జూపి మేము నూచనలు చేసినపుడు తిరిగి వారు మాయెడ గౌరవము జూపి తన అభిప్రాయమును తెలుపవద్దా? అప్పుడే ఏదాకగడచినది. ఇంకను వారు దీర్ఘముగ నాలోచించుచున్నారు. (నవంబరు)

1924 ఫిబ్రవరిలోవలె రాయలుకమిషనుమాత్రము కోరి యున్నచో వెంటనే వచ్చెడిది. ఇప్పుడేమి లేకుండపారెనని మామిత్రవర్గపు విమర్శకు లనుచున్నారు. రాయలుకమిషను 1919 చట్టము నిబంధనల ప్రకారము దాసరితనడియే చట్టము అమలుజరుగు పడెడలలోను మైగా మనకు స్వరాజ్య మిచ్చుటకురాదు. చట్ట మెట్లుపనిజేసినదియు, అందలిలోపము లేమిగలవో విచారించుటకైవచ్చును. రాయలుకమిషనునిచారణ యనగ మనము విద్యావైతికాభివృద్ధి సంతకాంబిలిమో విచారించుట. అనగా మన అనాగరిక పోయినదో లేదో చూడవచ్చును. అట్టిపరిశ్రమ మేముంగీకరింపము. ఆత్మగౌరవముగల భారతీయు డెవ్వ డిందు కంగీకరింపజాలడు. కమిషను 1919 చట్టమును బడపరమో లేదో విచారించును. మనకిచ్చిన యామాత్రమున్నేచ్చి ఉంచుటా లేదాయని పరీక్ష జేయుదురు. కావున రాయలుకమిషను కోరలేదు.

1926 సం॥ జనవరినెలలో ఎసంబ్లియందు రీడింగుప్రభువుగారు ఆర్థికముగ కొన్నమాటలు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు మాతీర్మానముపై నెట్టి నిర్ణయము గావించుకొనలేదు. మేము సహకారము చూపినయెడల రాయలుకమిషను స్వరలోనే నియమంపబడుచున్నదియు జెప్పిరి. ఇది కేవలము అర్థములేని మాటయని చెప్పవలసియున్నది. 1921 సం॥ ప్రభుత్వమువారి సహాయమున సంస్కరణముల వృద్ధిజేయవలెనను తీర్మానము ఎసంబ్లియందు ఏకగ్రీవముగ అమోదించబడెను. అప్పుడే ఆసహజాధ్యమము ప్రబలియుండును. ప్రభుత్వమువారు అప్పుడు సహకారమును కోరియుండలేదు. నేడు ఆసహాయధానము వివరింపబడిన ఈజ్జుడు ఇండియా మంత్రి సహకారము కోరుచున్నాడు.

యూదుసంవత్సరములు మేము ఎంతవరకు సహకారము ప్రకటించితిమో కొంతవరకు చెదను.

మేము అన్ని విషయములందు సంపూర్ణ సహకారము ప్రకటించుచుంటిమని సర్ నైజరెట్ నైటుగారు చెప్పిరి. రైల్వే బడ్జెటునుగూర్చి మాట్లాడుచు సర్ చార్లసుఇన్ని సుగారు మాసహకారమును ప్రకటించిరి. అధికపరిస్థితులు చక్కజెల్లుబడుచు వారికి తోడ్పడినందులకు అధికపభ్యులు కృతజ్ఞులై చిప్పిరి. మానాయకుడు శాసనసభయందే ప్రభుత్వమువారితో గౌరవకరముగ వరతులపై తోడ్పడుటకు మేముచ్చటికి వచ్చియున్నామని ప్రకటించెను. ఇవంతయు సహకారము కాదా మోతీరాలు సెప్టెంబరుగారు మోకాలుపై బడి జేడవలెనా యని తిన్నాగారు ప్రశ్నించియుండిరి. ప్రభుత్వమువారు తోరు సహకార మట్టిదెనచో అది యెన్ని జేకిని జరుగదు. ఏదియెట్లున్ను ఎక్కువ సంస్కరణముల తోయనపుడు కొన్నివరకుల నిర్ణయించుట యెంతమాత్రము సరసముగ లేదు.

1925 సెప్టెంబరునందా మోదినపడెన తీర్మానముపై ప్రభుత్వమువారు యెట్టివర్గపు ముఖ్యకొనిరిని ఒకసభ్యుడు ప్రశ్నింప ఈవిషయమై ఇంకను ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారని హామీమెంబరు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఈయలోదన యింక నెంతకాలముపట్టునని మన సభ్యు, దీర్ఘకాలము పట్టునను. ప్రభుత్వము వారి అభిప్రాయము ఇంకను స్పష్టపడవలెనని సెప్టెంబరుగారు రాజప్రతినిధి ఉపశాఖసముచూచునని హామీమెంబరు చెప్పెను ఇదియే అఖరుమాట. అని సెప్టెంబరుగారు దగ్గర "అఖరు మాట యెన్ని యే" చెప్పెనని విడిచివేసెను.

మహాకారము ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన ప్రకారము సహకారము జూపించు సంఘము మో తీర్మానము అమోదయ్యెను. 1925 సం॥ జనవరినందు గాంధీగారి ప్రభుత్వమునందు, 1925 సం॥ జనవరినందు మంబంధించి విడుదలగుంబరి. చట్టమును కాన్పూరు కాంగ్రెసునందా మోదించబడిన తీర్మానము అశీర్వాదము ఆచరణయందు దుంచుటకు నేరమర్లము పొడెను.

మార్చి 3 తేదీన స్వరాజ్యపక్షమువారి తరపున సెప్టెంబరు వండితుడు ఒక ప్రకటన గావించెను. పిమ్మట మేమందరము సభినువిడిచి వెడలితిమి.

సభను విడుచుట ఎన్నికల యెత్తా

మేము సభను విడిచివచ్చివచ్చుట మేము ప్రకాశప్రతినిధులందుమాతామ యని ప్రశ్నించెను. స్వరాజ్యపక్షము ప్రకాశప్రతినిధ్యము వహించుటలేదని పురాతన కాంగ్రెసు యోధుడు బి. సి. పాలుగారు నడిపిరి. (గిర్ల సింగ్) కాని పాలుగారికన్న ప్రభుత్వమువారికి స్వరాజ్యయులస్థితి యెక్కువ తెలుసును.

మేము వెడలివచ్చుట ఎన్నికలపట్టాటోపమని కొందరనిరి. అమాట నేను కాదనను. శాసనసభ్యులందరు తమ్మున్ను కొనిన ప్రజల కిష్టమయినపనియే జేయుదురు. మేము సభనువిడిచివచ్చుట నియోజకవర్గమును సంశ్లేషిపరచుటకే యుపయోగము కాంగ్రెసుకు బద్ధులగుటయేగాక ప్రజలకోర్కెలను నూడ సెర నేర్చినవార మయితిమి (హార్లము)

మరియు యిదేకేవలము హాస్యాస్పదమనిరి. అట్లయినచో తదనంతరము దానిగూర్చి అంతేదీర్ఘముగ చర్చింపనేల? తిరిగి ఎన్నికలసయమున మాపని తెలిసివచ్చునని చెవరించిరి. తిరిగి ప్రజలు మిమ్మునుకొనకుండినచో మేము విచారింపము. మేము గౌరవముకొరకు అశికారకొరకు సభిలదారలేదు. గతమాడేండ్లలో ప్రజలభాక్తుల కాపాడుచుంటిమి.

మణ్సుగం చెట్టిగారు ముగించినపుట్ల గొల్లి వి. రామ గాణపతులు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, ఎస్. సత్యమూర్తి, డి. కొలండైగా ద్వుపన్యసించిరి.

రేవల్ల హామీలో బుధవారము

24-3-26 నాట్యసభ (ఎమెయ్యూర్) తెనాలి

ప్రతాపరుద్రయము

అభినవయుగంధర బాక్సరు. గోవిందరాజు మొకట సుబ్బారావుగారు యుగంధర, పిచ్చివాని పాత్రలను ధరింతురు.

నందూరి శేషచారి. బి. ఏ. పీ. శర్మ. క. ధర్మదాసు.

రాజప్రతినిధి సాగనంపుట

అధికారుల ఏర్పాటు

బొంబాయి, మార్చి 21.—బొంబాయి ప్రభుత్వపు అసాధారణ సభకు సభ్యులను ప్రకటించినది—భారతదేశ రాజప్రతినిధి ఎంతో శీఘ్రముగా వారి సమయము బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయములో ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ నుంచును. ఉదయము 8 గంటలకు చేరవలెను. పైకికానికాదు గౌరవార్థము 31 తుపాకులను ప్రేక్షకుల కొరకు ఇచ్చెదరు. వివిధభాషాభివృద్ధిని ప్రోత్సహించునట్లు రాజప్రతినిధులను ప్రభుత్వప్రధానకార్యదర్శి పైకికానికారి, (పరివారముతో) మునిసిపల్ కమిషనరు బొంబాయి కలెక్టరు, పోలీసు కమిషనరు, షెరిఫు గార్డులు, డిప్యూటీ కమిషనరు ఎడ్యుకేషన్, లెఫ్టినెంట్ కమిషనరు, పి. సి. జి. సి. యస్. ఐ. సి. ఐ. యి. బాన్స్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ కెరీర్స్ కౌంటి ఆఫ్ యార్గుగారు 1 వ తారీఖు మధ్యాహ్నము బొంబాయి చేరవలెను. మూలము ఓడలో వచ్చి భారతదేశ రాజప్రతినిధి హోదాను విహించెదరు. వారికి తగిన గౌరవము కలుగును. మధ్యాహ్నము 4.15 గంటలకు ప్రభుత్వప్రధానకార్యదర్శి పైకికానికారి అంగరక్షకులతో నౌకరును మూలము ఓడపై వెళ్ళెదరు. 5 గంటలకు ఇన్వెస్టుగారు ఓడ విడుదల. 6 గంటలకు ఏర్పాటు రాయలు ఇండియన్ మెరైనువారిచే చేయవలెను. ఇన్వెస్టుప్రభువు అనుగుణముగా ఓడనే గౌరవనీయముగా 31 తుపాకులు ప్రేక్షకులకు ఇన్వెస్టుగారిని భారతదేశ ప్రభుత్వమున గవర్నరుగారు సర్వ వైస్రాయ్భటుడును కార్యనిర్వాహక సభ్యులను నావికాధ్యక్షుడును భారత కాపనసభ అధ్యక్షుడును బొంబాయి ప్రాంతీయ న్యాయమూర్తియు లార్డు డిప్యూటీ, బొంబాయి ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక వర్గము, మంత్రి లు, వకీల పైస్రాయ్భటుడును ఎదుర్కొనినట్లెరుగును. సన్యాస బ్రతుకై మిచ్చినతరువాత రాజప్రతినిధి ప్రభుత్వభవనమునకువెళ్ళును. శీఘ్రము ప్రభువు ఇన్వెస్టుగారిని ప్రభుత్వభవనమున ఆదరించును. శీఘ్రము ప్రభువు బొంబాయిని 3 వ తేదీ మధ్యాహ్నము నారాల్దేదా ఓడలో విడుదల. వారు మధ్యాహ్నము 4-30 గంటలకు ఓడ వెళ్ళునట్లు ఏర్పాటుచేయవలెను. ఓడ ఎక్కటతోడనే 31 తుపాకులు కాల్చవలెను. 8 తేదీన ఇన్వెస్టుగారు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ పట్టదానభవనమునకు 4-30 గంటలకు వెళ్ళును. 5-30 గంటలకు సార్వభౌముని ఆజ్ఞాపత్రము చదువవలెను. హౌసునంద సర్వవైస్రాయ్భటుడును, రాజప్రతినిధి సలహాసంఘము నాగను ఆదరింతురు. అందరను హౌసులోనికరుడెంచిన తరువాత బొంబాయి గవర్నరుగారు వెంటరా ఇన్వెస్టుగారులోనికి రాగా ఆంగరము నిజవబడుదురు. అప్పుడు సార్వభౌముని ఆజ్ఞా హోముడిపాట్వెంటు కార్యదర్శిచే చదువవలెను. సార్వభౌమునకు విశేషముడనయి, రాజప్రతినిధి బాధ్యతలెరిగి న్యాయపాలన చేయుతునయి ప్రమాణమును బొంబాయి ప్రాంతీయ ప్రధాన న్యాయమూర్తి యెదుట గైకొనును. అంతట ఇన్వెస్టుగారు కూర్చుండును. రాజప్రతినిధి బావుటావిప్పబడి ఎగురవేయబడెను. 31 తుపాకులు కాల్చవలెను. ఇన్వెస్టుప్రభువు దంపతులు రాత్రి 10-30 గంటలకు ప్రత్యేకరైలులో ఆదివారమునాడు బొంబాయి విడుదల. (ఆ. ప్రె.)

మెయిలు సేవ

బొంబాయి, మార్చి 22.—శ్రీమంజీహింసు ఓడ టుపాతో లండనునుండి 11 వ తేదీన బయలుదేరి ఏడెను 21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు విడిచెను. 26 వ తేదీ ఉదయము 6 గంటలకు బొంబాయి చేరవలెను. 18 వ తేదీన లండనులో టుపాతో బయలుదేరిన మూలము ఓడ, మార్చి 20 వ తేదీ ఉదయము 5 గంటలకు విడిచెను. (ఆ. ప్రె.)

నిల్వనసతి ఆరోగ్యము

బొంబాయి, మార్చి 22.—ఈక్రింద తంతివార్త పోగు సమయమున నేను వచ్చినది. నిల్వనసతికి చాల జబ్బుచేసినది. అనేక తిమకలు కలిగినవి. కాని రెండురోజులనుండి కొద్దిగ శుభ్రమైనది.

మరల సర్టిఫికేటు

నాగపురము మార్చి 22.—గవర్నరుగారు కాపనసభలో తీర్మానమును, డిప్యూటీ పరిపాలనకు అవసరముగనుక భూమి నిస్తు ఎన్వెస్టు ప్రభుత్వ పన్నులను పెట్టెనేననిరి. ఆ. ప్రె.

బర్మా గవర్నరుగారు

రంగూను, మార్చి 22.—గవర్నరుగారు పరివారముతో మెయిలు 12-25 గంటలకు విడిచిరి. ఆ. ప్రె.

త మా పాలు

(ఆంధ్రవత్రికకు ప్రత్యేకం)

ముదరా

జడ్డి—నీవు ఇదివరకు ఎన్నిసార్లు శిక్ష బడ్డావు?
ముద్దాయి—నాకు సార్లండి.
జడ్డి—అయితే యీసారి, శిక్షనులో ఎంతవుందో ఆంధ్రవత్రిక విధిస్తా.
ముద్దాయి—అయ్యో, అన్నిసార్లు శిక్ష బడ్డందుకు, ముదరా యిస్తానున్నానే. ఎప్పుడూ మీదగ్గరకు వచ్చేవాడికి, రాహితీ ఏమీ చూపరా?
అయ్యో ఆఫీసు
కొడుకు—ఈమాదిరి అయ్య ఆఫీసు నాకు వుంటే, ఏం చేస్తానో తెలుసునా?
తండ్రి—పేరు వేస్తావా?
కొడుకు—అయ్య కరిగించి, నీసపు బొమ్మలు చేయించి అయ్యతా.

పెళ్లి

ఒకడు—నాకు పాతికసంవత్సరాలు వచ్చిందాకా పెళ్లి చేయరు.
ఇంకొకడు—నాకు పెళ్లి అయిందా కా, పాతిక సంవత్సరాలు రావు.

రబ్బరు

ఒకడు—భీమయ్య రబ్బరువర్కంలో చాలా డబ్బు సంపాదించాడు తెలుసునా?
మరియొకడు—అందుకే కాబోలు, యీమధ్య అతడు బండిమీదనుంచి కిందబడ్డా డెబ్బు తగలలేదు!

భార్య

రామయ్య—నాకు అందమయిన భార్య కావాలి. నా భార్య బాగా చదువుకొని వుండాలి. నాభార్య చాలా డబ్బు గలదిగా వుండాలి.
కృష్ణయ్య—అయితే నీకు ముగ్గురు భార్యలు కావాలి నన్నమాట.

వయస్సు

ఉపాధ్యాయుడు—నీకు ఎంత వయస్సు?
శాలుడు—పదిహేడు.
ఉపాధ్యాయుడు—అయ్యో, నీకు నిరుటి సంవత్సరం ఎనిమిది ఏండ్లగా?
శాలుడు—నిరుడు ఎనిమిది ఏండ్లు ఈసంవత్సరం తొమ్మిది ఏండ్లు అన్నికలిసి పదిహేడు ఏళ్లు కాలేదా?

రయిలు

రయిలు నెమ్మదిగా నడుస్తుండెను. టిక్కెట్టు కలెక్టరు వచ్చి రామయ్యను టిక్కెట్టు చూపుమనెను.
టిక్కెట్టు కలెక్టరు—ఒక్కటే టిక్కెట్టు కొన్నావు. మీ అబ్బాయికి టిక్కెట్టులేదు. వీడికి ఎనిమిదిసంవత్సరాలలోపు వయస్సు?
రామయ్య—ఇప్పుడెంతో తెలియదుగాని, రయిలు బయలుదేరే టప్పటికి ఎనిమిది సంవత్సరాలు దాటలేదండి.

కాఫీ

పాపయ్య—నేను కాఫీతాగనండి. మానాయన కాఫీ మూలంగా చనిపోయాడండి.
అప్పయ్య—కాఫీ తాగితే చచ్చిపోతారని నేను వివలేనే.
పాపయ్య—వేయిపాండ్ల కాఫీడబ్బా తలమీద పడితే, డెబ్బుతగిలి పోయాడండి.

వర్షం

ఒకడు—వర్షం కురుస్తున్నదండి.
ఇంకొకడు—కురవనియ్యి.
ఒకడు—కురవనిచ్చానండి.

ఆట

పిల్లలు బడిఆట ఆడుతుండిరి. ఆటలో మేష్టరు, ఆళ్ళ ర్యం అంటే ఏమిటని పిల్లలను ప్రశ్నిచేసెను. ఎవరు చెప్పకపోయిరి. బెత్తెం తీసుకొని కొట్టడానికి రేచెను. మేష్టరు తండ్రి వెనకనుంచి తనూమ అంతా చూస్తుండెను.
తండ్రి—అబ్బాయి, వాళ్ళనుకొట్టకముందు, నీవుఅర్థం చెప్పు చూస్తాను.
పిల్లవాడు—నాకు తెలియదు. నేను మేష్టరునయితే, నాకు ఎట్లా తెలుస్తుంది?

కుస్తీ

ప్రశ్న—ఇవ్వాలి అమావాస్య అయితే, కుస్తీకి ఎట్లా వప్పుకున్నావు? అశుభం కాదా?
వస్తాడు—నాలో పొట్లాడేవాడికి అశుభం కలుగుతుంది కదా అని, బప్పుకున్నాను.

మార్పుహోండు

ఒకడు—నీవు మార్పుహోండు వ్రాయగలవా?
ఇంకొకడు—వ్రాయగలనుగాని, మామూలుగా వ్రాసినప్పటికంటే చాలా ఆలస్యమవుతుందండి.

ఆవు

నౌకరు—పుల్లయ్యగారి ఆవు మల్లి మనవాడ్లో ప్రవేశించింది. ఏమి చేసేది?
యజమాని—పాలుఅన్నీ పిలికి, వెళ్ళగొట్టు.
కారణం

ఎల్లయ్య—నేను అందంజూసి పెళ్లిచేసుకున్నాను.
పుల్లయ్య—నేను బుద్ధిమాసి పెళ్లిచేసుకున్నాను.
ఎల్లయ్య—ఎవరికి ఏది లేకపోతే, అందుకోసం పెళ్లి చేసుకుంటారు.

ఉద్యోగం

అధికారి—నీవు పోలీసువాళ్ళ చేతుల్లో ఎప్పుడయినా పడ్డావా?
దరఖాస్తువాడు—పడ్డానండి.
అధికారి—ఏమిసేరం చేసావు?
దరఖాస్తుదారు—సేరం చెయ్యలేదండి. మానాయన పోలీసు ఇంకా స్వేచ్ఛరండి.

కత్తి

ఒకడు—ఈకత్తిలో నాగడ్డం బొత్తిగ తెగలేదండి.
ఇంకొకడు—తెగలేదంటావు, పసకాయకన్నా గట్టిదా ఏమి?

ఆఖరు

తండ్రి—నిన్నటిదినము క్లాసులో నీవు ఆఖరన ఉన్నావని తెలిసింది. నిజమేనా?
కొడుకు—నిజమే. నాతరువాత కూర్చుండే పిచ్చయ్య బల్లోకి రాలేదు. అందుచేత నేనే ఆఖరవాడి నయనాను.

బలహీనం

మేజిస్ట్రేటు—అంత బలహీనంగా ఉన్న ముద్దాయి నిన్ను కొట్టాడంటే, నమ్మడానికి వీలులేదు.
ఫిర్యాది—ముద్దాయి నన్ను కొట్టితరువాత, బలహీనుడయినాడండి.

ప్రేమ

భార్య—ప్రపంచంలో అందరికన్నా నన్ను ఎక్కువగా ప్రేమించాను అనేవారు. ఇప్పుడు అదంతా ఎక్కడకు పోయింది?
భర్త—నా కిప్పుడు భూగోళజ్ఞానం ఎక్కువయింది.

గొప్ప

లక్షాధికారి—నేను కాలికి జోడయినా లేకుండా జీవితం ప్రారంభం చేసాను. కష్టపడటంచేతే, యితర పైకి వచ్చాను.
యాచకుడు—నేను గూడా కాలికి జోడు లేకుండానే పుట్టానండి. ఇప్పటికీ అట్లాగే వున్నాను.

ప్రజ్ఞ

మల్లయ్య—నీకు పెళ్లి అవుతుందని తెలిసింది. నీ కిక్ కట్టాలు తొలిగిపోయి నుఖం కలుగుతుందని నమ్ముతాను.
కామయ్య—అందుకు సందేహమెందుకు! నాకేంభయం లేదు. యుద్ధానికి పోయి డెబ్బుతినకుండా వచ్చినవాడికి పెండ్లి అంటే భయం ఎందుకు వుండాలి?

“దిలాస్టు డొమినియను”

పుస్తకపు గ్రంథకర్త

కరాచీలోనే యున్నాడను వదంతులు

కరాచీ, మార్చి 22.—అనేకములైన వదంతులు హైందవపత్రికలలో “దిలాస్టు డొమినియను” అను పుస్తకపు గ్రంథకర్తనుగూర్చి వెలువడుచున్నవి. అన్నయ్య గ్రంథకర్త యొక్క ఇండియను సినిలు సర్వీసులోని ముఖ్యుడనియు ఇప్పుడు న్యాయశాఖకు సంబంధించిన గొప్పఉద్యోగములోకరాచీలోనున్నాడనియు చెప్పుచున్నవి. డెయిలీగజటు ఇందు సత్యలేఖు లేదనివ్రాసినది. (ఆ. ప్రె.)

ఐహిందూమత ధర్మసంస్థ కమిషనరుల బోర్డువారి ఆఫీసు

శ్రీబోర్డువారి ఆర్డరు 45; తే 22-2-26

(బళ్లారిజిల్లా హంపిగ్రామములో వేంచేయున్న శ్రీవిరూపాక్ష స్వామివారి దేవాలయము మినహాయింపబడినదేవాలయము కాదు.)

మీరుల ప్రఖ్యాతిపొంది పురాతనమైనట్టి శ్రీవిరూపాక్ష స్వామివారి దేవాలయము, చిరకాలమునుండి వేదవ్యాఖ్యానము చేత క్రింది వహించిన విద్యార్థిస్వామిలవారి పరిపాలనాధి పత్యముక్తిరద నుండినదనియున్న, సదరు దేవాలయము మద్రాసు హిందూధర్మసంస్థల చట్టము ప్రకారము మినహాయింపబడిన దేవాలయములలో చేరననియున్న, సదరు దేవాలయమును దేవాలయపు ఉపసంఘములకింద చేర్చుట మరాఠీపత్రికాచే న సదరుస్వామిలవారి హోదాకు తగదనియున్న, శిష్యులగునకై పాటుపడి, మోక్షప్రాప్తి కల్గు కృత్యములను నిర్వహించునట్టి మరాఠీకారులకు ఇంకేముక్ మెహారిటీ ఆఫ్ చెందననియున్నా న్నాయదట్టముప్రకారము నియమింపబడిన మరాఠీపత్రి యగుటచే, ఆయనను సదరు దేవాలయమునకు వంశపారంపర్యపు హక్కుగల బ్రహ్మిగా అప్పకొనవలెననియున్న, బ్రహ్మియొక్క కృత్యములను నెరవేర్చుటకుగాను వారితరువున ఒక డెవ్లాపిని నియమించుకొనుటకు ఆయనకు హక్కును యివ్వవలసినదనియున్న కోరుచూ తే 21-9-1925 న, బళ్లారిజిల్లా హంపిదేవాలయములకు సదరు ధర్మకర్తయొక్క ఏజంట్లైన జే. వెంకటేశ్వర శాస్త్రిలుగారు ఒక అప్లికేషన్ బోర్డువారికి దాఖలు చేసికొనిరి.

శ్రీబోర్డువారు తగు విచారణ చేసినపిదప 1925 వ సం॥ 1 వ చట్టముయొక్క 80 వ క్లెక్సుప్రకారము సదరు దేవాలయము మినహాయింపబడిన దేవాలయము కాదని ఉత్తరువు నొసంగిరి.

బోర్డువారి వుత్తరువు

శ్రీబోర్డువారు ఉత్తరువు నొసంగునపుడు సదరు దేవస్థానముయొక్క పూర్వ వైభవచారిత్రములను పరిశీలించుచు, యాదినవవిషయముల గురించికూడ ముచ్చటించిరి:—

యే మహానియునియొక్క సలహానల విజయనగర మహా పట్టణము హరిహరదేవరాయలవారిచే స్థాపింపబడెనో, ఆ విద్యార్థిస్వామిలవారి గౌరవాక్రమమునకై శ్రీవిరూపాక్ష స్వామిలవారి దేవాలయము, హరిహరదేవరాయ మహారాజుచే నిర్మింపబడె నని విజయనగరరాజ్యచారిత్రములన తెలియుచున్నది.

దేవాలయమునకు ఉత్తరపార్శ్వముననున్న ఒకశిలాశాసనమునలన సదరు దేవాలయము క్రీస్తుశకము 1199 వ సం॥లో సహితము నుండినది తెలియుచున్నది. ఈ విజయనగరపట్టణము క్రీస్తుశకము 1835 సం॥ కట్టబడినది. సదరు దేవాలయము ప్రస్తుత ఆలంకారవైభవములతో అప్పటికి కొన్నిసంవత్సరములతరువాత కట్టించబడియుండవలయును. దేవాలయ పోషణార్థము హరిహరమహారాజుగారు విశేషరూపిని నియ్య చాలవిస్త్రీమగల భూములను యిచ్చిరిని చరిత్రవలన తెలియుచున్నది. ఇహం రిజిస్టరులో 11 వ కాలముప్రకారము ఈ హంపిగ్రామమును యెవరు దేవాలయముగా యిచ్చినది తెలియకపోయినప్పటికిన్ని ఈదేవాలయమునకు ముఖ్యాదాయమైనట్టువంటి ఈ హంపిగ్రామమును నిస్సందేహముగా హరిహర మహారాజువారిచే దేవదాయముగా నియ్యబడినదని సమ్యక్గను. శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలవారు ఉత్తరపార్శ్వములపై పున సున్న గొప్పగోపురములను నిర్మించినట్టు తెలియుచున్నది. విజయనగరమహారాజ్యము ప్రబలుముగా నున్నప్పుడు సదరు దేవాలయమునకు విశేషహోదాకారిగా యుండుటనుబట్టి చూడగా శ్రీ విద్యార్థిస్వామి వారు మోక్షార్థములందు పాటుపడినప్పటికిన్ని, సదరు దేవస్థాన పరిపాలనము రాజ్యాధికారులే చక్క-బెట్టుచుండవచ్చునని చెప్పవలెను.

మహమ్మదీయ ప్రభుత్వమునందు ఈదేవాలయమును యెవ్వరు పరిపాలించుచుండిరో మొదలగు విషయములను తెలుపు లిఖిత సాధకములు యెవ్వియులేవు గాని అప్పుడు సహితము రాజ్యాధికారులే సదరు దేవాలయ వ్యవహారములను చక్క-బెట్టి యుండ వచ్చును. మరియు 1842 సం॥ లో తయారు చేయబడిన దేవస్థానముల జాబితావలన ఈదేవాలయము బళ్లారిజిల్లాలో సర్కారువారి విచారణ క్రింద నున్న దేవాలయములలో నొకటిగా నుండినది దృఢపడుచున్నది.

బళ్లారిజిల్లాకోర్టుఫైలులో 1890 వ సం॥ బి. ఎన్. నెం 19 రులో దాఖలుచేయబడిన కొన్ని సాధకములు (ఎగ్జిబిట్సు) లనుబట్టి చూడగా సదరుదేవస్థానపు విషయములయందు, క్రథగలవారియొక్క ఒకసభయందు రంగరాజు అనునతడు బ్రహ్మిగా

1842 సం॥లో యెన్నుకొనబడినదియున్న ఆ యెన్నికను శ్రీ గవర్నమెంటువారు భోయశరచిరనియున్న తెలియుచున్నది. మరియు 1850 సం॥ లో సదరురంగరాజుగారిని శ్రీరెవిన్యూ బోర్డువారు తీసివేసి మరొకరిని అయిదుసంవత్సరముల కాలమువరకు ఆపదవియందు నియమించిరనియున్న అందొకరు విరూపాక్ష స్వామిమరాఠీపత్రియనియున్న తెలియుచున్నది. 1858 సం॥ లో సదరుపదవికి యెన్నికలయందు నిరుండిరాజు గారికిన్ని మరాఠీ పత్రికారికిన్ని వివాదములు జరిగి నట్టున్న దేవాదాయముల యందు క్రథాభిమానములగులవారుయవన్నది స్వామిలవారిచే యెన్నుకొననట్టున్న సదరు ఎన్నిక రెవెన్యూబోర్డువారిచే సీరపడి నట్టున్న తెలియుచున్నది. 1858 వ సం॥ XX వ చట్టము ప్రకారము నిర్మింపబడిన హోస్పేట తాలూకా హిందూదేవాలయ ఉపసంఘము అధికారముక్తింప సదరు దేవాలయము నిర్వహింపబడుచుండె నని పైనుదహరించిన వ్యాజ్యపు రికార్డులవలన విస్పష్టమగుచున్నది.

ప్రస్తుతము తాను మకమునకు అధికారి యగుటచే తానే సదరు దేవాలయమునకు వంశపారంపర్యపు హక్కుగల ధర్మకర్తగా అప్పకొనబడినతెనని అర్జీదారునియొక్క వాదన:—

1863 సం॥ XX వ చట్టము అమలులోనికి వచ్చినప్పుడు సదరు ధర్మకర్త మకమునకు అధికారిగా యున్నప్పటికి, సదరు పదవి రెవిన్యూబోర్డువారిసమ్మతికి లోబడి, యెన్నుకొనబడిన పదవికాని, సదరు పదవికి 1863 సంవత్సరము మొదలుకొని చరిత్రవలన సదరు పదవికి వంశపారంపర్యపుహక్కు గలదని యేర్పడెను. మరియు సదరు మరాఠీకారి ఉద్యోగమును దేవాలయ ఉపసంఘమువారి వంశపారంపర్యముతో సంబంధము లేకుండా ని యా మ క ము చేయుచుండెడివారు. అట్టినియామకము చేయుచిన మరాఠీకారులు దేవాలయ ఉపసంఘముయొక్క ఉత్తరువులకు లోబడు ముచ్చిరికాలమున్న జ మీను దస్తావేజులనున్న వ్రాసి యిస్తూ యుండెడివారు. పై సువహరింపబడిన ఆసలు దావాపైన వచ్చిన 1891 వ సం॥ 145 నెంబరుగల ఆఫీసులో హైకోర్టువారు యాక్రింది విధముగా తీర్మానించిరి. “పెజెంటులను విషయములన్నియు వంశపారంపర్యపు పదవికి వ్యతిరేకమై వారి వాదమునకు విరుద్ధమై యున్నవి. కాన హంపి దేవాలయములయొక్క ధర్మకర్తపదవి యందు మరాఠీకారికి వంశపారంపర్యపుహక్కు లేదని తీర్మానించడమైనది.”

1890 వ సం॥లో అర్జీదారుయొక్క పూర్వపు మరాఠీకారి సంఘమువారియొక్క అధికారము తొలగింపుకొను ఉద్దేశ్యముతో ప్రారంభము చేసిన వివాదమును గురించి ప్రస్తుతము వివరించుట అనవసరము. సదరు వివాదములో మరాఠీకారిచే కొరబడిన వంశ పారంపర్యపు హక్కునిరాకరించబడినదని చెప్పిన చాలును. 1905 సం॥ ప్రాంతమున సంఘమువారు అప్పడుండే మరాఠీకారిని సరిగా వ్యవహరించక పోవుటచే తొలగించివారు. సదరు ఉత్తరువును స్వామివారు నిరాకరించుటచే, దేవాలయ ఉపసంఘమువారు స్వామివారిని న్యాయచట్టముప్రకారము ఉద్యోగమునుండి తొలగించినట్టు ప్రకటన (Declaration by Court) చేయుమని 1906 వ సం॥ O. S. No. 23 రు, దావా సభకోర్టులో తేసి వారు. సదరు కోర్టువారు విచారణచేసి సదరు ఆర్డరును ఖాయ పరచివారు. హైకోర్టువారు 1909 వ సం॥ నెం 184 రు ఆఫీసులో దేవాలయ ఉపసంఘమువారికి మరాఠీకారిని సదరు ధర్మకర్తపదవివంటి తప్పించుటకు అధికారము కలదని నిర్ధారణచేయుచు, ప్రస్తుతము సదరు పదవివంటి తొలగించడమునకు తగిన హేతువు లేదని యాచించి, సభకోర్టువారితీర్పును కొట్టివేసి వారు. దేవాలయ ఉపసంఘమువారి రికార్డునుబట్టిచూడ సదరు వతము, మకసంబంధమైన యేతెర్లలు, సదరు ఉపసంఘము వారికి యేదో ఒకయిబ్బండి కలగకయున్నట్టున్న, కాని ఉపసంఘమువారు తమ అధికారసామర్థ్యములను, వారి ఉత్తరువులను సరిగా అమలుజరుపుకొన గగ్గినట్టున్నా కనిపించుచున్నది. ప్రస్తుతపు మేనేజరు దేవాలయ ఉపసంఘముయొక్క ఉత్తరువు ననుసరించి దేవాదాయమునుండి నెల ఒక్కంట్టి రు 40/- లు తీతిముతో పనిచేయు ఉద్యోగగఘము.

చరిత్రవలన ఘనతక్కిన ఈపురాతన దేవాలయ వ్యవహారములలో విరూపాక్ష మరాఠీకారి కలుగజేసికొని పాటుపడినయెడల ఆత్మ, మోక్ష, మత సంబంధమైన అభివృద్ధి తప్పక కలుగునుగాని లోగడ అనుభవమునుబట్టి చూడ, సదరు స్వామివారు హంపి గ్రామములోగాని చుట్టుప్రక్కలగాని బహు అరుదుగా నివసించియుండుటయున్నా స్వామివారియొక్క ఏవేంట్లు అక్కడ సరిగా వ్యవహరించనట్లున్నా కనుపించుచున్నది.

చరిమిలా సంవత్సరములలో సదరుదేవస్థానము ఎన్నుకొనుట సదరు ఎన్నికను గవర్నమెంటువారు యావల కమిటీవారు భోయశరచుట యాఆచారము నిలిచిపోయినను అప్పటికి ఉంగె

మరాఠీకారిచే, కమిటీవారు నియమించి వారితరువున పనిచేయుటకు వీరెంటును ఏర్పరచుకొను అధికారము యిచ్చుట యీమూలమైన మార్గము ఆచారములోనికి వచ్చినది. యెన్నుకొనెను, ఈక్లితి గతులు సదరు దేవాలయము 1801 వ సం॥ పూర్వమునకుగాని, 1863 సం॥ దరిమిలానుగాని, విద్యార్థిస్వామి మరాఠీకారి యొక్క ఒకే మేనేజమెంటుక్రింద ఉన్నట్టున్న లేక సదరు ధర్మకర్తపదవియొక్క గాని, నియామకముగాని, గవర్నమెంటు వారియొక్క పల్లికు ఆఫీసరుయొక్కగాని, సమ్మతిని అనుసరించదను మొదలగు అర్జీదారుని వాదమునకు అనుకూలములు కావు.

కావున సదరు దేవాలయము మినహాయింపబడినదేకాచరి 1925 సం॥ 1 వ చట్టము 80 వ క్లెక్సు ప్రకారము శ్రీ బోర్డు వారు తీర్మానించడమైనది.

బ్రాహ్మచేతర బహిరంగనిరసన సభ

ఎన్నికవర్గ పట్టిలను తయారు చేయుట

అధికారము ఆఫీ గారికిచ్చినందులకు

పూనా, మార్చి 22:—పూనా నగరము కాస్త స్కేంబు, కర్నీల బ్రాహ్మచేతర బహిరంగనిరసనసభయొక్క ఆనివారము నాడు లక్ష్మీనోడు ప్రక్కగానున్న మైదానముపై జరిగెను. రాబోవు బొంబాయి శాసనసభ యెన్నికలకు యెన్నికవర్గపట్టిలను తయారు చేయు అధికారమును పూనా పునపాత సంసూధ్యక్షుడైన రావు బహుజన యల్. జె. ఆఫీ గారి కిచ్చినందులకు ప్రభుత్వమును నిరసించుచు ఈ సభ సమావేశమైనది. ఈ సభమునకే అభ్యర్థిగా నిలవ బోవుచున్నట్టు ఆఫీ గారి నిరసనకే ప్రకటించిరి. కావుననే ఈ నిరసనసభ శ్రీ వి. చక్రవార్యులు గారు అగ్రాధనాధిపత్యము వహించిరి. పటేడిగారిచే నుకపాదింపబడి ఈ దినవ తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. “ఎన్నికలందు సంబంధము లేని వారికి ఇట్టి అధికారము నీయవలెను. పట్టిలందు కొన్ని చేర్పుండుట తీసివేయుటకును అధికారము గల ఎన్నికవర్గ పట్టిల తయారుచేయు నధికారము ఆఫీ గారి నిరసనతో ఈసభములకు అభ్యర్థి ప్రకటించినను గూడ వారికిప్పుట తగని పని. దానికి గాను ఈసభవారు ప్రభుత్వ చక్రము నిరసించుచున్నారు. బాగ్దగారు బలవరచగా నుస్తాగారు అనుకూలముగా మాటాడుచు ఎన్నికవర్గమునకు వారి హక్కులను గుర్తించునట్లు చేయవలసిన దినములు వచ్చినది. సరియైన అభ్యర్థిని ఎన్నుకొనుట చాల ముఖ్యము. బ్రాహ్మచాధిక్యతయందు నమ్మకము గలవారిని మన ప్రతినిధులుగ వంతుట తప్ప. ఏలన శాసనసభలో మన అధిక్యత కావలెను. మన ప్రస్తుత అభ్యర్థి విభాతము శాసనసభలో ఏమియు కలుగ చేసికొనకుండుట మన కెంతయు వ్యర్థ దాడుకము చాలుంది మాటాడి వందనములతో సభ ముగిసెను. (అ. ప్రె.)

ఒక మరణము:— అమృతసరము మార్చి 22:— సర్ అయూబ సింగుగారు నిమ్నవాసుకుకు మృతి నొందెను. (అ. ప్రె.)

సర్ ఆర్డరు యాపుగారు

రంగూనులో సన్మానము
రంగూను, మార్చి 22:— సర్ ఆర్డరు యాపుగారును ప్రాన్సుపోస్టుగారును ఈఉదయమున వచ్చిరి. రంగూను యువజన క్రైస్తవసంఘమువారు సన్మానించిరి. సన్మానసమయమున చాలమందివచ్చిరి. సర్ జస్టిసు హేర్బర్టుగారు వారిని గుర్తిచెప్పిన తరువాత రంగూను మేయరుగారు ‘పాటెయిలు’గారు ఆహ్వానవాక్యముల చదివిరి. ఈసంఘముయొక్క ఆంశ్వాతీయతను గూర్చి ఆర్థుగా రుపన్యసించిరి. (అ. ప్రె.)

బానిసల విడుదల

సంఘమునకు బల్లురుగారి అభివందనములు
రంగూను, మార్చి 22:— హ్యూకాంగులోయూనిస్ శాసనసంబంధము మొత్తము 3187 గురు విమరదైరి. బర్మా సభ్యు ప్రధానకార్యదర్శి గవర్నరుగారి తరపున సిగోను కమిషనుగా రికి ఈదిగువనీని పంపియున్నాను. హ్యూకాంగులో శాసన విడుదల నందులకు బార్మన్లుగారికిని వారి పక్షమునాడిని వా అభివందనముల నందచేయుచు. సర్ హ్యూకోర్టు బల్లురుగారి ఇత జయప్రముగా ముగిసిన ఈపనియొక్క కృత్యము వారి తెలుసును. యత్తైన వెదకడ చారిత్రము గుర్తు తెలుస్తూ, రని నమ్ముచున్నాను. (అ. ప్రె.)

చెన్నై పరిశాసనసభ

బడ్జెటు డిమాండులపై చర్చ

తమిళ విశ్వవిద్యాలయమును గురించి చర్చ

సభాగారు నిన్న మధ్యాహ్నము ఫలహారానంతరము సమావేశమైనపుడు పోలీసుశాఖ డిమాండుపైనను విద్యాశాఖ డిమాండుపైనను చర్చ జరిగెను.

రా. బ. ఎం. పి. రాజాగారు ఆవిద్యార్థి డిమాండు నందు రు 100 ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించి తమ బాతులకు పోలీసు శాఖయందు న్యాయమర్ల ప్రాతినిధ్యము నొసగవలసినదని గోరిరి.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు గత నాల్గు వత్సరములలో చాలామంది నిమ్మబాతులవారని పోలీసుశాఖలలోనికి దీసుకొనివచ్చియు, ఈనివయమున గావించిన వృద్ధి చాల సంకృష్టికరముగ ఉన్నదనియు, ఇకమీద గూడ నీవిధానము సాగింపబడుననియు నుడివరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

“సురియోగ పోలీసు ప్రైవింసు స్కూలును స్థాపించుట నుకూర్చి చర్చించుటకై 100 రూపాయలచే గ్రాంటును తగ్గింపవలసినదిగ చివరికి నాదారుగారు రుపపాదించిరి.

అనంతరాయనందు, ఈకోడునందును రెండు రెడ్రూటు ప్రయోగించి పాఠశాలలుగలవు. కోయంబత్తూరునందు మరియొక పాఠశాలను స్థాపించుట కవునరముగలదుగాని తమిళముండలము లందు వేరొక పాఠశాలను స్థాపించుటకు కారణము లేదనిరి. పిదప చివరికి నాదారుగారు తమ ప్రతిపాదన నుపసంహరించుకొనిరి.

“పుదుచ్చేరియందు, అరవింద ఘోషనుజూడ బోయె డికారల క్రైమియులను గైకొనుట మున్నగు వానిని నివారించుటకై అదనమును విచారించుటకు క్రిమినల్ విచారణ శాఖకు ప్రత్యేకింపబడిన రు 2,00,000 లను రు 100 చే తగ్గింపవలసినదిగ ప్రతిపాదనను డి. బి. యమ్. క్రిష్ణన్ నాయరగారు రుపపాదించుటకునుండగాని నారాయణపాదనను గావించుటకుముందు పి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు తెలిపిన పుదుచ్చేరి విషయములో బ్రిటిషు పోలీసువారు పుదుచ్చేరియందెందులకుం పుచ్చిరో తెలిపినానగోరిరి.

లామెంబరుగారు సమాధాన మొసంగుచు బహిరంగముగ తెలుపబడవలసి విషయములు కొన్ని గలవనియు, అఖిల భారత జేతనుకేగాక ప్రపంచముకేటికి సంబంధించిన కొన్ని యుద్ధములుగలవనియు, అది భారత ప్రభుత్వమువారి దృష్టి నిమాత్రముగాక బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి దృష్టినిగూడ ఆకర్షించుచున్నవనియు కమ్యూనిష్టు, బ్యాంకింగ్స్, ఉద్యమము లాదిగాగలవానియందు జేరినవారు పుదుచ్చేరిని నివాసముగ జేసికొనియున్నారు. అట్టి ఉద్యమకారులను వశములోనుంచుకొనుటకు తప్పలేదనికాని పోలీసువారి మంచుటలేదనియు బట్టిరి.

అంతట నాయరగారు ఉపపాదనను గావించుచునిరి.

“సైరిక పోలీసును శాసనసభాసభాపై నిలుపుటకుగానూ శాసనసభా నిర్ణయించుటకూర్చి చర్చించుటపై వలబారు ప్రత్యేక పోలీసు శాఖను ప్రత్యేకించిన రు 7,81,000 లను రు 100 చే తగ్గింపవలసినదిగ ఉపపాదించుచు సులభమునకది చాల భారముగ నున్నదని బట్టిరి.

లామెంబరుగారు మాట్లాడుచు ములబారులో క్రమక్రమముగ శాంతి పరిస్థితులు జేయరున్నను కొన్ని ఆత్యవసరకార్యములకై కొంతకాలమువరకు సైనిక దళము సాధిక ప్రభుత్వమువారి వశముందుండుట యావశ్యకమనియు బట్టిరి. ముందుగానూ హెబుగారు ప్రత్యేకపోలీసును తీసివేయవలసినదని బట్టిరి.

సి. గోపాలమూనగారు బల్కుచు దక్షిణ వలబారులో శాంతిపరిస్థితులు జేయరలేదనియు అంతవరకు పోలీసును తీసివేయుటకు హామీ ఆపేయవలసియు బట్టిరి. పిదప గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.

“సయింటిక్కు శాఖలు”

విద్యాంగమంత్రి సయింటిక్కు శాఖలకు రు 52 వేలనొసగవలసినదని గోరగా సంగీకరింపబడెను.

“యూరపియనుల విద్య”

టి. ఇ. మాయరు (అగ్రికల్ కల్చరల్) విద్యాశాఖ (రిజిస్ట్రార్) కారకు రు 7-23 లక్షల నొసగవలసినదనిగోరిరి.

జె. ఎ. సాల్వానాగారి మొత్తమునందు రు 100 ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, ఇంకియను విద్యార్థుల భోజన గృహములకొనసగు మొత్తములకంటె యూరపియను గ్రామాలకు భోజన గృహములకు చాల సొమ్ముమొత్తముల నొసగుట అన్యాయమని ఆక్షేపించిరి.

యమని ఆక్షేపించిరి. క్రైస్తవులు మొదలగు ఇండియను బాలుర భోజన గృహములకు రు 80 వేలు ను యూరపియనులకు రు 2 లక్షలును గ్రాంటు జేయబడెను. ఇట్టి బాలవిచక్షణలు మాకు చాల కష్టముగనున్నది. ఇదిచాల అన్యాయము. భారతీయ క్రైస్తవులు ఇట్టి అన్యాయము నేమాత్రమును భరింపజాలరు. వారు న్యాయమునే అడుగుచున్నారగాని, ప్రత్యేకాదరణము నడుగులేదు. టి. ఇ. మాయరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, భారతీయ క్రైస్తవులకు దాను కాద్యుడగుననియు అది విద్యాంగమంత్రి శాఖయనియు నుడివరి.

ప్రతి పాదనను వోటునకు బట్టగా వోడిపారెను. ప్రతి పాదన కనుకూలముగ 11 నుండియు ప్రతి కూలము గలి 5 గురుకు వోటుజేసిరి.

గ్రాంటులు చాలవు

ఎ. ఇ. రెంకాంటరుగారు డిమాండునందు రు 100 ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, ఎందుకను యూరపియను పాఠశాలల కొనసగు గ్రాంటులు చాలవనియు, గ్రాంటు మొత్తముల హెచ్చింపవలె ననియు గోరిరి.

సి. గోపాలమూనగారు మాట్లాడుచు, యూరపియను పాఠశాలలందు భారతీయులకు రెండు రెట్లు జీతముల పుచ్చుకొనుట చాల అన్యాయమని ఆక్షేపించిరి.

టి. ఇ. మాయరుగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు ఈవత్సరము ఒక్క భవన నిర్మాణములకై క్రిందను మిగిలిన షీర్షికలన్నిటికిందను, గత వత్సర మొనగబడినంత మొత్తమునే ఈవత్సరముగూడ నొసగిరిని చెలిపిరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

డిమాండు సభవారిచే సంగీకరింపబడెను.

విద్యాశాఖ డిమాండు

సర్. పి. పాత్రోగారు (విద్యాంగమంత్రి) విద్యాశాఖ (ట్రాన్స్ఫర్) రు 149.98 లక్షల నొసగవలసినదని గోరిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు గ్రాంటులకువరా. పి. నుబ్బరాయనగారు డిమాండునందు 100 ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున కొనసగుబడిన మొత్తము చాలదనియు అమొత్తమును హెచ్చింపవలసినదని నుడివరి.

సర్. పి. పాత్రోగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ఆయవ్యయపట్టిలో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రత్యేకింపబడిన ఒక లక్షరూపములు ప్రారంభ వ్యయములకు మాత్రమేననియు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయవ్యయమునకు ఇంకను కావలసిన యున్నవేలల పట్టి మెంటరీ గ్రాంటు లడుగుబడిన ననియు నుడివరి.

సక్రమప్రశ్న

పి. ఎస్. మార్తాండప్పిగారి పేర నున్న ప్రతిపాదనను దానుపాదించుట కనుమతి నొసగవలసినదని డిప్యూటీ అధ్యక్షునిని గోరిరి. విద్యాంగమంత్రిగారును, టి. ఇ. మాయరు, డి. బ. కృష్ణకుమారుగారును అట్టిఅనుమతి నొసగుట నాక్షేపించుచు, అధ్యక్షు డట్టి అనుమతిని నిరాకరించుచు నిర్ణయించెననియు నుడివెను.

డి. బి. పి. కేశవప్పిగారు (డిప్యూటీ అధ్యక్షుడు) అక్షేపణల నిరాకరించి గౌనమియనుగారు మార్తాండప్పిగారు నోటికి నొసగిన ప్రతిపాదన నుపపాదించుటకు అనుమతి నొసగెను.

తమిళవిశ్వవిద్యాలయము

గౌనమియను సాహెబుగారు డిమాండునందు రు 100 ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు తమిళవిశ్వవిద్యాలయమును త్వరలో స్థాపింపవలసినదని గోరిరి.

సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు— అధ్యక్ష స్థానముననున్న డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటుగారు— (అర్ధరు అర్ధగు)

డి. ఆ— ఇట్లు సంబంధించుట కొద్దిగానున్నదే.

సర్. పి. పాత్రో— డిప్యూటీ అధ్యక్ష!

డి. ఆ— మీరు మామూర్వాచారమునే అవలంబించుటయే మంచిది.

సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ఒక్కమారు తమిళవిశ్వవిద్యాలయము గావలెనని ఒక్కశాసన మొనర్చిన చాలదనియు, ఇట్టివిషయమును బాగుగ విచారించి ఒ: స్క్రీమును తయారుజేయవలసినదని అట్టిస్క్రీమును అగ్గుల పరవారు తయారుజేసినయెడల ప్రభుత్వమువారు రావిషయమును బలపరిచదననియు నుడివెను. క్రొత్తవిశ్వవిద్యాలయమనిన చాల దీరము గావలెను. అయినను అవసరమునెడల ధనహీనత అడ్డురాజాలదు.

పి. టి. రాజుగారు— మంత్రిగారి విషయమున చాల సానుభూతితో నున్నట్లులున్నాయి. అయితే తమిళవిశ్వవిద్యాలయమును గురించి విచారించుటకు సుంత్రిగారు వెంట ఒకయంపంపుమును నియమించెదరా?

సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు— ప్రత్యుత్తర మొసగుచు తకకుల కేవిధమున విశ్వవిద్యాలయము గావలెనో చెప్పినయెడల నొక యంపంపుమును నియమించుటకు వీలగును.

ప్రతిపాదనను వోటునకు బట్టగా వోడిపారెను.

నేటి సమావేశము

బడ్జెటు డిమాండులపై చర్చ

నేటి ఉదయము 11 గంటలకు చెన్నై పరిశాసనసభ్యులు గాల్గి యమ్. రత్న సామిగారి అధ్యక్షతన క్రింద సమావేశమై ఆయవ్యయ పట్టిక డిమాండులపై చర్చ గావించిరి.

ప్రత్యుత్తరరానంతరము కలిపుల్లాసాహెబుగారు “ఆ! డైంటు ప్రాఫెసరుల కొనసగు స్వల్పమును అసంతృప్తికరముగ జేతనులను గూర్చి ప్రభుత్వమువారివృత్తిని ప్రసరింప జేయుటకై” కాశ్యత ఎస్తాబ్లిషుమెంటు మొత్తమును రు 100 ల తగ్గింపవలయునని యుపపాదించిరి.

సర్. పి. పాత్రోగారు మాట్లాడుచు అసిస్టెంట్ ప్రాఫెసరులు జేతనులు స్వల్పముగ నున్నవిషయము ప్రభుత్వమువారు మూడు సెంట్ల క్రితమే గమనించినను ఆరిక పరిస్థితులు సరిగలేకుండుట వలన జేతనులకు నభివృద్ధిజేయు సాధ్యము గాకపోయినదనియు మున్ముందు అవిషయ మాలోచింపబడవలసియు తెల్పిన పిదప కలిపుల్లాసాహెబుగారు తమ ప్రతిపాదన నుపసంహరించుకొనిరి.

పాలఘాటుకళాశాలలో గణితశాఖ

పాలఘాటు గవర్న మెంటు క్లబ్బియా కళాశాలలో రెక్కలకాఖను స్థాపించుటకు నూచిచుచుగాను” రు 6,78,400 లను రు 1,000 లచే తగ్గింపవలసినదిగ ప్రభాకరన్ తంపనుగారు రుపపాదించిరి. క్రిష్ణన్ నాయరగారు రుపపాదనను బలపరచుచు ఉపపాదనయొక్క అవశ్యకతను నొక్కొ చెప్పిరి.

విద్యామంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు 1926-27 సం॥ లో నీ శాఖను స్థాపించుట కష్టమనియు కాని గణిత శాఖను స్థాపించుటకు స్క్రీములో ఏర్పాటు గావించబడినది గావున ఈ సంవత్సరము నందు గాకపోయినను సాధ్యమైనంత త్వరలో గణితశాఖ పెట్టబడునని బట్టినపిదప ప్రతిపాదన ఉపసంహరింపబడెను.

క్రీస్తుమేరీ కళాశాల

క్రీస్తుమేరీ కళాశాలయందు జూనియరు ఇంజనీరుమిడియట్టు తరగతిలో రెండుమార్లు పరీక్ష దప్పిన బాలికావిద్యార్థినులవారు జదివెడి అంశములు మార్చుకొనుటకు నిర్బంధ పెట్టబడకనే మరియొక సంవత్సరము చదువుట కనుమతించుటకు విచారించుటకై రు 60,200 లను రు 100 లచే తగ్గింపవలసినదిగ క్రిష్ణకుమారుగారు రుపపాదించిరి. విద్యామంత్రిగారు సమాధానమొసంగుచు ఒక విద్యార్థిని తన తరగతియందు దొకమారు తప్పిపోయిన మరియొక అవకాశ మొసంగబడి రెండవ పరీక్షయందును ఉత్తీర్ణత నొందనిచో నిక ఆ యంశములనుచదువకవిడమటయే నుంచిదనియు లేనిచో అంతకుండును సమర్థులును, తెలివగువిద్యార్థినులు పాఠశాలలో జేరి చదువుకొనుట కాలంకము గలగు గలదనియు ఒక యంశమునందు రెండుమార్లు తప్పినచో ఆయంశమును మార్చి వేరొకటివ్వకరించుటయే యుత్తమనియు అప్పటికిని అందుపయోగము లేనిచో నికచదువుకట్టి పెట్టి వేరొకశాఖను జేసినైన జేపట్టుట సమంజసమనియు ఐననుఒకటిరెండు ప్రత్యేక విషయము లేవియైన నుండిన వానిని విచారించగలముగాని సామాన్య నూత్రముగ అంగీకరింపజాలవని బట్టిరి.

డి. బి. యమ్. కృష్ణకుమారుగారు మాట్లాడుచు మంత్రిగారు చెప్పినకారణము చాల విచిత్రముగ నున్నదని బట్టిరి. అదియే యుక్తముగ కారణమైనయెడల పురుషుల విషయములో గూడ నేల వర్తింపజేయరాదనిరి. జూనియరు ఇంజనీరు మిడియట్టు తరగతిలో జదివెడి బాలికావిద్యార్థి అయంశములను స్కూలుపైసలు అంతకులోగల తరగతులందు హీనపక్షము 4 సెంట్లైనను చదివియుండుననియు, ఒకయంశము పై జేంట్లు చదివి తప్పిపోయినబాలిక వేరొకయంశమును జేపట్టి ఉత్తీర్ణరాతానని తలంచుట విపరీతమనియు బల్కుచు పిదప ప్రతిపాదన నుపసంహరించుకొనిరి.

“కొన్ని ప్రత్యేక కళాశాలలందు స్పెషలైజేషన్ కేంద్రీకరించుటకై అప్రభుత్వ ఆర్ట్సు కళాశాలలకు 7,86,600 ల గ్రాంటును రు 100 లచే తగ్గింపవలసినదిగ ప్రభాంకేశంపనుగా రుపపాదించిరి.

విద్యామంత్రిగారు మాట్లాడుచు సాధ్యమైనంతవరకు ఈ కేంద్రీకరణవత్తిని సాగింప ప్రయత్నించుచున్నామనియు, కాని విశ్వవిద్యాలయములసంఖ్య వృద్ధియొనవునను, సాకర్యములు, ధనము అభివృద్ధినిందిన పిమ్మటనే అట్టి కేంద్రీకరణ

పదతి గెల్లవోటుల అనుసరింపజేయుదునని పేర్కొని, పిదప తం పనుగారు ప్రతిపాదన నుపసంహరించుకొనిరి.

న్యాయకళాశాల విద్యార్థులు

న్యాయ కళాశాలలో నిక నధికముగ కట్టుబాటును గావించి కళాశాలలో జేర్చుకొనబడు విద్యార్థుల సంఖ్యను తగ్గించుటకు సూచన గావించుటకై న్యాయకళాశాల కేంద్రపాలక కమిషన్, 900 లను రు 100 లను తగ్గింపజేసినదిగ ప్రభాకరన్ తంపనుగా రుపపాదించిరి.

మార్తాండప్పిళ్ల కృష్ణమనాయకుగారులపాదనను ఆక్షేపించిరి. మంత్రిగారు మాట్లాడుచు న్యాయకళాశాలవిద్యార్థులెల్లరు విద్యాయత్తులను కట్టుబాటుగలవారనియు అన్నివిషయములందును వారు మంచి కీర్తి సామర్థ్యముల గన్వరించుచున్నారనియు అట్టివారిలో కట్టుబాటు శిక్షణలు లేవనట ప్రమాదమనియు బోధించిరి.

జె. పి. సబ్బానాగా రుపపాదన నాక్షేపించుచున్యాయ కళాశాల ను పట్టవారి వీధిబడివలె మార్చవలెననియు న్యాయ కళాశాల కవిద్యార్థులలో కట్టుబాటుల లోపించిననుట ఆసంగతమని బోధించిరి. పిదప ప్రతిపాదనయుపసంహరించుకొనబడెను.

కె. వీరయ్యగారు సెకండరీ పాఠశాలలో నియ్నజాతుల విద్యార్థులను స్కూలుతీతములందు సౌకర్యము లొంగకండు విధానమునుగూర్చి దర్శించుటకై సెకండరీ పాఠశాల మొత్తము రు 1,05,000 లను రు 100 లనే తగ్గింపవలయునని ఉపపాదించుచు నియ్నజాతులకేదియైన ఉపకారము జరిగినచో ప్రస్తుతవిద్యార్థులంతిగారితోనే జరుగవలెననిరి. విద్యమంత్రిగారు సమాధానమొసంగుచు ప్రస్తుతము వెంటనే అన్ని సౌకర్యము లొసంగజాలకపోయినను నియ్నజాతులయభివృద్ధికై కనీస సౌకర్యములన్నియు క్రమక్రమమున ఒసంగెదమని పేర్కొనిరి. బాలరక్షణయములో వేతనములందు సౌకర్యమొసంగుటకు చట్టము నందలి నియమములను మార్చుకేయుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నదనియు, బాలికలకును పితౄ నంతవరకు వసతులు గలుగజేయబడునని పేర్కొనిరి. వరికొంత చర్చ జరిగిన పిదప వీరయ్యగారు ప్రతిపాదన నుపసంహరించుకొనిరి.

“అడవారి కళాశాలలను సముద్రతీరమునుండి నుంగం బాకమునకు మార్చవలసినదిగ” గోరచు పి. జి. రాజన్ గారు గావించిన యుపపాదనపై విచిత్రముతర ప్రసంగములు చేయబడెను. సర్. కె. వి. రెడ్డిగారు మాట్లాడుచు ప్రీవిద్యార్థికిల స్వేచ్ఛానిహారము సరికట్టునటుల వారి కళాశాల కెదుట మోటారుబండ్లు నిలుపబడుచున్నవనియు, అట్టిన్యూ నెస్సు నికమిదట ఆపవలసిన దనియు, విద్యార్థినులు స్వచ్ఛందముగ సముద్రతీరమునకు వెళ్లితిరిగివచ్చుటకును, స్వేచ్ఛాప్రసరనమునకు భంగము గలిగింపరాదనియు బోధించిరి.

సర్. పి. పి. పాత్రోగారు సముద్రతీరమునకు వెళ్లి వారు తమమోటారుబండ్ల నచట నిలుపకుండ జూడవలెననియు ఆ ప్రదేశములను ఎవరి సముద్రతీరమందు మరి యేదిక్కునకైన వెళ్లినవ్యననియు బోధించిరి.

ఉపపాదనగూడ ఉపసంహరించుకొనబడెను.

వీరయ్యను గారియుపపాదన ముపసంహరించుకొనబడిన పిదప సభవారు ఫలాహారములకై లేచిరి.

బొంబాయి కార్పొరేషను కో ఆర్డను ఎన్నికలు

జాతీయవాదుల విజయసూచనలు

(శ్రీ వెను తంత్రి)

బొంబాయి, మార్చి 28:—బొంబాయి నూతన మునిసి పలు హోలందు సోనువారమువాడు పదియది సభ్యులను బొంబాయి కార్పొరేషను సభ్యుల కోఆర్డను నూతనమున ఎన్నికొనుటకు కార్పొరేషను సభ్యులు 96 నుండి ఊహాక్షేమైరి. అభ్యర్థులు వారి మిత్రులు వోటులకొరకు నూతనసభ్యులను మరుక్షగ కాన్వూసుచేసిరి. (వోటు అర్థింపుట) కాని వేలటప్రకారముగ వోటుచేయుటగాన తుదిరకును అభ్యర్థుల విషయము విషయమై సంగతించుచుండిరి. అయినప్పటికిని మొకంజీసతి సరోజిదుమేషియా, దాబోల్కార్, యాశ్వరదాసు లక్ష్మీదాసుగార్లు ఎన్నుకొనబడుదురని నమ్మవచ్చును. సభ్యుల జాతీయవాదులలో ముగ్గురు విజయమొందవచ్చును. కిరిలో కామటి ప్రరం ఆంగ్లములను ఎస్. బి. అనారవారుగారుండవచ్చును.

నేటుకౌంసిలు సభ

ఫైనాన్సుచట్టము ఆమోదింపబడెను

తపాలాకార్డు కాని చేయవలయునని లాలా రామశరవణదాసుగారి తీర్మానముగతి

(అసోసియేటెడు ప్రెసు తంత్రి)

ఫిన్, మార్చి 22:—రెండుగంటలు చర్చజరిగిన పిదప నేటుకౌంసిలు సభయందు ఫైనాన్సు చట్టము కేడు ఆమోదింపబడెను. ప్రతి ఎక్సైజు సుంకము రద్దుచేయబడుటను గురించి ప్రస్తావించి, చౌకధరలకు బట్టు అమ్ముటలననదని, బొంబాయి యంత్రముల యజమానులను కె. సి. రాయగారు గోరిరి. సుంకము రద్దుచేయగనే ఒకపాను బరువుగల బట్టలెలయుండు క్షితిజా తగ్గింపబడెనని మన్ మోహన్ రామ్ జిగారు దర్శించిరి.

ఫైనాన్సు బిల్లుపై చర్చజరిగిన పిదప, పోస్టుకార్డులకేలు వెనుకవలె కానిచేయవలసిన దని లాలారామ శరణు దాసు గారి యాజమాన్యమున అసధికారసభ్యులు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. తీర్మానము వోటుకు పెట్టబడెను. కాని ఓడిపోయెను. 16 వోటులు అనుకూలముగను 19 వోటులు తీర్మానములకు ప్రతి కూలముగను వేయబడెను. సర్ ఆర్థర్ ప్రూమ్, లెట్, దర్బంగామహారాజా, బర్వానామహారాజాగార్లు తీర్మానమున కనుకూలముగ వోటుచేసిరి.

అధికారుల చట్టములు

అసంబ్ధిత ఆమోదింపబడిన తొమ్మిది ప్రభుత్వచట్టములు విచారణనిమిత్తము సభయందు ప్రవేశపెట్టబడెను. సంయుక్త రాష్ట్రముం దెన్నుకొనబడిన లాలా శుకవీర్ సింహ, వాట్సును గారి స్థానే నియమింప బడిన ఎ. ఎఫ్. బ్రెయిన్ గార్లు ప్రమాణములను జేసిరి. రాజప్రతినిధియు, రిజింగు ప్రభువును గల సి భారతదేశమునకు గావించినమహోపకారములను గొనియాడుచు నేటుకౌంసిలు సభాసభ్యులు గావించిన తీర్మానమునకు కృతజ్ఞతలుపుచు రాజప్రతినిధి పంపిన సందేశము సభాకార్యక్రమము నకు పూర్వము చదువబడెను. ప్రారంభమందు ఫైనాన్సు చట్టముపై విచారణ ఉపక్రమింపబడెను.

ఆదాయపు పన్ను, మాఫరటాక్సులకు సంబంధించిన ఆ సప్రకరణమందలి మూడవ సబుక్లాజుపై లాలారామ శరణు దాసుగారు, సర్దార్ కిజదేవ సింగుగార్లు సవరణతీర్మానమును ఉపపాదించి దలచిరి. నిర్ణయింపబడిన ఆదాయపు పన్ను మొత్తమునుండి ప్రభాహితముకొరకు స్థాపింపబడి రిజిష్టరు చేయబడిన సంస్థల సహాయార్థము ఇచ్చిన మొత్తము డిజివేసు వలయుననియు, ఏసంవత్సరమందైనను వాటిల్లిననష్టము తీరుటకు నష్టమువాటిల్లిన తరువాత సంవత్సరాలభయ కొంతమొత్తము ఆదాయపు పన్నునుండి ప్రత్యేకింప వలయునని వారి ముఖ్యాభిప్రాయము. తీర్మానప్రతిపాదకుడు నూచించినవీతిని మొత్తపు ఆదాయపు పన్నునిర్వచనము చట్టమునకు కుహితముగ నుండుననియు, అందులకు ఆదాయపుపన్ను ఎదులు చేయుటకు అధికారము లేకుండుననియు ద్వి ఆగ్యక్షుడు సవరణ ని రాకరించెను.

తపాలాకార్డురేటు తగ్గింపవలయు ననుట

పోస్టుకార్డుకానికి, రిపైకార్డు అరణాకును అమ్ముటకు ప్రకృతపురేటు తగ్గించ వలసినదని లాలారామ శరణు దాసు గారు తీర్మానము ప్రతిపాదించెను. లాలా శుకవీర్ సింహ, సయ్యుడు పానుషా సాహెబుగార్లు తీర్మానము బలపరచెను.

ప్రభుత్వప్రతిఘటనము

తీర్మానముపై సానుభూతిని జూపి, కార్డురేటు తగ్గించిన యెడ రివిన్యూ 67లక్షలవరకు తరగునని పారిశ్రామికశాఖ కార్యదర్శి తీగారు దర్శించిరి. అంతయు కాక కమరుల నుపయోగించుటకు బదులుగ కార్డుల ప్రజలు విరివిగ నుపయోగించుటచే అవసరగ నష్టము వచ్చును. మొత్తముమీద కార్డుధర కానిచేయుట ఎలన ఒకకోటి ప్రభుత్వ ఆదాయము తరుగును తీర్మానము వోటునకు పెట్టవలయునని పట్టుపట్టినచో, కార్డు కానిచేయుట ఎలన గలుగ నష్టము గూగుటకు నూతనముగ పన్ను అయిన విధించబడును. లేదా రక్షియకట్టుల భార ముపకటనము నుండి నష్టము తగ్గింపబడునని లేగారు నడిపిరి.

పి. సి. దేశికాచారి గారు

లాలారామ శరణుదాసు గారి తీర్మానమును బలపరచుచు

పి. సి. దేశికాచారి గారు గంభీరపన్యాసమును గావించిరి. పోస్టాఫీసులశాఖ వాణిజ్య శాఖగాదనియు, ప్రజల సౌకర్యము కొరకు అది నడపబడవలయుననియు సభ్యుడు దెల్పెను. ప్రతి పాదకుడు నూచించినవీతిని కార్డు కానిచేసినచో ఉత్తరముల రాగపాకలు వృద్ధియై రివిన్యూ మోచునను.

యూరప్ సమయముందు 98కోట్లవరకును రివిన్యూను కేంద్ర శాసనసభ మోచింప, కొక కోటిరూపాయల ఆదాయము తగ్గునని యింతిమాప్రభుత్వము ప్రాబులాటు సంభావ్యముగ లేదనియు, 80 కోట్ల ప్రజలకోర్కెను సెరవేర్చునిరాకరింపుట సమంజసముగ లేదనియు మన్ మోహన్ రామ్ జి గారు దర్శించిరి.

సర్దారు శివదేవసింగు గారు రామశరణు దాసు గారి తీర్మానమును బలపరచిరి.

తాటస్థ్యముగ నుండుటకు గరమును సర్ ఉమర్ హయతుఖానుగారు దర్శించిరి.

కాలకాసు కార్డు అమ్మినస్థుడు ఎంతటి బ్రాఫిట్ కలదో అరణా చేయబడిన శిదప ఎంతటి బ్రాఫిట్ కలదో దెలుపబడినదని సర్ ఆర్థర్ ప్రూమ్ గారు గోరిరి.

కారు అరణ్ణా చేసిన పిదప నూటికి 20 వంతులు బ్రాఫిట్ తగ్గ నని లేగారు దర్శించిరి. కాని క్రమముగ బ్రాఫిట్ కు పెరుగుచున్నది.

సవరణపై పట్టుబట్టినయెడ ఆదాయమందు 25 కోట్ల రూపాయలు తరుగునని మెక్వాలిగ్యుగారు దర్శించిరి.

లాలారామశరణుదాసు గారి తీర్మానము ఓడిపోయెను తీర్మానమున కనుకూలముగ 16 వోటులు, ప్రతిఘటముగ 19 వోటులు వేయబడెను. దర్బంగ మహారాజా, లెట్, సర్ పర్థర్ ప్రూమ్, సర్ శంకర్ నాయకు, సయ్యుడు పానుషా సాహెబు, కపర్, మేజరు అక్రామ్ ఖాను, మన్ మోహన్ రామ్ జి, సర్దారు శివదేవ సింహగార్లు తీర్మానమునకు సరముగ వోటుచేసిరి.

ఆదాయపు పన్ను ఆర్డు సవరణ చట్టము

అసంబ్ధిత ఆమోదింపబడిన 1922-వ సంవత్సర ఆదాయపు పన్ను శాసన సవరణచట్టముపై నేటు కౌంసిలు సభ మందు కేడు విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. లెట్ మొదలగు సభ్యులు బలపరచ డిల్లుపై విచారణ నిల్పి జేయవలసినదని సర్ ఆర్థర్ ప్రూమ్ గారు ప్రతిపాదించిరి. తీర్మానమును ప్రభుత్వము ఎదిరించెను. కాని, వోటులకు పెట్టగా ఓడిపోయెను. డిల్లు విచారణ ఎలయునను తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

గుడివాడ తాలూకా బోర్డు కాంగ్రెసు మొంబర్ల కొక విజృంభి

ఈనెల 25 లేదని మనతాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటు యెన్నిక జరుగునని తెలిసినది. కర్తవ్యనిర్వహణమునకు యిదియే అలొచనీయ సమయము. జేతగౌరవము కాంగ్రెసు గౌరవము. అత్యగౌరవము. నిలుపుటకు యంతకంటె సమయము లేదు. మొన్నయెన్నికలలో కాంగ్రెసు పార్టీవారు ఆధునరున్నా. ఆదినుద్ది గోపాలకృష్ణయ్య గారిపార్టీవారు ఆధునరున్నా. కింగం నాగభూషణంగారిపార్టీ వారు ఒకరున్ను. జనము పొండుటచే శ్రీమిర్తా ప్రసాదాబాగారు తమచేతనన్న నాలుగుసభ్యులు నాగభూషణంగారిపార్టీకి చెందిన మిలింగా శ్రీ వీరపనేని బసవయ్య చౌదరిగారు వగైరాలను నామ నేటుచేసిన మనిన్ని సభకు బసవయ్య గారినే ప్రసిడెంటుగా చేయవలసినదని నెలవిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. ఆ ప్రకారము మీ వోట్లను మాడగహించి బసవయ్య చౌదరిగారినే ప్రసిడెంటుగా చేయుటకు ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. అందుకు మీరు యిష్ట పడి మీవోట్లను జప్తికు పక్షవలంబులగు శ్రీబసవయ్య గారికి యిచ్చినచో మీగౌరవమే గాక కాంగ్రెసు గౌరవము కుహాహారముచేసిన వారనరుదు. అప్పుడు మీరకాంగ్రెసు పార్టీ వారు కారణి చెప్పక తప్పదు. అట్లెన్నటికి మీరుచేయకని మానవ్య కము. మీరున్నా. కాంగ్రెసు నాయకులకు శ్రీమిర్తా ఆయ్య జేర కాళేశ్వరరావు పంతులు గారున్నా. వోట్లవహూ మాన ముచ్చినవచ్చును. కాంగ్రెసు మొంబర్ల యితరులకు నోట్లయవ్వర దిస్తే, తమపార్టీలోనే తమసార్వీ మొంబరునే ప్రసిడెంటుగా చేయుటకు ప్రయత్నించెదరనిస్తే అనేకసార్లు నెలవిచ్చినారు. అటునడచెదరా? లేదా? యదే విషయము ప్రజలలో అంభోశ పరచుచున్నది. మీరనాగభూషణంగారి పార్టీవారు వోట్ల యిచ్చనిచో గోపాలకృష్ణయ్యగారి పార్టీవారు, వోట్లయిచ్చెదమని సభ్యుడుచిరిగదా? వారిలోకలసి ప్రసిడెంటు పదవిని పొందుటకు మీరు దౌఅభ్యంతరమున్నది, దేప్పార్టీవారి వోట్లను యిన నూతర గ్రహించి ప్రసిడెంటుపదవిని మీరు ఆనమించుటయే ప్రజలముఖ్యోక్షేతము దీర్చదృష్టితో మీరుఅలాచెంది న్యాయ సార్థులను నడచి కాంగ్రెసు గౌరవమును నిలువజేయుటకు కోరుచున్నాను.

(కాంగ్రె సాభిమా

భారత శాసనసభ

బ్రిటిష్ గవర్నరాకు

వలసబోవుట

ప్రశ్నోత్తర విశేషములు

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంత్రి)

శ్రీశ్రీ, మార్చి 22:— డేను భారతశాసనసభ త్వరలో ముగిసెను. కాంగ్రెసుకు ముఖ్య అంశ మేముండెను. బ్రిటిష్ గవర్నరాకు వలసబోవుటకు తయారుచేయబడిన మరల పరిశీలన పత్రమును ప్రశ్నలమాత్రము విశేషముగ నందినది. అధికారసభ్యులు చాల కొద్దిమందియండిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

భారతగారు హాసనగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సింధు ప్రదేశములో కలిపి పురాతన పత్రములను భారతదేశమునకు మార్చుటకును కనమితి భారతదేశమునకు సంశ్లేషకముగ నుండి వచ్చినది చెప్పిరి. మోహంజోదారోనుండి ఆ పురాతన పత్రములను మార్చుటనుగూర్చి యింకను యేమియు పరిష్కారముగా లేదు.

ఈ ప్రశ్నలకు వస్తువులను భారతదేశమునండి ఆవలకు పంపుటనుగూర్చి ప్రతిపక్ష భావ మున్నటుల ప్రభుత్వమువారికి దేయవలయునని డాక్టరు లోహనగారు రచిసిరి.

భారతగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు యింకను నిర్ణయమేమియు గా లేదనియు, ప్రతిపక్ష భావము విషయమై అలా చింతించుననియు చెప్పిరి.

నాజిక్లాంగ్ సభ్యుడు కన్మారీభాయి లాల్పాయిగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు రైలు సరకులు చేరవలసిన చోట చేరవలసిన పనులు విధించుటనుగూర్చి అయ్యారేలేలు ఆలోచించుచున్నవనియు, ఫలితమునకే నేటియుంటి మనియు చెప్పిరి.

కన్మారీభాయిగారు మరియొక ప్రశ్ననడుగగా సర్ చార్లెస్ డెవెన్ పోర్ట్ ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తన బడ్జెటు ప్రసంగమునందు జొరవై యొనగెట్టెను చాల దూరములకు పోవునెడల మొత్తముమీద నాటికి 10 వంతున తగ్గనని చెప్పిరి. ప్రతిష్టనులలో నాటికి పరిమితమున తగ్గవలెనని లేదు.

కన్మారీభాయిగారికి నాజిక్లాంగ్ సభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు యిచ్చి ఉత్పత్తిదారుల దరఖాస్తు తమ విషయమును టారిఫ్ కమిషన్ కు చెల్లించుకొనగోరినయు, అయితే బోర్డు మరియొక అంశమును విచారించవలసి యుండుననియు చెప్పిరి.

సర్ డెవిడ్ ప్రెస్టోను నాడుగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ప్రభుత్వమునకు దేశ సమంజసము మోడ్డాలో శాంతియే యుండెనని చెప్పిరి. మృతనాడుగా రంకట (1) భారత ప్రభుత్వము ఇచ్చినాను మోడ్డాలో ప్రభుత్వము నంగీకరించెనా? (2) ఇచ్చినాను సీనియర్ జేసికొన్న సంధియందు భారత ప్రభుత్వము రక్షించు నిబంధనయేమైన గలదా యని యడుగగా సర్ డెవిడ్ ప్రెస్టోను ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు (1) భారత ప్రభుత్వమునకు ఇచ్చినాను సరాసరి సంబంధము లేదనియు (2) ఇచ్చినాను సీనియర్ జేసికొన్న సంధి, కాపీ లైబ్రరీలో గలదనియు చెప్పిరి.

బ్రిటిష్ గవర్నరాకు వలస

బ్రిటిష్ గవర్నరాకులో మూలపనిచేయుటకు వలసబోవుటకు మరలను విధించుచు గావించిన ప్రకటనము నంగీకరించి దానిని ఇండియా-గెజెటులో ప్రకటించవలెనని ప్రభుత్వమునకు సలహానియవలెనని భారతగారు రుపపాదించిరి. అట్లుపపాదించుచు భారతగారు యీమాటన చరిత్రనంతయు చెప్పి యిప్పటికే చివరకుగూడ గలదనియు, ఇందు బ్రిటిష్ గవర్నరాకు ప్రభుత్వము వలసబోవుటాకి రక్షణ నొసంగునటుల సలహానియవలెనని చెప్పిరి. భారతీయులు బ్రిటిష్ పౌరులుగనుండుటలన పారిశుక్యము రక్షింపబడెను. 1928 బ్రిటిష్ గవర్నరాకులో అర్జి నెచ్చు భారతీయులకు బ్రిటిష్ పౌరులకు గల హక్కులను హామీదానిచ్చెను. ఈస్టిండియా వలస దేశమునందు పినాభారము లేక సంఘమునందవ స్వపడువారికి మంచితోడ్పాటుగలుగుగలదు. ఇందులన బ్రిటిష్ గవర్నరాకులో యిదివరకు స్థానరమ్యమైన భారతీయులు కొందరగిరిని బాగుజేయుటకు ప్రభుత్వమునకు మీగలుగును. ఈమరతుల నంగీకరించుటలన భారతీయులు సమప్రమున కావల, పశుబలముచేగాక భారతపౌరుల విజ్ఞానపరిశ్రమలనల దేశమును సంపాదించినవారగుదురు. (హర్షము)

జోషీగారు సర్వము కాంట్రాక్టు భగ్నముజేసినవిషయమై కొన్ని సంగతులు తెలియగోరిరి. అట్లుజేయుట సేరముగాదని వారియభిప్రాయము. అట్లుభగ్నముజేసిన శిక్షవిధింపవలెనని యొప్పు శాసనమును రద్దుజేయవలెనని యిదివరకే సలహాగలదు. బ్రిటిష్ గవర్నరాకు వలస బోవుట ఆయనకు యిష్టములేక బోలేదు. ఈస్టిండియా మంచిదే. కాని అచటికి పోవువారికి విద్యాసౌకర్యములుండవలయును. కార్మికసంఘములభివృద్ధిగాను ముటుగుడ వసతులుజేయబడునని ప్రభుత్వమువారు హామీనియవలెనని ఆయన గోరెను. ప్రభుత్వము వారెంతరక్షణ నొసంగినను యెక్కువకానేరదు. కాలనీలకు బోయినవారచట భూమిని సంపాదించుకొనుటకు వసతులుగూడ నీయవలెనని జోషీగారు కోరిరి. భారతీయులు వలసబోయినవారి కేమమునుగూర్చి విచారించుట కొక ఏజెంటును నియమింపవలెనని ఆయన కోరెను.

డాక్టరు దత్తాగారు చాల కాలనీలకుబోయి వచ్చితి ననియు, కొన్నిచోట్ల కర్షక కార్మికులపని భారతదేశములో కన్న బాగుండెననియు జెప్పిరి. భారతీయుల పిల్లలకు విద్యాసౌకర్యములు బాగుగ నుండవలెనని ఆయనగోరెను. విద్య, యెక్కువ విద్య గావలెను. భారతనేవాసంఘమువారచటికి బోయి పనిజేసి అధికారులకు తోడ్పడుకూడదా యని ఆయన జోషీగారి నడిగిరి. ఇప్పుడు కొన్ని దేశములకు ప్రత్యేకముగ శైల్యములు లేకేరబడియు నుద్యమముగలదు. ఈఉద్యమము చాల ఖండితము లో బ్రాకెను. అందుచేత మంచి ఇండియనుకాలనీ యొంటి ఉత్తర దక్షిణ ఆమెరికాలలో బ్రిటిష్ పతాకము క్రింద స్థాపింపవలెనని ఆయన గోరెను. అప్పుడు యీ దేశపాంప్రదాయముల నిలువబెట్టు మంచివా ప్రత్యేక రేర్పడెదరు. (హర్షము)

భారతగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు తమ యుపపాదనము స్వీకరించినందులకు కృతజ్ఞతన చెప్పి, జోషీగారు దత్తాగారు ను దెప్పినయంశములు ప్రభుత్వమువారు గూడ గమనించుచుండి రనియు ఆలోచింపబడుననియు జెప్పిరి. ఈమరతుల ప్రకటనమును మార్చుకుండనే సభవారంగీకరించిరి. అంతట 10 నిమిషములు మాత్రము సభజేసినపిదప చాలింపబడెను. ఈగవర్నరాకు ప్రకటనము యిదివరలో ప్రతికలందు ప్రకటించబడెను. ఈసమయంలో నింతత్వరలో ముగిసిన రోజిదియేయని అందరను హర్షము చెప్పిరి. భారతశాసనసభ మరల బుధవారము సమావేశమై దక్షిణాఫ్రికా సమస్యనుగూర్చి చర్చించును.

తుదకు భారతగారు డాక్టరుదత్తాగారి కోక హామీనిచ్చిరి. ఏజెంటును నియమింపవలయును ఆలోచనలో నుండెననియు, బ్రిటిష్ గవర్నరాకు ప్రభుత్వము మరతులన్నిటిని పూర్తిగ నొప్పుకొనువరకును ఒక్కకాలనీయునైనను భారతదేశమునండి పోవచ్చుటలేదనియు జెప్పిరి.

* * *

జి.వి.పి. రెయిల్వే విద్యుచ్ఛక్తి నిర్మాణతీర్మానము కన్మారీభాయి లాల్పాయిగారు ఆసెంట్ల సిస్టా నెషను లో నీక్రిందతీర్మానము నుపపాదించుటకు బంపిరి:—

జి.వి.పి. రెయిల్వే విద్యుచ్ఛక్తిలో నడుపువిషయమున కల్యాణమునందు ఫస్ట్ హానును నిర్మించువిషయమై యెట్టి ప్రయత్నములు జేయగూడ దనియు, ఈ ప్రాజెక్టు విషయమై పూర్తిగ పరిశీలించి రెయిల్వే ఆర్థిక స్థాయిసంఘము అంగీకరించువరకును డబ్బు సేమియు ఖర్చు జేయగూడదనియు యీ ఆసెంట్ల గవర్నరు జేసరలుగారికి సలహా నిచ్చుచున్నది.

రాజ ప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

స్టేటుకౌన్సిలు కృతజ్ఞత

శ్రీశ్రీ, మార్చి 22:— ఈ దిగువ సందేశము రాజప్రతినిధిగారి కార్యదర్శిపంపగా స్టేటుకౌన్సిలు సభలో నేడు అధ్యక్షునిచే చదువబడెను:— 18 వ మార్చి తేదీన తమరుపంపిన, 17 వ తేదీన తమ సభలో ఆమోదించబడిన తీర్మానమును, చర్చన కలుగు యున్న లేఖ అందినట్లు మనవిచేయుచున్నాము. రాజప్రతినిధిగారి ముందు అవియుంచబడినవి. రిడింగుగారు ఆఉపపాదనని సాజన్యమునకు తిక్కిన సభ్యుల ఉపన్యాసములకును చాల మెచ్చుకొనెను. నా అధికారపు దినములలో సభ వారు నాయందలి సమ్యక్ముగలిగియుండుటచే చాల అనసరమగు చట్టములకు చిర్రుతెనుండనే ఆమోదించిరి. తమరు నాయందులంత సమ్యక్ముంచుట సంతోషదాయకము. నాసతీయు తమరు ఆమెనుగూర్చి చెప్పినవాక్యములకు ఎంతయు సంతోషించినది. గొలు, బాధితులు వారికి ఆమెచేసిన సేవను స్త్రీలకును పరిశిల్లలకును ఆరోగ్యాభివృద్ధికారకు చేసిన కృషినిగూర్చియు చేసిన ప్రశంసకు ఆమెయెంతయు సంతోషించెను. తమ పాగడ్లకు ఆమె పాత్రముగల ఆమెచేసిన కృషి ఫలితమే. తమ మాటలన్నియు ఆమె జ్ఞాపకమందుంచుకొనును. వెడలనప్పుడు సామాన్యులుగలగు విచారములో తమ తీర్మానము సంతోషదాయకమయ్యెను. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు శాసనసభ

హారావంతెన నిర్మాణముగురించిన

సెలెక్షుకమిటి రిపోర్టు

బడ్జెటు సమావేశము పూర్తియయ్యెను

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంత్రి)

కలకత్తా, మార్చి 22:— నేటి సమావేశమందు బడ్జెటు దిమాండులు గ్రాంటుచేయబడిన విషయ, హారావంతెన నిర్మాణముగురించి సెలెక్షుకమిటి గావించిన రిపోర్టు ప్రకటించి, సాధ్యమైనంత చాకగ వంతెన నిర్మింపవలయునని కమిటి అభిప్రాయముని నుడిచి, అందుకొరకు పన్ను ప్రకరణము సంస్కరింపబడెనని ఆర్థికసభ్యుడు డోనాల్డుగారు తెల్పిరి. ఈ ప్రకరణముపై విశేషముగ భేదాభిప్రాయములుగలవు. ప్రకృతమందు గల హారా వంతెనను జూచుచున్న కలకత్తా రేవు కమిషనరునకు సూతన వంతెన జూచు భారము వప్పగించవలయునని సెలెక్షుకమిటి తెల్పెను. రాబోవు జూలైమాస సమావేశమందు చట్టముపై విచారణ జరుగును.

సభ కార్యక్రమము పూర్తియయ్యెను

బడ్జెటు ఆమోదనతో బెంగాలు శాసనసభయుక్కు శీతాకాలపు సమావేశము పూర్తియయ్యెను. మూడుకోతలు కోయబడెను. అందులో రెండు ఆర్థికసభ్యుడు ప్రతిపాదించెను. విలియంస్ అను యూరపియను అధికారసభ్యుడు ఎక్సెజుడిమాండునుండి ఓకరూపాయ తగ్గించవలయునని ఉపపాదించిన తీర్మానమే నిజముగ దిమాండు తగ్గింపవలయునని తీర్మానము. బెంగాలు శాసనసభ కార్యక్రమము పూర్తియగుటచే నిర్విషేయబడెను.

సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ

నీటితీరువాయి రేటు తగ్గించవలయునను

తీర్మానము ఆమోదించబడుట

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంత్రి)

లక్నో, మార్చి 22:— నీటిపారుదల రిజిస్ట్రేషను శాఖల వ్యయముతో సహితముగ ఎనిమిది బడ్జెటు దిమాండులపై సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ నేడు గ్రాంటుసేను. నీటిపారుదల శాఖ దిమాండుపై చర్చజరుగుచున్నప్పుడు, దిమాండు తగ్గించవలసినదనియు, నీటితీరువాయిరేటు తగ్గించవలయుననియు భూస్వామియగు మాలవిజేడు-రహమాన్ ఖానుగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. ప్రస్తుతము వసూలుచేయబడుచున్న నీటితీరువాయి రేటులు రయితులుభరింపజాలకున్నారని మాలవిగారెరింగించిరి.

ఆర్థికసభ్యుని సమాధానము

పన్నువిచారణ కమిటి సిఫార్సుల సభ్యులకు జ్ఞప్తికిచ్చి నీటితీరువాయిరేటులు భారతదేశముందు మిక్కిలి తక్కువగనున్నవని కమిటివచించినని ఆర్థికసభ్యుడు సర్ స్వామీ ఒడవలుగారు తెల్పిరి. న్యాయముగరావలసిన ఆదాయమును దొరతనముగోల పోవుచున్నదని వస్తువిచారణసంఘము తెల్పెను. న్యాయముగ పన్నునుదగ్గించవలయునని శాసనసభ తలంచుచో, అందునకు తగినరీతిని నూతనవ్యయంశములను తగ్గింపవలయును.

తగ్గింపవలయునను ప్రతిపాదనము వోటుకుపెట్టబడెను 28 వోటులు ఆమోదముగను 22 వోటులు ప్రతిపక్షముగను వేయబడెను. తీర్మానము శాసనసభ ఆమోదము పొందెను. బుధవారమునాడు శాసనసభ తిరిగి సమావేశమగును.

గొప్ప అగ్ని ప్రమాదము

ఒకలక్షరూపాయలు విలువగల ఆస్తి నష్టమయ్యెను

(ఫ్రీప్రెస్ తంత్రి)

బొంబాయి, మార్చి 22:— తులసిపైపుకోట్లనందు గల కరీంబాయి షాహుశ్రముల ఆవరణలో గల నొక ప్రతిగూడాము సోమవారం సాయంత్ర మంటుకొనెను. సుమారు ఒకలక్షరూపాయల విలువగల ఆస్తి కాలిపోయెను. అగ్నిప్రమాదమునకు కారణముతెలియదు. కాని పరకురాముషితికాబడిని ఆస్తిభూషణయబడెను.

హోల్కారు పదభ్రష్టత్వము

(లండనుపైమ్ము)

మహారాజా తులారావు హోల్కారుగారు తనకొడుకు పరమరాజు రాజ్యమును వదులుకొనుటచే కొన్ని చిక్కులు పీడి పోయెను. ప్రభుత్వమువారు ఎదుర్కొనవలసిన విషయపరిస్థితులకుడ తొలపిపోయెను. మలబారుపీల్లు ఘోరహత్య తివసంతరము చెలువడిచిన యములను గుర్తెగినవారికిం దెట్టి ఆశ్చర్యము కనుపడదు. హోల్కారుగారు వేరువిధమున ప్రవర్తించుటకు అనుకూలమేలేదు. ముముటాజుబీగం అను మహమ్మదీయ భోగపు స్త్రీ 12 సంవత్సరము మొదలు 22 వ సంవత్సరమువరకు మహారాజా ప్రియారాజుగ నుండెను. పిమ్మట ఆమె మహారాజును విడనాడి బొంబాయి కార్పరేషను పభ్యుడును గొప్ప భుజియును అగు బానూనద్ద చేరెను. ఆమెను తిరుగ ఇండోరుకు తప్పించుటకై ఎన్నియోప్రయత్నములు జరిగెను గాని అన్నీ యు విఫలములయ్యెను. ఒకదినము బానూనాతో ఆమె బంకిలో పోవుచుండ కత్తులు కఠారులు, పిస్తోళ్లుతీసికొని ఒకగుంపు వారిపై పడెను. బ్రిటిషు సైనికోద్యోగులు కొందరు ఆవారిని పోవుచుండ వారు హంతకుల నెదరించి ఒకనిని పట్టుకొనిరి. బానూనాగారు మరణించిరి. ముముటాజుబీగము ముఖము కత్తిదెబ్బ చే వికారమైపోయెను. బొంబాయిపోలీసువారు కడు నేర్పుతో నేరములను పట్టుటకై విచారణసలిపి ఈకుట్ర యంతయు ఇండోరుసంస్థానమున పన్నబడెనని తెలిసికొనిరి. ఇండోరుసంస్థానమునకు చేరిన ఉన్నతోద్యోగులు కొందరు నిర్బంధింపబడిరి. ఏడుమందిపై నేరముమోపబడెను. బొంబాయి హోల్కారువారు కేసు విచారించి 7 మంది నేరములను తీర్పుచెప్పిరి. ఇకపురకు మరణదండన విధింపవారికి ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధింపబడెను. ఇండోరు పోలీసు రిసాలుదారు, మహారాజాగారి గృహకృత్యములు నిర్వహించు ఉన్నతోద్యోగి మరణదండన వసుభవించిరి. ఈ నిందితులకును ముముటాజునకు ఎట్టిసంబంధములేనని రుజువయ్యెను. కేసు విచారణ ముగిసిన పిమ్మట ఈవిషయమై నిజమునుండియు లెనో కనుగొనవలయునని భారతీయనాయకులు

ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి. ప్రభుత్వమువారు నిందులకు గడంగుట అవసరమని రీడింగుప్రభువుగారు తీర్మానించుకొనిరి. ఒకవిచారణకేసును అంగీకరింపవలయుననియు లేకున్న సంస్థానమును వదులుకొనవలయుననియు ప్రభుత్వమువారు ఇండోరు మహారాజును కోరిరి. కొన్నిదినములు గడచిన పిమ్మట రాజ్యమును వదులుకొనుటకు మహారాజుగారు తీర్మానించుకొనిరి. రీడింగుప్రభువుగారు విచారణసంఘమును నియమింప తీర్మానించుకొనినందులకు వారిచర్యను సవర్ధించుట అవసరము. సంస్థానాధీశుల పరిపాలనమువిషయమై ఇండియాప్రభుత్వమువారిట్టివల ఎట్టిజోక్యము కలుగజేసికొనకున్నను ప్రభువుల దుర్మితి అక్రమపరిపాలనమును పరిశీలించు అధికారము అప్పడవ్వకు చెలాయించుచుండిరి. మాంటాగు చెలమ్ముకర్డు నివేదికయందు నూచింపబడిన విషయనే రీడింగుప్రభువుగారు ప్రవర్తించిరి. ఈవిషయమై మాంటాగు చెలమ్ముకర్డుగార్లు వ్రాయుచు సంస్థానాధీశుల అక్రమప్రవర్తనమువల్ల వారి అధికారములను గౌరవములను తొలగింపవలసిన అవసరము ఏర్పడవచ్చునని వ్రాసిరి. బ్రిటిషుపౌరు డొకడు వధింపబడెను. ఒకస్త్రీ చెరపెట్టుటకై ప్రయత్నములుజరిగెను. ఒక సంస్థానాధీశునికి లోబడినవారే ఈపనిచేసినని రుజువయ్యెను. ఇట్టిపరిస్థితులలో ప్రభుత్వమువారురకుండ పిలుచెదు. భారత ప్రజాభిప్రాయము సంస్థానాధీశుల ఉనికికి విముఖులగు లేకున్నను సంస్థానాధీశులు కుట్రలయందు పాత్యలయందు పాలుగైకొనకూడదని కోరుచున్నది. సక్రమముగ ప్రవర్తించు సంస్థానాధీశులు ఇండియాప్రభుత్వమువారి జోక్యమును వెదవ నక్కరలేదు. ఇట్టి కఠినచర్యలవల్ల ఇతరులు తమ సంస్థానములను చక్కపెట్టుకొన పూనుకొని డరు. హోల్కారుగారు రాజ్యమునువిడచుటచే విచారణజరుగదు. 1908 సంవత్సరమున అప్పుకు రాజ్యముచేయుచున్న ఇండోరుమహారాజు తనరథమునకు బాంకరులను కట్టి వీధులయందు త్రిప్పి గవర్నరుజేసరలుగారి అగ్రహమునకు గురియై రాజ్యమును వదులుకొనవలసివచ్చెను. ఇండోరు సంస్థానాధీశులు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు మిత్రులైయుండుటచే ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అనవసరమగు కఠినచర్యలు పుచ్చుకొనవలసింది. ఒకరాజు యొక్క వ్యక్తిచేష్టలు దృష్టమైనవో ఖండించుట సంస్థానము పట్ల అగ్రహముమాపుట కాజాలదు.

ఇండియను క రెస్సికమీషను

ఇండియను క రెస్సికమీషను ఇటీవలనే భారతదేశము నుండి వచ్చి ఈనారమే లండనులో విచారణ ప్రారంభించినది. ఈకమీషనువారు ఆమెరికాకున్యైవర్తని ప్రభువునున తలపబడెను గాని ఆ ఆలోచన విరమించుకొనబడెనని తెలియుచున్నది. కాని కొంతకాలమువరకు ఈకమీషనువారి నివేదిక రాయబడి కాదు. భారతదేశమున బంగారునాణ్యముల చెలామణి అవసరమని భారతదేశమున పుచ్చుకొబడిన సాక్ష్యమువల్ల లేలుచున్నది. బంగారునాణ్యముల చలానాకోరుడు గావింపబడిన వాధములు అంత బలవంతమైనవి కావని మా అభిప్రాయము. బంగారు ఎక్కుచేసి పరిమాణము అట్లే యుండవలయునని వంగరాష్ట్ర ప్రదేశసంఘమువారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఈమార్పువల్ల దేశమునకు లాభము కలుగునా అనువిషయమై ఆలోచించవలయును. భారతదేశమున జమించారులు బంగారుచేర్చి దారే పెట్టు అలవాటు గలవారని అందరకు తెలియును. భారతదేశమున బ్యాంకింగు సౌకర్యములు సమముచి లేవు. 1900 సంవత్సరమున బంగారు నాణెముల చెలామణి ప్రారంభింపబడెనుగాని దానివల్ల ఎట్టిలాభము లేకపోయెను. బంగారునాణెముల చలామణి రాజకీయ కారణములననుసరించి కోరబడుచున్నదని ఉహించుచున్నాము. రాజకీయవిషయములకును ఆర్థికవిషయములకును ముడిదెట్టుట ఉచితముకాదు. ఆర్థికలాభనష్టములను గైకొని ఈమార్పుకేయ బూనుకొనలేను. (లండనుపైమ్ము)

దక్షిణాఫ్రికా- ఆంధ్రహనుగారు
బొంబాయి, మార్చి 22:—ఆంధ్రహనుగారు కేపుటొనుండి ఇట్లు తిరిగివచ్చిరి. సెలెక్టుకమిటీ నివేదిక ప్రకటించుట వారములో గాని లైటబడదు. ఇంతవరకు వచ్చిన సాక్ష్యము పూర్తిగ భారతీయపక్షముననే యున్నది. డెర్బీనుపురపాలక సంఘము ఈచట్టమును కోస్తెలుక్లాసు మూలమున ఎక్కువగ నిరసింపుచున్నది. ఇప్పుడు బిల్లు వాయిదావేయబడునని చాలమంది అభిప్రాయము నిచ్చుచున్నారు. కాని ఆయనపట్టు క్రొవనకట్టిగా ఆశ గలుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఉద్యోగము లీయబడెననియు దెలిపిరి. ఇంతటితో నాగక హైకోర్టునందుగూడ ప్రభుత్వపు టుత్తరువు పాటించబడుటలేదని, డాక్టరు నటేశ్ గారు నింద మోపిరి. నటేశ్ గారి నిర్దేశ తుక ప్రసంగములగాంచుట కలవాటుపడినవారికిగూడ, హైకోర్టువిషయమై వారు చెప్పినసంగతులు మిక్కిలి ఆశ్చర్యము గలిగించకమానవు. బ్రిటిషు ప్రతిష్ఠాపనలలో నింతవరకే సంస్థయైనను ప్రజల విశ్వాసమును చూరగొనుచున్నయెడల, అది హైకోర్టు మాత్రమే.

కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమువారి వివరీతచర్యలను నివారించి ప్రజల హక్కులను కొంతవరకయినను రక్షించుటకు తోడ్పడినది, హైకోర్టుని జెప్పవచ్చును. వంగదేశ విభజన సమయమునందు వండేమాతరం అని అరచుట సయితము దోషముగ పరిగణింపబడెను. కలకత్తా హైకోర్టువారిట్టి నిరర్థకపు టుత్తరువు బనికెరాదని త్రోసివైచిరి. స్వరాజ్యము గోరుట నేరమాగాదనిగూడ యీ హైకోర్టువారే స్పష్టముగ నిర్ణయించిరి. వివిధరాష్ట్రములలోను హైకోర్టువారు నిరంకుశాధికారమునకు అడ్డకట్టయై నిలచిరి. అట్టి హైకోర్టు తమకక్కరలేదనియు దీనికి బదులుగ నిరంకుశపు కోర్టులను స్థాపించుట మేలనియు నటేశ్ గారు దెలుప సాహసించిరి. డాక్టరు నటేశ్ గారి అవ్యక్త ప్రసంగమును ఖండించి స్వపక్ష గౌరవమును నిలుపుకొనుట కయినను జస్టిసు వభ్యులు పూనుకొనలేదు. హైకోర్టునిన వీరికెట్టి గౌరవముగలదో యూహింపవచ్చును. లామెంబరు

నను, మిగిలిన ప్రభుత్వ సభ్యులు వారి సభిమానితురా? ప్రభుత్వమునకు జేందిన మంత్రివర్గమువారూరకుందురా? బ్రిటిషుజాతికి చెందిన మేజిస్ట్రేటులు, పోలీసు అధికారులు లొంగిపోయెదరా?

ప్రభుత్వమున ప్రవేశింపక పూర్వమునను, లామెంబరుగ సర్ సి. పి. రామస్వామియ్యగారు హోంరూలుపక్షమున జేరియుండిరి. వీరు రానురాను మితవాదులుగమారిరి. అంతియగాని, అనహాయపక్షమును గాని, స్వరాజ్యపక్షమునుగాని, వీరు అభిమానించి ఎరుగరు. నటేశ్ ప్రభుత్వలకు కోపము గలిగించిన కారణమేదియనియున్నచో, అయ్యది లామెంబరుగారి కులముదప్ప వేరుగాదు. లామెంబరుగారిచ్చినజవాబు నటేశ్ గారికి విభ్రాంతిగలిగింపజేసెను. ఎల్లప్పుడును నిరర్థకప్రసంగము లూరక బోవని అయ్యది తెలియజెప్పెను. రాజభక్తిపరులగు తమను ప్రభుత్వమువారు అభిమానింపనిచో, స్వరాజ్యపక్షమువారితో జేరెదమని, డాక్టరు నటేశ్ గారు బెడరించిరి. ఇట్టి బెడరింపును లామెంబరుగారు లక్ష్యపెట్టలేదు. తప్పజేసినవా రెవరయినను శిక్షించుట ధర్మముగాని స్వరాజ్యపక్షమువారిని శిక్షించి ప్రభుత్వాచుకూలపక్షమువారిని విడుదలజేయవలయుననుచో, ఇక న్యాయపరిపాలనముతో నిమిత్తమే లేదని లామెంబరుగారు దెలిపినసంగతి కడు ముఖ్యమయినది. తండ్రియార్చేటలో, స్వరాజ్యపక్షమువారి యూరేగింపు జరిగినసమయమున, వారి నడ్డగించినందుకు

యధికారమునుగూర్చి సందేహించుట సాంప్రదాయ విరుద్ధము. శాసన సభాకార్యదర్శిని డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటుగారు సలహా నడుగు విషయమున గూడ, విద్యాశాఖ మంత్రి అనవసరముగ జోక్యము దీసికొనెను. ఉపాధ్యక్షుడు మాత్రము, మంత్రిగారు వెట్టిన ఆటంకముల గాంచి జంకక, తమ ఉత్తరువును కొనసాగించుకొని స్వతంత్రతక్కిజూపి. నందులకు వారి సభినందింప వచ్చును. గా. మాయరుగారు దూరదృష్టిజూపి, ఉపాధ్యక్షుని ఉత్తరువును శిరసావహించెదమని జెప్పి, ప్రభుత్వ గౌరవమును కాపాడుకొనిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ జేరియున్నపుడు, జస్టిసుపక్షమువారి విచిత్రచర్యలంతగ పరిస్ఫుటము గాకున్నను, వారు వెడలిపోయినపిమ్మట, స్పష్టముగ గోచరించుచున్నవి. సాల్దానాగా రింతకుపూర్వము శాసనసభను చాలించి మిగిలిన సభ్యులుగూడ వెడలిపోవలయునని సలహాజెప్పిరి. అటుల జేసిచో, ప్రస్తుతము జరిగెడి ప్రహసనముల కవకాశ ముండెడిదిగాదు. ప్రధానవిషయముల గూర్చి జస్టిసుపక్షమువారి తీర్మానము లోడిపోయినపుడు స్వపక్ష గౌరవమును నిలుపుటకు మంత్రులు రాజీనామానిచ్చుట భావ్యమైయుండెను. కాని వారటుల గావించక, పరిహాసాస్పదులయిరి. స్వాతంత్ర్య సంపాదనముపట్లగాని స్వపరిపాలనా సాంప్రదాయముల పట్లగాని, జస్టిసుపక్షమువారి కెట్టి నిరసనభావము గలదో యీ మారు చక్కగ వెల్లడియైనది.

సింహా ప్రభువు: జాతీయవిద్య

ఆధునిక విద్యావిధానమును అసహాయవాదులు నిరసించుటకు, ప్రభుత్వముపైగల ద్వేషమే కారణమని చెలుపువారు గలరు. ఇంగ్లీషువిద్యను, ఇంగ్లీషు విజ్ఞానమును నిరసించుటచే, గాంధీమహాత్ముడు దేశద్రోహ మొనర్చిననియు, అభివృద్ధి నాటంకపరచెననియు, యిటీవలనే ఇండియను సోషలు రిఫార్మరు పత్రిక నిందించెను. ఇప్పుడున్న ఇంగ్లీషు విద్య చాలదనియు ఇంతకన్నను విస్తారముగ వ్యాపింపవలయుననియు రిఫార్మరుపత్రిక గోరుచున్నది. కాని, ఆంగ్ల విద్యయం దారితేరి, గవర్నరు పదవిని సయితము నిర్వహించి, బ్రిటీషు సాంప్రదాయములను చక్కగ గుర్తెత్తిన సింహా ప్రభువు గారు, ప్రస్తుత విద్యా విధానముగూర్చి చెలిపిన యభిప్రాయములను గమనించుచో, మహాత్ముని యుపదేశములందు ఆక్షేపింపదగిన సేమియులేదని సుస్వక్రమగును. ప్రస్తుత విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలయం దారితేరిన పట్టభద్రులతో నిపుడు పనిలేదనియు, గ్రామ గురువులు ముఖ్యావసరమనియు, సింహా ప్రభువుగారి తలంపు. వ్యవసాయము, ఆరోగ్యము, పారిశుధ్యము, మాతృభాష, చరిత్ర, భూగోళము, గణితము మున్నగువానియందు పరిజ్ఞానము గలిగి, గ్రామములందు విజ్ఞానమును వ్యాపింపజేయగల యవకులు బయలుదేరవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. ఉన్నతపు తరగతులలో నేర్చుకొనిన గణితశాస్త్రమునకన్న, గ్రామబడిలో నేర్చుకొనిన లెక్కలే తమకు పనికివచ్చెనని, సింహా ప్రభువుగారు బలుకునపుడు, ప్రాచీనవిద్య నిరుపయోగముగాదని కనుగొనవచ్చును. మామూలు ప్రాథమికవిద్యతోపాటు రామాయణ మహాభారతాది యుద్గ్రంథములలోని పుణ్యకథలను బోధింపవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. ఇట్టిమాచన సహనాగరికులకు వెగటుగ దోచవచ్చును గాని, జాతీయవిద్యాభివృద్ధి గోరువారు, సింహాగారి హితము అమూల్యమని ఎంచకమానరు. విశ్వవిద్యాలయవిద్య నభ్యసించుటకు మారుగ, గ్రామప్రచారకులుగ బనిచేయవలయునని, సింహా ప్రభువుగారు తమ బంధుగులకు బోధించుచున్నారు. గ్రామపునర్నిర్మాణ మావశ్యకమని, నేడు ప్రాజ్ఞులనేకులు చాటుచున్నారు. గాంధీ మహాత్ముని ముఖ్యాశయ మిదియే. దేశబంధు దాసుగారిందు నిమిత్తము తమ జీవితమును ధారబోయకెంచెరి. కాని మృతువు అడ్డదగిలెను. జాతీయనాయకులు పలువు రిపుడు గ్రామోద్ధరణముపైనే దేశవిముక్తి ఆధారపడి యుండునని భావించుచున్నారు. సింహా ప్రభువు సయితము గ్రామాభ్యుదయమునే ప్రధానముగ నైకొనుట ఎన్నదగిన విషయము. స్వరాజ్యమనిన గ్రామస్థుల సంతృప్తియే యనియు ప్రజాసామాన్యమునకు కడుపునిండ తిండి దొరుకుటయే యనియు గాంధీ మహాత్ముడు చెలిపినపుడు పలువురు వారిని నిందించిరి. సింహా ప్రభువు సయితము యిట్టి యభిప్రాయము నామోదించుచున్నారు. నేడు ముఖ్యముగ గావలసినవారు గ్రామ ప్రచారకులు. వీరిద్వారా పని జరుగుచో గ్రామోద్ధరణము ససంభవమని ఎంచ మీలులేదు. కొన్ని సంవత్సరములవరకు

న్యాయవిద్యను బహిష్కరింప వలయునని సింహా ప్రభువు గోరుటకు, విద్యాధికుల దృష్టిని ప్రధాన కార్యముల వంకకుమరల్చుటయే ముఖ్యకారణము. ప్రజాశక్తిని వృద్ధిజేయ వలయునని కోరెడి యిక్కలమున గ్రామ పునర్నిర్మాణమును వెంటనే చేపట్టక తప్పదు. నిర్మాణకార్యక్రమవ్యాప్తిద్వారా యిక్కలము తప్పక నెలవేరగలదు. ప్రసిద్ధి కెక్కిన నాయకు లీ యుద్యమము నాశీర్వదించుచున్నారు. ఇకముందవలంబింప వలసినది కార్యదీక్ష తప్ప వేరుగాదు.

శ్రీ శ్రీ అల్లాడి మహాదేవశాస్త్రిగారు

దివ్యజ్ఞాన సమాజ సభ్యులును సంస్కృత విద్వాంసులును శాస్త్రవేత్తలును సంఘ సంస్కర్తలునగు అల్లాడి మహాదేవ శాస్త్రిగారు అడయారులో నిన్నటిదినము చనిపోయిరిని వినుట కెంతయు చింతించెదము. ఎట్టి యాడంబరములేక సంఘసేవనే ప్రధానముగ బెట్టుకుని జీవితమును ధన్యము గావించుకొనిన ఆంధ్ర ప్రముఖులు శాస్త్రిగారు. వీరు వ్రాసిన గ్రంథములు పెక్కులు గలవు. శంకరుని గీతాభాష్యమునకు వీరు చక్కని వ్యాఖ్యానమును రచించెరి. ఉపనిషత్తులకు వ్యాఖ్యను ప్రచురించిరి. సంఘ సంస్కరణమునకు శాస్త్రాధారము గలదని చక్కగ తేటపరచిరి. వీరి సంస్కరణాభిమానము మాటలతో సంతరింపక కార్యరూపము దాల్చెను. అడయారు గ్రంథాలయ సౌమ్యమమునకు వీరికృషి కారణభూత మయ్యెను. ఇట్టి సుగుణభూషణుని కోల్పోయినందుకు డాక్టరు బిసెంటుగారును దివ్యజ్ఞాన సమాజమువారును మాత్రమేగాక దక్షిణదేశమంతయు విచారము జూపకమానదు. ఆంధ్రుల సంతాపము మిక్కుటముగ నుండును. శాస్త్రిగారి జీవితము ధన్యమయినది. తాను నమ్మినరీతిని సంచరించి, మానవసేవయే యుత్తమధర్మమని పరిగణించిన యీ మహనీయుని గౌరవించుటకు, వారివలె జీవనము గడుపుటయే యుత్తమమార్గము. ధియసాధికలో సంఘమునకు జేరిన భారతీయులలో నుత్తమరీతిని సేవజేయువారు పలువురుగలరు. అట్టివారిలో మహాదేవశాస్త్రిగారిని ముఖ్యముగ బేర్కొనవచ్చును. వీరి యభిప్రాయములతో నేకీభవించని వారు సయితము, వీరిపట్టుదలను, నిష్కామ సేవను, కార్యదీక్షను అనుకరించి ధన్యులగుట సంభావ్యము.

బిసెంటుగారు: సప్లయల నిరాకరణము

కామకావెల్లు చట్టమును పార్లమెంటుసభ వారు నిరాకరించుచో, శాసనసభలన్నియు సప్లయలను నిరాకరింపవలయుననియు, దేశమునందు తీవ్రమగు ఆందోళనము గావించవలయుననియు, డాక్టరు బిసెంటుగారు అసోసియేటెడు ప్రెసు ప్రతినిధితో బలికిరి. పార్లమెంటుసభ వారీచట్టమును నిరాకరించెదరనుట కేమాత్రము సందియములేదు. కన్నర్యేటివుల యభిప్రాయములు తెలిసియున్నవే. ఈ విషయమై బిసెంటుగారికయినను ఎట్టి యాశలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు సప్లయలను నిరాకరింపవలయునని గోరినపుడు, అదితప్పని జెప్పినవారు బిసెంటుగారి నెటుల సమర్థింపగలరు? ప్రజలుకోరిన కోర్కె లిదివరకే నిరాకరింపబడెను. తుదకు

శాసనసభవారు జేసిన స్వపరిపాలన తీర్మానము గూడ తిరస్కృతమయ్యెను. అట్టిస్థితిలో సప్లయలను నిరాకరించుట పాడిగాదా? బిసెంటుగారు తమ కామకావెల్లుచట్టము నిరాకరింపబడినగాని, యీ మార్గము సనుసరింపరట. వీరికిని స్వరాజ్యపక్షము వారికిని పద్ధతులలోగల భేద మత్యల్పము. సప్లయల నిరాకరణమునకు, తా మేమాత్రము సమ్మతింపమని, జిన్నాగారిటీవల గంభీరముగ చాటిరి. స్వతంత్రపక్షమువారు రందరును యిటులనే భావించుచో, వీరికిని బిసెంటుగారికిని ఎటుల పోత్తుగదురునో తెలియదు. సూతనపక్షమునం దైకమత్య మెటుల గుదురునో దోచకున్నది. బిసెంటు ప్రభుత్వము అనవసరవిభేదములను బైకి దెచ్చుటకు మారుగ కాంగ్రెసుతోకలసి బనిచేయుట శ్రేయస్కరము. ప్రస్తుతస్థితిలో పక్షములను బెంచుటచే ప్రజాశక్తి నిర్వీర్యమగుట దప్ప వేరులాభము గలుగదు.

బానిసల విడుదల

జయప్రదముగా కొనసాగుట

రంగూను, మార్చి 21:—మ్యూకాంగు లోయలోని బానిసలను బంధములనుండి విడుదలచేయుటకు చేయబడిన ప్రయత్నములు జయప్రదములైనవి. మొత్తముమీద బానిస లందరును విడుదలైరి. లోయవిడుదలవారికి వ్యవసాయక ఆధ్యాపకులు ఇచ్చుచున్నారు. ఇక్కడనే యుండ నిశ్చయించినవారికి కొంత ధనమును బహుమతిగ నిచ్చుచున్నారు. యాత్రికులు లోయకును, అస్సామకును మధ్యనన్న చొరరాని ప్రదేశమద్వారా కలకత్తా చేరి అక్కడనుండి బర్మాచేరుదురు. రాష్ట్రములోని ఇతర ప్రాంతములలోగూడ ఇట్టిచర్య దీక్షింపబడు నని తలంపచున్నారు. (అ.ప్రె.)

అన్యురెన్సుకంపెనీ

ఏజెంటు పట్టువడుట

అధికారమియనిదే డబ్బువసూలుచేయుట

ఎర్నాకులము, మార్చి 21:—కొంచిన పోలీసువారు రిలయన్సు అన్యురెన్సు కంపెనీ ప్రాజెక్టుగూర్చి కొంచిన సంస్థానముల ఏజెంటు కె. శంకరలాలుగారిని 896,400 ఇండియను పీసలు కోడు నెక్కువల ప్రకారము అరెస్టుచేసిరి. మొదటి తరగతి శ్వాయాధిపతి అరెస్టుకు అనమతి నిచ్చెను. ఆఫీసు రికార్డు ఇతర కాగితములును పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. శంకరలాలుగారు చాలమంది వద్దనుండి అవసరమైన అధికారపత్రములేకనే నెక్కురీటీలను వ్రచ్చుకొనెనను నెపముపై అరెస్టుచేసిరి. (అ.ప్రె.)

బ్యాంకి ఏజెంటుకు విందు

అరెస్ట్, మార్చి 21:—నిన్న సాయంకాలము అరెస్ట్ ఇంపీరియల్ బ్యాంకులోని హైందవోద్యోగులు నెలపు తీసికొని వెడలుచున్న సానిక ఏజెంట్లైన జె. సి. బోసు గారికి విందుచేసిరి. (అ.ప్రె.)

కార్పొరేషనుపై పరువునష్టపు

దావా

సభ్యుడే దావావేసెను!

(స్వకీయవిలేఖరి)

కలకత్తా, మార్చి 22:—హైకోర్టు పక్షము కార్పొరేషను సభ్యుడును అయిన సరేంద్ర నేటుగారు పదికేల రూపాయలకు పరువునష్టపుదావా కార్పొరేషనుపై దెచ్చెను. సభ్యుల గదిలో కేల అదిననుపుగా చేయబడినందున సాధారణపు జాగ్రత్తోను మామూలు పడకనోను నడచుచుండగా కాలుజారి పడుటవలన కమానములు పనిలోకి వెడలలేకపడుట వలన కలిగిన నష్టమునకు గాను ఈ దావాదెచ్చెను.

యూరపు పరిస్థితులు

మరల యుద్ధమునకు పూర్వమున్న తిలోనికి దిగుట

అమెరికా తప్పించుకొని తిరుగుట

న్యూయార్క్, మార్చి 19:—హాఫ్టనురాయబారి లండనుండి వచ్చినప్పటినుండి ప్రెసిడెంటు కాలిడ్జి, కెల్లగ, గిబ్బన్, ప్రాంసులనున్న అమెరికనురాయబారితో యూరపియను పరిస్థితులను గూర్చి మాట్లాడుచున్నారు. ఏమి మాట్లాడినా అధికారరీత్యా ఏమియు తెలియలేదు. జాతీయమితి యువయోగము నుగూర్చి ఇద్దరు రాయబారులు నిరుత్సాహముగ మాట్లాడిరి. యూరపు మరల యుద్ధమునకు పూర్వమున్న పరిస్థితులలో దిగుచున్నదనిరి. ఆయుధవిస్త్రసభయన్న మాట్లాడిగా రెంతయొ శ్రద్ధ వహించి యుత్సాహమును ఇంతవరకును జూపుచుండిరి.

కాని ఇప్పుడు ఇద్దరు రాయబారులు చెప్పినసంగతులచే మనస్సు నీరై నది. మాట్లాడిగా రు తప్పకొనుచున్నారు. ఒకవేళ జీనీవాలో ప్రారంభ ఆయుధవిస్త్రసభ గూడుచో అయ్యది నామమాత్రమేగాని ప్రయోజనముండదనియు యూరపియను ప్రభుత్వములే ఒకరితోనొకరు సమాధానపడి ఒడంబడిక జేసికొన నపుడు అయ్యది నిష్ప్రయోజన మనియు యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ మరల యధాప్రకారము దూరముగ నుండునని విలేఖరులు చెబుచు మన్నారు.

నానాజాతినమితిసభ- ర సాభా సగుట

రగ్జీ, మార్చి 19:—నిన్నటిరాత్రి చాంబర్లలో గారు జీనీవానుండి బయలుదేరిరి. ప్యారిసునుండి ఇంటికి బయలుదేరి మంగళవారము కామస్సనభలో ప్రకటించునని యనుకొనుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువారు ప్రతిపక్షులతో ఆలోచించి జీనీవా సభ సంగతులను చాంబర్లలో గారు ప్రకటించుటకు వీలుగ నుండు నటుల పార్లమెంటు కార్యక్రమమును మార్చుటకు ఒప్పకొనిరి.

కర్నలు అమెరికారి

యభిప్రాయములు

లండన్, మార్చి 20:—జాతీయమితి సర్వసమర్థు లను కొనువారికి జీనీవా రసాభాసము గొప్పప్రభయముగ దొచుచున్న ను. కాని జాతీయమితి చాల భూతదయతో గూడుకొన్న ప్రతి స్థాపనము. ఒక ప్రక్కన సహృద్యాభాసముతో నున్నవారు గలరు. కఠినస్వభావులు నున్నారు.

జాతీయమితిలోపము ఒక్కటిగలను. చాలజాతులు ప్ర పంచమయొక్క తేమమును వారి ప్రధానాశయముగ లేట్టు తోని ప్రయత్నించుచుండుటయే గొప్పలోపము.

శాశ్వతము అన్ని జాతులను ఏహించలేదు. మధ్య దక్షిణ అమెరికా ప్రజలు తమ వ్యవహారములను వన జాతీయమితిలో పరిష్కారముజేసికొనక ప్రత్యేకముగ తమసమితి నేర్పాటుజేసి కొని వ్యవహరించిన జాతీయమితి ఉపయోగము, శాశ్వత ఇనుమ డించునని అమెరికా రనిరి. ఈ ప్రాంత ప్రపంచవ్యవహారములో వారు పాల్గొనగారు. సెప్టెంబరులో జరుగు జాతీయమితిసమావేశము బ్రెటునుకు అంతగ ఉపయోగించదు. ఆక్టోబరులో జరుగు సామ్రాజ్యసభ్యుల బ్రెటును కీ సెప్టెంబరున సమావేశ మె క్కువగాదు. సామ్రాజ్యములో ఇతరభాగములతో పూర్తిగ సహకారముతో పనిజేసిననే మనకు లాభ మనిరి.

సూర్యమండలపరిశోధనము

బెల్జియన్లలో క్రొత్తస్థానము

వాషింగ్టన్, మార్చి 19:—మహా, ఇండియా అంత యు డిగి ప్రాచ్యభూమండలమున క్రొత్తగ సూర్యమండలపరి శోధనకార్యాలయము నేర్పాటు జేయుటకు అబ్బులుగారు పయత్నించి బెల్జియన్లలో కోజుకనును నేర్పాటుజే ఙ్గ

నగలదొంగలను బట్టుకొనుట

ప్యారిస్, మార్చి 19:—పూర్వము పెరిషియా యుద్ధ మంత్రిగనున్న నగుసులు ముల్గురాకొమరుని నగలను ప్యారిస్లో ఎమాన్యులు క్యాంకో అనువాడును, జర్మెయిను లాఫాజీ యను స్త్రీయును దొంగిలించి సరిహద్దు దాటిపోవుచుండ పట్టువడిరి దొంగసాములు 1000000 ఫ్రాంకులు. ఈ నగలు వీరిదగ్గర దొరకినవి.

క్రొత్త ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము

సాంఘికవాదుల వైఖిరి

ప్యారిస్, మార్చి 19:—హ్యూగోగారిపట్ల సానుభూతి నిమిత్తము ప్రభుత్వపక్షమున సాంఘికవాదులు ఓటుజేసిరి. ప్రభుత్వ ఆర్థికపరిస్థితులవిషయమై ముందు తమ ఇష్టము వచ్చు నటుల జేయ నిశ్చయించుకొంటిమని చెబుచుజేసిరి.

ప్యారిస్, మార్చి 19:—క్రొత్త ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము ఈజిప్టు సెలవు లైసెన్సునాథ నిలబడునా యని యడుగు చున్నారు.

1926 ఆర్థికపత్రములో 5000,000,000 ఫ్రాంకులు లోటు కనిపించునని ఆర్థికమంత్రి చెబుచుజేసెను.

క్రొత్తపన్నులనే దీనిని పూర్తిజేసెదరు. ఇదివరకే ఆం గీకరించబడిన మొత్తమునుగూడ తేల్చి లోటు పూర్తిజేసెదరు. రాజకీయపరిస్థితులచే ప్రాంత ధర చాల తగ్గిపోయెను

సీనీరు మ్యూటీయోటి విచారణ

ఆతనిపై నేరారోపణము

చెయిప్, మార్చి 19:—మ్యూటీయోటిగారి యోగ్యతకు కళంకము నాపాదించుసంగతు లెన్నిటికో ఉత్తరసాక్షులు చెలి యజేసిరి. ప్రధాన ముద్యు, ఆతని సహచరుడు ధైర్యముగల నైసికులనిరి. గొప్ప దేశభక్తులయి యుద్ధసమయమున అకం ఠితిక్రమకాలు రనియు చెలిపిరి.

బ్రిటిషు బొగ్గుపరిశ్రమ

నివేదిక చర్చ

రగ్జీ, మార్చి 19:—బొగ్గునివేదిక సీఫార్సుల సవరించి పరిశీలులను చర్చించుటకు మంగళవారము యజమానులను గనుల పనివాండ్రు రమ్మంటిని నిన్న రాత్రి పార్లమెంటులో ప్రధా నామాత్యుడు చెలియజేసెను. ఈసమావేశము జరుగువరకు మం త్రివర్గము తీర్మానము వెలువడదు. బుధవారమునాడు మంత్రి వర్గమునా రీవిషయమును ప్రధానామాత్యుడు ఆద్యుడుగ నుండు ఒకకమిటీకి విచారణకు చెలియజేసిరట.

ఈనివేదికమును ఆంధ్రుల నెరవేర్చుటకు ఎంతవరకు వీలుగ నో తెలియజేసి ఏకాదశము లవసరమో చెలిపెదరు.

గురువారము బొగ్గుయజమానులు, గనులపనివాండ్రు కార్మికులపాకవర్గము రహస్యముగ సమావేశమగుదురు. బొగ్గుగల లన్నిటియందును గనులపనివాండ్రు సంఘము తొలకా కౌఖలన్ని యు సభలను జరుపుచునేయున్నవి.

బొగ్గువిచారణసంఘమువారి నివేదిక ఆండరకును చెలి యుటకు యూడుపెన్నీల కొక నివేదికమును విక్రయించు చున్నారు.

ఆస్ట్రేలియావై మానికుడు విల్కిన్సన్ గారు ఉత్తరధ్రువము నకు ఆముదనేనుగారికంటె ఎక్కువ పొయినచుట్టుటకు ప్రయ త్నించుచున్నారు.

దూర ప్రయాణము

విమానములు

రగ్జీ, మార్చి 19:—విమానములమీద చాలదూరముపా వుటకు బండ్లు, రైలుమీద పోవునట్లే నిరపాయముగ బోవచ్చునని యు కాని ప్రచార మవసరమనియు వైమానికుడు చాలసాహసు డనంతకాలము వైమానిక ప్రచారము అభివృద్ధిగాంచదనియు లండనుపీఠములో పయనముచేయుటయే ప్రమాదకర మనియు అల్ఫ్ కోథంగారు చెలియజేసి దక్షిణాఫ్రికాలోను ఈజిప్టు నుండి కెన్యావరకును వైమానికప్రచారమును ఏర్పాటుజేయవలె ననిరి. శిథిలావస్థలకు ఎండలకు తాళగలవిమానముల నేర్పాటు జేయవలె ననిరి.

కెయికో నుండి కేపుటపునుకు సౌకావిమానముల నేర్పా టుజేసెద రనుకొనుచున్నారు.

తానుగూడ అదేయభిప్రాయముతో నున్నాడనెయు నుడిపిరి.

పికింగు కొట్లాట

మంత్రివర్గము కార్యాలయమున కాల్పుకొనుట
కమ్యూనిస్టులకుట

పికింగు, మార్చి 19:—మంత్రివర్గము కార్యాలయమున కాల్పుకొనుటచే 50 మంది చనిపోయిరి. 70 మంది తుతగాత్రు లయిరి. రాత్రి అంతయు తుతగాత్రులు ఆస్పత్రికి వచ్చుచునే యున్నారు. ప్రభుత్వములలేఖకు విద్యార్థులు స్వంతముగ తామే ప్రత్యుత్తరమును తయారుజేసినవారు అసలుసమాధానమును జూ చుటతోడనే గోపాద్వీపుపై దీనికి ఉత్తరవాదులకు అధికారు లను, తీసివేయుడని యడుగుటకు లోపలికిబోసియుండిని నిర్బం ధముజేసిరి సైనికులు సన్నీల నుపయోగించిరి. కాల్పిరి.

కమ్యూనిస్టునాయకులు అయిదుగరిరి అరస్టుజేయట కు తరువుజేసిరి. వీరే విద్యార్థుల ఆక్షేపణలకు కారకులు. కాం తిని భంగపరుచుటకు కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతములను వినియో గించిరట.

జనసామాన్యము మనసును కలవరపరచి కుట్రలను బన్ను నటుల జేయుచున్నారుట.

కార్మికులు పనిచేయుగంటలు

లండను సమావేశము

లండన్, మార్చి 19:—రోజు 1 కి 8 గంటలు పనిచే యువిషయమై ఆలోచించుటకు కార్మికులు లండనులో గూడు చున్నారు. గ్రేటు బ్రిటను, ఫ్రాంసు, జర్మనీ, ఇటలీ, బెల్జియం మంత్రులు వచ్చిరి. కార్మికమంత్రివర్గ కార్యాలయమున వీరంద రును ఒకంబడికను సంతకముజేసిరి.

బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ఈకార్యక్రమమునకంతకు ఆం ఠాతీయ కార్యాలయమువారికి చెలియజేసెదరు.

ఈసభలో పాల్గొన్నప్రతినిధులు తాము సంతకముజేసిన ఒడంబడికను తమప్రభుత్వములకు చెలియజేసెదమని అభయ మెసగిరి. దీనివలన వాషింగ్టను ఒడంబడికను ధ్రువపరుచుట ఏర్పడునట.

యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ ప్రెసిడెంటు మాట్లాడిగారి తండ్రి చనిపోయెను.

నర్ రోవాల్డు లిండ్సేగారికి సార్వభౌముడు దర్శన మిచ్చెను.

ప్రమాదము

లండను, మార్చి 20:—సెంటుప్యాట్రిక్ ఉత్సవసంద ర్భమున ఐర్లండుకుట్టులో లండనులో విందుజరుగకుండ హోటె లు ద్వారపాలకుడగు హ్యూడల్ అను 24 వత్సరముల ప్రాయ ముగలవాడు ఒకఆయుధమును అంటుకొని ప్రేలేడు దానిని పడజేసెను. ముద్యు ప్రక్కన గూర్చున్న మతగురువు ఇతనిని బట్టుకొని క్రిందికిగొంపొయితిని ఆతనిపై సాక్ష్యమునిచ్చెను. వాడుదానేయుచు ముద్యుకి జామీనును చండనాధికా రీయలేదు. ఇది చాల గొప్పనేర మయ్యెడిదనిరి.

భారతవ్యవహార నిర్ణయసంఘము

లండన్, మార్చి 19:—భారతవ్యవహారములను నిర్ణయించుటకు సమష్టిసంఘము నేర్పాటుజేయుటకు కామస్సనభవారు అంగీకరించిరి.

బ్రిటిషుపార్లమెంటు సభ్యులు

రషియాకుబోవుట

రగ్జీ, మార్చి 20:—కామస్సనభ్యులు నలుగురు ప్రయి నేలు కన్వెన్షిటిపుసభ్యులు రషియాకుబోవుటకు ఏప్రిలు 20 వ తేదీని బయలుదేరుదురట. ఒక నెలలో అంతకంటె ఎక్కువ బట్టు ననుకొనుచున్నారు. పర్ ఫ్రాంసు సెన్సెక్, కప్టెన్ కోర్నీ, రెడ్డి నెంటు మూడు, బూత్పిగార్లు వారి పేర్లు. రాజకీయ పారి క్రామిక, వర్తక సాంఘికపరిస్థితులను నేడు రషియాలో ఎట్లు స్వయముగ చెలిసికొనుటకు బోవుచున్నారు. రషియాకు అచట సోవియటు ప్రభుత్వసహాయమును గూడ గొనెదరు. ఈ నలు గురు స్వతంత్రముగ తమ పూర్వీకాదనే బోవుచున్నారు. కాని లండనులో నున్న సోవియటు ప్రభుత్వ ప్రతినిధుల ద్వారా ఆ ప్రభుత్వము సమ్మతిగానే వీరు బోవుచున్నారు.

కార్తికులు పనిచేయుగంటలు

లండన్ బడంబడి

రుగ్బీ, మార్చి 20:—గ్రేట్ బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు, జర్మనీ, బెల్జియము, ఇటలీ కార్తికమంత్రము జేసికొన్న బడంబడిక ఆంధ్రమును తృప్తికరముగ నున్నది. రోజు 1 కి 8 గంటలు పనిచేయవలెనని వాషింగ్టన్ బడంబడిక ప్రకారము జేసినవిధంబనల నర్థము జేయుచున్నది. బడంబడికను చేసికొనిరి.

అందరి ముఖ్యవిషయముల నిందు బొందుపరచుచున్నాము.

ఇనుపచారులు (రైల్వే) గూడ వాషింగ్టన్ బడంబడిక క్రింద వచ్చును.

వారమునకు 48 గంటలు పనిచేయుటకు వీలులేనపుడు కొంత మినహాయింపు కవకాశమున్నది. కొన్ని విషయములలో అమ్యుది ఆటంకము లేకుండ జేయవలెను. ఎక్కువగంటలు పనిచేయవలసినపుడుగూడ అట్లు ఏర్పాటుచేసెదరు. అందులకుగూడ అవకాశమున్నది.

మామూలు పోస్టు, టెలిగ్రాము, టెలిఫోనుపనులు ఈ బడంబడికలో జేరవు. కాని ఈ పనివిషయమై మరలపుడు, నిర్మాణసంగతులను ఇందులో జేర్చిరి. వారమునకు 48 గంటలు పనిజేయుటకు కొన్ని వేళలందు అతిక్రమించి ఎక్కువకాలముపని చేయవచ్చును. కాని సగటున 48 గంటలకు మించరాదు. ద్వార పాలకులు, కావలివాండ్లు, పనిచేసే ఫోర్ మెన్ (పనివాండ్లలో కెడ్డ) మున్నగువారి విషయములోనే రోజు 1 కి 8 గంటలు పనిచేయవలెనని మరతులకు మినహాయింపు ఉండును. పని ఎత్తు డైన ఎక్కువగనున్నపుడు రోజు 1 కి 8 గంటలకు ఎక్కువగ పనిజేయుటకు ఏర్పాటుచేసెదరు. దీని ననుసరించి ఎన్నిగంటలు ఎక్కువగ అదనపుపని జేయవలసినది ఆయా జాతివారు కాసనములకు జేయవలెను. పని ఎక్కువగనున్నపుడు ఎక్కువగంటలు చేసిచేసినపుడే ఎక్కువగంటలకు పరిహారము నిచ్చెదరు. ఈవేతనమును తప్పక ఇచ్చితిరవలెను.

ఖండంతరములందు ఈవిషయమును వారి ఇష్టమువచ్చి క్రొవ్వున వ్యాఖ్యానముజేసెదరు. అక్కడ ఆదివారము పని జేయుట ఆచారమే.

ప్రాపంచిక న్యాయస్థానము

చర్చలో ఆమెరికా జేరుట

వాషింగ్టన్, మార్చి 20:—ప్రాపంచిక న్యాయస్థాన చర్చలందు జేరుటకు ఆమెరికా ప్రభుత్వమునకు అభ్యంతరము లేదని తెలుపుచున్నారు.

డెన్మార్కు రాజీతల్లి చనిపోవుట

కొపెన్ హేగెన్, మార్చి 20:—డెన్మార్కు రాజీతల్లి చనిపోయెను. ఈమె జార్జి సార్వభౌముని పినతల్లి. అందుచే ఆదట విచారముతోనుండురు కొంతకాలము.

యుద్ధనమయమున బ్రిటిషువారి ముట్టడి

అమెరికను ప్రజల నష్టములు

న్యూయార్క్, మార్చి 20:—యుద్ధనమయమున బ్రిటిషువారి సమద్ర ముట్టడిచే అమెరికను ప్రజలకు గల్గిన నష్టమును గూర్చి పరిహారమును గోరుటకు ముందు అసలు విషయమును నిర్ణయించుటకు అవకాశముండువరకు ఆ తీర్మానము నుపపాదించరాదని కెల్లరుగాను సెనెటరు బోరాగారి కుత్తరువుజేసిరి.

సామ్రాజ్యాభివృద్ధి

అంతర్జాతీయ వర్తకమును పెంపొందజేయుట
లండన్, మార్చి 20:—సామ్రాజ్యములో తయారైన సరుకులనే కొనవలెనని ప్రచారము సల్పుటకు కొంతకాలము బ్రిటిషు ఎంపైరు పెట్రోలియం సాగవలెనని నిశ్చయించిరి. పరిశోధనలకు విద్యార్థి వేతనముల నీయవలెననున్నారు.

బార్నిలోనా బారు కవున్సిలు

బార్నిలోనా, మార్చి 20:—బార్నిలోనా బార్ కవున్సిలులో 9 గురిని వెడలగొట్టిరి. వేర్వేరు రాష్ట్రముల, కంపెనీసేరి.

బ్రిటిషు రాజకీయములు

బాగ్న నివేదికము

రుగ్బీ, మార్చి 21:—వచ్చేవారము రాజకీయములు జనీవా పథ బాగ్న నివేదికము, విద్యుచ్ఛక్తి చట్టమును గూర్చి చర్చించబడును. జనీవాపథముగూర్చి చర్చ మంగళవారము జరుగును చాంబర్లెనుగారపుడు తాము జేప్పదమన్నమాటలను తెలియజేసెదరు.

చాంబర్లెనుగారిని ప్రతిపక్షాలు తీవ్రముగ ఆక్షేపించుటల కన్పించుచున్నది.

బుధవారమునాడు బొగ్గయజమానులకు, గనులపనివాండ్లతోను బొగ్గనివేదికను చర్చించుటకు బాల్మిన్సుగారు కలిసికొనెదరు.

ఈవిషయమును దూరదృష్టితో ఆలోచించి పనిచేయవలెనని బాల్మిన్సుగారు రడిగెదరు. బాల్మిన్సుగారు జేయునున్న పని మంత్రివర్గము ఆలోచనకు సరిపాటునది.

బుధవారమునాడు తృప్తికరముగ ఈసమస్యను పరిష్కరించెదమని బొగ్గయజమానులు, గనులపనివాండ్లుగూడ తెలిపిరేని అవసరమును తీర్మానముల నమలుజరుపుటకు కాసనములను ప్రవేశపెట్టెదరు.

గురువారము మరల బొగ్గయజమానులు, గనులపనివాండ్లు వారినాయులు కలిసికొనెదరు. క్రిందటిరోజున ప్రధానామాత్యునితో సంప్రదించిన సంగతులనుబట్టి కొంతలాభము కలగవలెను.

ఇంతవరకు ఏపక్షమువారును, ఉభయత్రా విర్ణయము నెద్రానిని జేసికొనలేదు. అసలు ముఖ్యవిషయము వేతనముల సమస్య, జిల్లావేతనములకు పరిశోధించవలెను. కనీసము నూటికి రెండువేల వేతనము తగ్గించవలెననుచున్నారు. విచారణ సంఘమువారు, స్టాండర్డువేతనములకు కొంతజేర్చవలెననిరి.

తక్షణము అందరిని ఆక్షేపించు విషయము ప్రభుత్వమువారు బొగ్గపరిశ్రమకిచ్చి ఆధికవిషయము. దీనిని సాగించరాదని విచారణసంఘమువారు స్పష్టముగ తెలియజేసిరి.

పునర్నిర్మాణకాలము చాటువరకు బాగ్న పరిశ్రమకు అవసరముగ ప్రత్యేకసహాయ మవసరమనుచున్నారు. ఈవిక్కులేకుండ జేయుటకు అప్పుజేసెదరునుకొనుచున్నారు.

చీనా పరిస్థితులు

మంత్రివర్గపు రాజీనామా

పీకింగ్, మార్చి 20:—మార్చి 8 లేదని విద్యార్థుల ఆక్షేపణ సమయమున కాల్యకుండ కాంతిని నెలకొల్పలేకపోయిరిని ప్రధానామాత్యుని నిందించుటచే మంత్రివర్గమువారు తమ పదవులకు రాజీనామానిచ్చిరి. కాని వీరి రాజీనామాను అంగీకరించలేదు.

కోమిషన్ చీఫ్ సేన తిరోగమనము

జాతీయ సైన్యములు లాఠీహీనుకుండి పూర్తిగ వెనుకముఖముబట్టినవి. దీనిని మంచూరియావారు బట్టుకొనిరి.

కొలోను ఆక్రమణ అంత్యముగుట

కొలోను, మార్చి 21:—కొలోను విదేశీయుల ఆక్రమణ నుండి నొలగినందులకు రిపబ్లికను లుల్లసముజేయుచున్నారు. హిండింబర్గుగారుగూడవచ్చిరి. దేశములనుండి ప్రేక్షకులు వేసవేలు వచ్చుచున్నారు. పురపాలకసంఘమువారు హిండింబర్గుగారికి విందుసర్పిరి.

సర్ బ్రాహ్మదేవర్దర్ లిస్టిగారు చనిపోయిరి.

హేగుప్రభునిధి మొత్తము 895000 పౌనులు తేలిసది. ఖర్చులు నూటికి 5 కంటె తక్కువైనవి.

ఇండియాదేశము

నౌకాదళవ్యయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, మార్చి 23:—భారతదేశమునకు సముద్రతీరమున గాపాడుచు సహాయముచేయుచున్న నౌకాదళవ్యయము క్రింద ఇంగ్లం భారత నౌకాదళము త్వరలో రానున్నను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు 100 వేల పౌనులను ఇచ్చుచున్నారనియు బ్రిటిషు మానుగారు తెలియజేసిరి.

హిందూదేశము

పార్లమెంటు సభ్యుల సంచారము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, మార్చి 22:—వెండ్లిదను సభ్యులుగాని తదితర సభ్యులుగాని ఇవివల ఇండియానువెళ్లినపుడు బాల్మిన్సుగారుగాన ఇండియా మంత్రిగాని ఎట్టిసందేశమును గొంపొమ్మని అందజేయలేదనియు వారు స్వంతభర్తలమీదనే స్వతంత్రముగ వెడలిరనియు అందుచే వారి బయటపుభర్తలను ఇండియా ఆదాయములో భేద్య నవసరములేదనియు వింటర్లను ప్రభువు స్మరుగారికి కామన్సుభలో ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

బెంగాలు ఆర్మినెన్సు బందీలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, మార్చి 23:—బెంగాలు ఆర్మినెన్సు ప్రకారము బందీలుగ జేయబడినవారిని ఒకసంవత్సరమువరకె నిర్బంధములోనుంచి సంవత్సరాంతమున విడిచిపెట్టవలెనని యున్నది. ఆమైన ఉంచుటకు వీలులేదనియు అందుచే ఒకసంవత్సరము ఆఖరయిన వెంటనే ఇకముందు మరల బందీలుగ జేయవలెనని మూలము పద్ధతి ననుసరించి బహిరంగముగ సాక్ష్యమును విచారించకండ నిర్బంధములో నుంచరాదని వింటర్లను ప్రభువు సిఫారసు చేయలేదని కామన్సుభలో తెల్పిలుగా రడిగిరి. సంవత్సరము ప్రారంభమున ఎట్లు ఇట్టి విచారణకు వీలులేనో సంవత్సరాంతమున గూడ అటులనే యుండునని వింటర్లను ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. అట్లునో ఈబందీలను యావజ్జీవము విచారణలేకుండ నిర్బంధములో ఉంచుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము యని తెల్పిలుగా రడిగిరి. ఈవిషయమును ఇండియా మంత్రితో చర్చించినవారిలో తెల్పిలుగా రడిగిరి.

ఈ విషయమును కామన్సుభలో చర్చకు ప్రవేశపెట్టిరేని దానికి పూర్తిగ ఆయనప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెదనని వింటర్లను ప్రభువు తెలియజేసెను.

బొంబాయియందు వ్యభిచారము

తమ్మలమున నేరములు వృద్ధియగుట

తల్లులు కుమార్తెల పడుపువృత్తి

గృహయజమానుల కమ్ముట

((శీఘ్రము కంటి))

బొంబాయి, మార్చి 23:—వ్యభిచారము, తమ్మలమున జరగు నేరములు నానాటికి బొంబాయియందు బెరుగుచున్నవి. ఈవృత్తి అగుటకు కట్టుదిట్టములు గాంచినవారిని పరిస్థితులు భితావహముగ నున్నవి. ఇటీవల జరిగిన రెండు కేసులు వ్యభిచారవృత్తి వివరములను స్పష్టము చేయుచున్నవి. దూర్బాటిమీదనున్న యిద్దరు బ్రిటిషు అధికారులపై దౌర్జన్యము జూప ప్రయత్నించిన పొగరు పోతును వెన్నంట, వాడు ఒక వ్యభిచారగృహములో దూరెను. పోలీసువా రాగృహము జొచ్చిరి. పారిపోయిన వానికి బదులుగ ఒక మహమ్మదీయ బాలికను పోలీసువా రాగృహమందు జూచిరి. వారిద్దరును మైనరులే అయినందున పోలీసువారు విచారణలు చేసిరి. హిందూ బాలిక పేరు మీనాబాయి. ఆమెను తల్లియగు విట్టల్ బాయి నూరు రూపాయలకు వ్యభిచారగృహమును నడపుచున్న పుట్లాబాయి కమ్ముకు. పుట్లాబాయి దినమునకు రెండు రూపాయలు యిచ్చుట కంగీకరించుటచే యాధనమును ఆమె కొక మార్వాడీ వర్తకుడు అడ్వాన్సు చేసెను. వ్యభిచారవృత్తియందు బ్రవేశపెట్టుటకు మీనాబాయిని కొనిన పుట్లాబాయిపై ఆభియోగము పోలీసువారు తెచ్చిరి. పుట్లాబాయికి మహమ్మదీయులు కఠినపరకము విధింపబడెను. దుష్ప్రవర్తనయందు బెట్టుటకు కుమార్తె నమ్మిన విట్టల్ బాయిగారిపైగూడ పోలీసు కేసుజేసిరి. ఈమెకు మేజస్ట్రేటు నాలుగూసములు కఠినశిక్ష విధించెను.

రెండవకేసుగూడ ఇట్టిదే. కాని రోమనారా ఆను నామెను వ్యభిచారవృత్తియందు దింపుట కుట్రకు గొనిరాల్చెను. కాని వ్యభిచారగృహ యజమానురాలను ఆనుబాయికి రూ. 200 లు జరిమానాయు రెండునెలల కఠినపరకమును మేజస్ట్రేటు విధించెను. క్షింపబడిన రోమనాయి పోలీసువారు గల తల్లికి ఒప్పగింపబడెను. కాని ఆమె తల్లివద్దకుపోవుటకు నిరాకరించెను. అందువలన రోమనాయిని నేవాసదనమందు జేర్చిరి.

మహానామ వార్తలు

మారిషసుటపా:—మారిషసుకు పంపబడు జాబులు, ఈ నెల 20 వ తేదీ సాయంకాలము 6-30 గంటలలోగ జేసరులు పోస్టాఫీసునందు పోస్టుచేయవలయునని ప్రెసిడెన్సీ పోస్టు మాన్డరు ప్రకటించుచున్నది.

వృషభోత్సవము:—మైలాపూరులో 24 వ తేదీ రాత్రి వృషభోత్సవము జరుగును. ఈ ఉత్సవమును చూడబోవు వారి సౌకర్యార్థమై ఆరాత్రియంతయు ట్రాంబండ్లు నడుచునని యు చాకలపేటనుండి లక్ష్మీచర్మి రోడ్డువరకు సరాసరిబండ్లు పోవుచున్నట్లు ట్రాంవేకంపెనివారు ప్రకటించుచున్నారు.

దూడులుపత్రిక:—చెన్నపురియందు ప్రకటింపబడు హాస్యరసప్రధానమైన దూడులుపత్రికకు 5 సంవత్సరములు ముగిసి పి.డి. 6 వ సంవత్సరపు మొదటిసంచిక హాస్యరసప్రధానమగు వ్యాసమలతోను ప్రముఖతోను నిండియున్నది (ఆ.ప్రె)

కడ్రాసు హాస్యరు ఫీల్డ్ ఇంజనీయరుగనున్న ఇ.సి. రి-ట్యూగారు నిన్నటిదీనిము రాయపురములో మరణించిరి. నేటిదివసము అంత్యక్రియలు జరిగెను. హాస్యరు ఉద్యోగులనే కులు వచ్చి యుంకిరి.

హత్యలు, ఆత్మహత్యలు, ప్రమాదములు:—పాపాంత్యములు ఆను 16 సంవత్సరములు వయసుగల బాలిక శక్తకామగారు వీరవలె చేర్చుకొని గృహమువలది అవ్వగారి గృహమునకు కల్ల 7 యంబరెన. ఇంటిలోని మొగవారు ఆమె న్ను వెంటబెంచిరి. వారినుండి తప్పుకుకొనవలయుననుకొనెదముతో ఆమె కీర్వాసు చెరువు మధ్యనుండి పోవు నీటి ఇసుకపాలువపై ననువ జొచ్చెను. చుట్టూ కాలువారి చెరువులోపడెను. కీర్వాసు దేవునకు చేరిన 1271 నెంబరు పోలీసు కాన్స్టేబులు చెరువు లోనికిదిగి ఆచారకను సంగ్రహించెను.

రాజమహేంద్రవరం దొంగనోట్ల కేసు
రాజమహేంద్రవరం దొంగనోట్ల కేసునందు గోదావరి నెనున్న జడ్జి నలుగురికి 5 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించి యుండెను. ఒకటవ నెంబరు తప్ప విగిలిన మువ్వరు పైజోర్టునందు అప్పీలుచేసిరి. నిందితులు 5 రూపుములు విలువగల క ర్నా నోట్లను తయారుచేసి గోదావరిజిల్లాలో చలామణిచేసిరిని పోలీసువారు సేర మారోపించిరి. నోట్లు తయారుచేయు యం త్రములు సామగ్రి పట్టుబడెను. మొదటి నిందితునకు విగిలిన మువ్వరు ఈపనియందు తోడ్పడిరి. పైజోర్టునందు న్యాయ మూర్తులు దేవదాసువాలరుగార్లు ఈకేసును 22వ తేదీన విచారిం చిరి. ఈమువ్వరుకు నోట్లు తయారుచేయుటయం జెట్టి సంబం థములేనని నిందితులపక్షపు నకిలు వాదించెను. స్వామినాథం శ్రీధరను దేశికాచారిగార్లు నిందితులపక్షమున న్యాయవాదు లుగనుండిరి. న్యాయసూక్తులు మరియొక దిసము తీర్పు చెప్ప బడుననిరి.

రాకపోకలు:—అస్సాము కార్మిగసంఘ అధ్యక్షుడు అస్తిగుగారు ఉయసున అస్సాముకు వచ్చిరి. 25 వ తేదీన వెళ్లెనరు. వెల్లింగ్డ సంుండి ఉయసున పైనికాకార్యస్థానపు ప్రధాన ఇంజనీరు మేజరుజనరలు ఆర్. యన్. హాస్విగారు వచ్చిరి.

స్వామినాథం పాపాంత్యుగారు ఉయసునవచ్చిరి. 25 వ తేదీన రాజగోపాలాచారి. పి. యి. కె. సి యన్.వి. వారిసతియు, రాత్రి తెంపుగారు వెళ్లిరి. వైయపాడ్డు అవపుల కన్యకేంద్రుగారు రాత్రి బళ్లారి వెళ్లిరి.

బట్ల అస్తిపైంటు కమిషనరు ఎ. యి. రాయపూసము గారు కోయబత్తూరు వెళ్లిరి.
భారతీయ వ్యవసాయ సెర్విసునకు సంబంధించిన ఎ. సి. ఎడ్వండ్సుగారు ఉయసున వచ్చిరి.
వి. అమృతేశ పానికారుగారు బి. ఎ. అస్తిపైంటు అక్కాంపెంటు జనరల్ గారిని నాగపురము మార్చిరి. నిన్న రాత్రి వారు బొంబాయిమీదుగా నాగపురమువెళ్లిరి. ఆ.ప్రె.

వ్యాయామ క్రీడలు

ద. భా. వ్యా. సం. టెన్నిసు పంచెములు

రంగసామి, క్రిష్ణమూర్తిగారల విజయము
నిన్నటి సాయంత్రముతో ద. భా. వ్యా. సం॥ టెన్నిసు పంచెములలో డబుల్సు పైసల్సు పంచెములు ముగిసినవి.

గడచిన సంవత్సరము కష్టము సంపాదించిన రంగసామి క్రిష్ణమూర్తిగారలతో తిరిగి ఈ సంవత్సరమును కష్ట జయించిరి. అట్లు వారు జయించుట దూరదృష్టికల కొందరు ఆశ్చర్యము గలిగింపకపోయినను ఓడిపోయిన బ్రహ్మానంద సుబ్బారావులవిషయములో చాలమంది గంపె డాసలను బెట్టుకొనియుండిరి. క్రమ క్రమముగ పైకి వచ్చుటకు జూచిన అవ్వట్ల దేవత వీరి నాశ్రయించెనాయని తోచెను కాని తమిళదేశీయుల జట్టు నిజముగ విజయమునకు అర్హులను నిరూపము గావించుకొనిరి? అటు లయ్యును డెబ్బతొలిన ఆంధ్రులందు ఆక్రిష్ణంబునమునకు కారణములు లేకపోలేదు నిన్నటి యాట యండ్లెల్ల సుబ్బారావు (బంబరు) గారు ను, ఆ వ లి ప త్న ము న ర రంగసామి గారును అత్యుత్తముగ నాడిరి. సుబ్బారా విదిగలో నింతకి యాటను చెన్నపురియందు గచ్చర గురుండిలేను. ఐదోమి తా నొకటియలపై దైవమన్యధావలంబి. ట్లు బ్రహ్మానంద డాసమున బలహీనముగ ఆట నాడెను. పికి తమిళంబులకు కారణమాయనిన ధీతిలు పట్టిరో ఎరుగనివాడు బ్రహ్మానందుడు, అతిహాస మువలన గలిగెనని అనుటకు సంశయంపలసి వచ్చుచున్నది. ఎటు లైన నేమి, దీనివలన రంగసామియొక్క ఆధిక్యతను, శ్రేష్ఠతను అంగీకరింపక తప్పదు. అవనియందు ఆకలి గొనిన సింహమువలె కోర్టునంతను నాయుడేగముచే కలయదిగుచు, మాటమాటకు క్రిష్ణమూర్తిని మందలించుచు, అన్నిటికి తానై సమర్థుడనికొనిన రంగసామి ప్రశంసకు పాత్రుడు ఈతనికి దుర్లుటముగ దోచి న వా డు సుబ్బారావు. ఇ ను ముం త యైన లోపమున కెడమిక తయారటను తానాటకొనెను. ఈ నెల బ్రహ్మానందుడెటులో ఆవోపక్షమును క్రిష్ణమూర్తియు నదేవకారము, ముఖ్యులుగ మొదటి మూడంటలందును, సామాన్యకక్రి సామర్థ్యమునైన గవ్వరుపలేదు. మొదటిగేను ఆంధ్రులకు వచ్చినదివలన చెంచుగేమును అరవవారు గలిచిరి. మూడవ గేము సగపడిన యంతరము ఆంధ్రులకు మంచి ఉపకారములు చెందుమారుల లభించెను. అంతదనుక ఆంధ్రులు తుదకు ఐదు నెట్టులవరకైనను అడిగడలెవరని ధైర్యముతో నుండిరి. కాని ఆ రెండు యవకాశములను గోల్పోవుట కారణముగ మూడవ నెట్టును బోనాడిరి. నాలుగవ నెట్టు నందిక అరవవారికి తిడ్డను లేకపోయెను. అందుచే కడపటి నెట్టు సులభముగ జయించిరి. చెన్నపురికిరెండుటప్రప్రసమైనను సుబ్బారావుగారు ఈ. ద. భా. వ్యా. సంఘమువారి పంచెములందు గవ్వరచిర ధైర్య సాహసములకును ఆటయందలి నిపుణత్వమునకును కీరి నభినందించుచు మున్నందు ఇంును ఆటను సృష్టి గావించి చెన్నపుర వాస్తవ్యులకు తమ కాలమును ప్రవర్తించి కను పంచువ గలుగజేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

రంగసామి క్షణ మూర్తిగారలు బ్రహ్మానందరావుసుబ్బారావుగారల నోడింు. 4—6; 6—1; 8—6; 6—2.

జాతీయ విద్యాలయాంతము

శ్రీమదుపత్రిక వ్యాఖ్య
లాహోరు, మార్చి 21:—“జీరుపేరు లేకుండా పోయింది” అను పేరుపెట్టి శ్రీమదుపత్రిక లాహోరు జాతీయ విద్యాలయాంతమునుగూర్చి వ్రాసినది. దాని గోజులు తీరినవి. బాల్యముందే ఆంధ్రుల జీరుకు పేరు లేకండ పోవుచున్నది. లిల్లితండ్రు తెల్లపిడి క్షణికమైన వారనన్ని నీటి నైనను బడవరా? గులాబా సాలోనుండి బ్రతుకు యువకులకు కష్టము నువారు ఆంధ్రుల దానిగతివానిని విచకురా? ఆట ముగిసినది కాబోలు. వాకుకు తిరిగివారు ఉద్రేకమును పొగడ్లును గల తావులు వెళ్లులుగలవు. యువకులు చేసిన త్యాగమును చులకన చేసిన ఈకొద్దులు బహుభూగముగ పాపముచేసిన వారి లోజును. వారు తమ పనునకు జవాబు చెప్పవలసియున్నాగు. వారు తమ క్రింద స్వయముగ నాశనము చేసికొనిరి. దానికి మరూపకులేదు. జ్ఞానక శక్తిలేనివారిని తప్ప వారి తండ్రులకు నమ్మింకజాలరు. (ఆ.ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 వ సం॥ మార్చి నెల 23-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యస్థానములు	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	సగటు ఉష్ణోగ్రత	సగటు ఉష్ణోగ్రత	సగటు ఉష్ణోగ్రత
హైదరాబాద్	87.8	78.4	...	5.45	44.96	...
బెంగళూరు	87.0	78.1	...	5.35	37.09	...
కాకినాడ	88.3	75.7	...	4.68	89.09	...
మచిలీపట్టణము	88.2	73.7	...	6.49	41.59	...
కర్నూలు	102.0	76.3	...	1.11	26.01	...
బళ్లారి	100.2	73.4	...	0.56	20.51	...
అనంతపురము	0.38	27.38	...
విజయవాడ	101.5	72.8	...	2.77	81.28	...
నెల్లూరు	91.1	72.3	...	2.62	87.58	...
మద్రాసు	89.3	71.6	...	1.11	80.74	...
కడపూరు	87.6	73.3	...	4.39	52.54	...
నీలము	96.7	70.4	...	2.18	89.50	...
కోయంబూరు	98.7	69.3	...	2.74	22.29	...
తిరుమనాపల్లి	99.5	71.2	...	2.47	88.18	...
నాగపట్టణము	87.9	76.1	...	9.19	54.98	...
మధుర	95.1	72.8	...	1.42	38.58	...
పాంబట్	90.3	77.4	...	1.40	87.00	...
తిరునల్వేలి	4.58	28.84	...
తిరుశెల్వము	89.5	77.6	...	1.83	61.51	...
కొచ్చి	89.5	77.3	0.08	2.87	114.51	...
కాలికట్టు	98.0	77.5	...	2.22	117.16	...
మచిలీపట్టణము	91.0	76.9	...	1.07	125.68	...
బెంగళూరు	90.8	64.7	...	1.55	35.57	...
మిరకూరు	86.6	68.6	...	1.06	125.48	...
కొడెకూరు	71.8	52.0	...	9.03	62.18	...

సర్కారులు:—మేఘములు లేవనేజెప్పవచ్చును. కానాడలో 5, మచిలీపట్టణములో 3 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. డక్కన్:—ఆకాశము నిర్మలముగనున్నది. కర్నూలులో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ కడపలో 3 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూటకము:—ఆకాశము నిర్మలముగనున్నది. నెల్లూరులో 5 కడపూరులో 2 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ వాతావరణస్థితి లింకను అస్థిగముగ నున్నది.
ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాధు.
వాతావరణవ్యాప్తి.

స్వరాజ్యపక్ష సభ

10) స్థానిక స్వరాజ్యచదులు పాల్గొనుట
కరాచీ, మార్చి 22:—స్థానిక స్వరాజ్యవాదులు ఎక్కుముగానన్న సభయొకటి శనివారం రాత్రి సమావేశమై ఈక్రింది తీర్మానమును ఆమోదించిరి.—కరాచీ జిల్లా కౌన్సిలుసంఘ ఆధరక్రింద సమావేశమైన ఈ సభవారు కౌన్సిలు అజ్ఞాప్తకారము కాసిన సభలనుండి వెలికివచ్చిన స్వరాజ్యవాదులను ఇతరులను అభినందించుచు నున్నారు. ఈ విషయమున అందరును ఒకటికాదు. కొందరు స్వరాజ్యవాదుల అభినందించుకొనడం, ఏలన వారు దేశమునకు అవకాశముచేసిరి. ఎట్లన బొంబాయి “బాక్స్” సంవత్సరపు చక్రవర్తి వారు లేరు. హరొకరు “వారులేచి వచ్చునపుడు ఎన్నికవగ మతో మాడబడుకొనవలసినది” అనిరి. (ఆ.ప్రె)

దొంగతనము:—నిన్నటిదివసము రాత్రి చూశయం దున్న ఒక ఇంజనీయరు ఇంట్లో దొంగలు ప్రవేశించి 3000 రూపుములనగలు అపహరించుకొనిపోయిరి. రాత్రి 3 గంటలకు ఇంజనీయరు భార్యలేచి బిడ్డను పాలుపాయుమండ ఇంటియందలి సామానులు చిందరవందరగ పడియుండెను. తరువాత పోలీసువారికి కబురుపంపబడెను. 3000 రూపుములనగలు అపహరింపబడెను సోలీసువారు కేసు పరిశీలించుచున్నారు.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము మదరాసు

ది 1-4-1926 తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు ప్రాత
రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సభయున్నా, 3 గంటలకు నూతన
రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభయున్నా బెజవాడ అరంజీలు
సభాసభలో జరుగునగున సభ్యులెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

కార్యక్రమము

1. నూతన రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమునకు కార్యనిర్వాహకులు నియమింపబడినందున.
2. (క) రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సభ్యుల యెన్నికల సందర్భమున 1-2-26 తేదీని నియమింపబడిన సంచార ఉపసంఘమువారి నివేదికను ఆలోచించుట.
- (చ) ఈసంఘమునకు కాసనసభకు నిలిచిన మని కొందరు పంపిన దరఖాస్తులు.
3. ఆంధ్రమండలములనుండి కాంగ్రెసు సభ్యులైన మదరాసు కాసనసభకు, సామ్రాజ్యకాసనసభకు అభ్యర్థులను నిర్ణయించుట.
4. అభిలభ్యత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యత్వమునకు రాజీనామానిచ్చిన శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి స్థానము భరించేయుట.
5. సుడివాడ నేపాక్షముయొక్క రిపోర్టును, అంగలూరు పరిశ్రమలయిరిపోర్టును పరిశీలించుట.
6. నిర్మాతాకార్యక్రమవిషయములు.
7. కార్యస్థాన ఆధికవిషయములు.
8. కార్యనిర్వహణ బోర్డు ఇతరవిషయములు.

మరా:- ఇంతవరకును మాకార్యస్థానమునకు నూతన రాష్ట్ర సంఘసభ్యుల బాధితలు విశాఖపట్నం నెల్లూరు మదరాసు జిల్లాలనుండి మాత్రమేవచ్చినవి. ఇతరజిల్లాలనుండి ఇంకను రాలేదు. వెంటనే పంపవలెను. ఆయాజిల్లాలనుండి నూతన రాష్ట్ర సంఘమునకు ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులందరు ఇదియే నోట్సుగా భావించి బెజవాడలో 1 వ ఏప్రిలు తారీఖున జరుగబోవు సభకు దయచేయ బ్రాధితులు.

40 బ్రాడ్వే, మదరాసు. } గవర్నరుగారయ్యనాయుడు,
28-3-1926 } కార్యదర్శి.

చెన్నపురి జిల్లా ఆంధ్ర జాతీయోపసంఘము

22-వ తేదీని జరిగిన సాధారణసమావేశములో
ఈ దిగువతీర్మానములు గావించబడెను

నూతన సభ్యులను ఎన్నికలు

అధ్యక్షుడు:- జే.కె.ధారక కా. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు.

కార్యదర్శులు:- కొదాలి శివరామకృష్ణరావుగారు.
పొన్నేరి రామకృష్ణయ్యగారు.

కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు ఈ దిగువవారు ఎన్నుకొనబడిరి: 1. గవర్నరుగారయ్యనాయుడుగారు, 2. చల్లా శేషరావుగారు, 3. ఆర్. రంగారావుగారు, 4. గౌ. వి. రామచామరంతులుగారు, 5. బుర్రా సత్యనారాయణగారు, 6. వెంకటాచలం శెట్టిగారు, 7. రాఘవేంద్రరావుగారు, 8. గంటి నూర్యనారాయణగారు, 9. చల్లా జగన్నాథంగారు, 10. బి. యస్. శర్మగారు.

రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు. ఈ దిగువవారు ఎన్నుకొనబడిరి:- 1. కా. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, 2. రామదాసుపంతులుగారు, 3. బుర్రా సత్యనారాయణగారు, 4. సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు, 5. గవర్నరుగారయ్యనాయుడుగారు, 6. చల్లా శేషగిరిరావుగారు, 7. రాఘవేంద్రరావుగారు, 8. కె. శివరామకృష్ణరావుగారు.

ఛాండేకారు కేసు

చాండేకారు మార్చి 22:- పూర్వము తతహాజీలూరుగా తనమిదిగట్టి ఛాండకారుగారికేసు దత్తు బారట్ల గారు క్రిందనిచ్చియున్న అప్పీలు చేయుటకు పీలు కలగ చేయను నదిగా కొరుటకు లంపెను సాక్షిపర్లకు పంపిరి. ప్రాముఖ్యమైన లాపోయిటు యిందియున్నది. క్రిమినలు ప్రాసీకురగోడు అధికారముమించి స్థానికప్రభుత్వమునకు మరతులపై క్షమాపణనీయవచ్చునా యనువిషయము ఇమిడియున్నది.

అటవీ పంచాయితీల మహాసభ

గవర్నరుగారి ప్రారంభోపన్యాసము

అటవీ పంచాయితీల మహాసభ రెండవసమావేశము నిన్ను జరిగినది. ఉదయం గ్రోఖలేహాలో జరిగెను. తెలుగు అరవ జిల్లాలనుండి ప్రతినిధు లనేకులు వచ్చియుండిరి. స్పాట్టుబ్రాసు దివానుబహదరు టి. రాఘవయ్య, ఇ. కాన్రమస్మితుగార్లు మరి కొందరు ప్రముఖులు సభకువచ్చియుండిరి. గవర్నరుగారు సభా ప్రారంభ మహోత్సవమును జరిపిరి. సన్మానసంఘాధ్యక్షు లగు ఎ. రాజగోపాలరెడ్డిగారు ప్రతినిధులను స్వాగత మొసగుచు ఇట్లు చెప్పిరి.

ప్రస్తుతము అటవీ పంచాయితీలకు ఎట్టిహోదా గౌరవములేదు. 1882 సంవత్సరపు చట్టమువల్ల రైతుల కెన్నియో ఇబ్బందులు కలుగుచున్నవి. పశువులచేత, కంటెరుకు మున్నగు నవి దొరకుట కష్టమగుచున్నది. అటవీ నిబంధనలు కఠినముగ అమలునం దుంచబడుచున్నవి. అటవీశాఖ ఉన్నతోద్యోగులకు గ్రామముల ఇబ్బందులు తెలియవు. రైతులు అనుభవించుచున్న ఈఇబ్బందులు తొలగిపోవలయునని అటవీ పంచాయితీ తేర్చురు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. కాని ఈపంచాయితీలలో జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరు మాటసాగుచున్నది. వారి నిర్ణయమే ఖాయముగనున్నది.

పంచాయితీ సంఘములలో నూటికి 80 తృప్తిరముగ పనిచేయుచున్నది. 20 సంఘములకు నేరములకు విచారింపు అధికారమివ్వబడినది. అన్ని స ఘములకు ఈఅధికారముండుట అవసరము. కాంపొహను ఫీ సందు సగముభాగము పంచాయితీ సంఘములకు చేర వ లె ను. పద్మికుబిల్లు, పారంబోకు, ఖాళీగమున్న ఇతర ప్రదేశములు ఎట్టి అసెస్సుమెంటు లేక పంచాయితీసంఘముల కివ్వబడవలెను ఇప్పుడు పారంబోకునందలి సామానలను రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారు విక్రయించుచున్నారు. ఈఅధికారము పంచాయితీసంఘముల కివ్వబడవలెను. పంచాయితీదారులు అటవీశాఖ ఉద్యోగులకు పనికి జీంపబడవలెను. కోయలయితూరు తిరుచినాపల్లి జిల్లాలయందు అడవిమృగములబాధ అధికముగనుండుటచే పంచాయితీసంఘములు సిఫార్సుచేసినవారికి ప్రభుత్వమువారు ఉచితముగ తుపాకులకు లై సెన్సు ఇవ్వవలయును. పంచాయితీదారులు క్రిమినలు కేసులను సాక్ష్యమునకు వెళ్లవలసినప్పుడు రెండవతరగతి సాక్షుల కివ్వబడు టేబు వారి కివ్వవలెను. రిజర్వులన్నియు పంచాయితీసంఘముల పరిపాలనకు లోబడవలయును. పశువుల మేత చార్జి అధికముండవలయును. పంచాయితీసంఘముల అధ్యక్షులు అధికారరీత్య పొండుకీపరులగు నుండవలయును. నిమ్మటాతులకు కొంతప్రదేశమును ఇచ్చుటకు పంచాయితీసంఘములకు అధికారముండవలయును.

ఉత్తరజిల్లాల పంచాయితీసంఘములు ఒకప్రతినిధిని దక్షిణ జిల్లాల సంఘములు మరొకప్రతినిధిని కాసనసభకు ఎన్నుకొనుటకు అధికారముండవలయును. అటవీసంరక్షణ: లకుగునలాభములు పంచాయితీదారుల ధర్యములు మున్నగువిషయములు ఎల్లమెంటరి పాతకాలలయందు విద్యార్థులకు నిర్బంధముగ నేర్పబడవలయును. పంచాయితీసంఘముల నిలువమొత్తముల నుండుటకు ఒక దాంకింగు యూనియనును నేర్పరపవలెను. ఈవిషయములనుగురించి సభవారు ఆలోచించి తీరువిధమున నిర్ణయములను గావించెదరని నమ్ముచున్నాను. అటవీ పంచాయితీలవిషయమై శ్రద్ధమాపుచున్న గవర్నరుగారికి ందనము రేర్పించుచున్నాను.

గవర్నరుగారి యుపన్యాసము

మిస్ట్రాగ్రమునకు కృతజ్ఞుడను. పంచాయితీసంఘముల కష్టములు ఇబ్బందులునుగురించి ఆలోచించుకొనుటకు మిరిచ్చిట సమావేశమైయున్నాడు. పంచాయితీ సంఘములకు స్థాపించుట క్రొత్తవిధానము. ఈవిధానము విజయముగాంచవలయుననిన ఇట్టిసమావేశములు జరుగుచుండుట అవసరము. పంచాయితీ సంఘములు స్థాపించబడి కొలదికాలమే యైనను అవి ప్రశంస నీయముగ పనిచేయుచున్నందులకు సంతోషించుచున్నాను.

అడవికిసంబంధించిన సమస్యలను పరిష్కరించుటకై ప్రభుత్వము వారు శ్రద్ధతోనే పనిచేయుచున్నార. ఇందులకెన్నియో ఉపసంఘములు విచారణసంఘములు నేర్పరచియున్నారు. పంచాయితీదారుల పరిపాలనమునకు లోబడిన ఆ దేశము విస్తీర్ణము నానాటికి అధికము చేయబడచున్నది. ఈపంచాయితీలకును రెవిన్యూడిపార్టుమెంటునకును సంబంధ మేర్పరచుటచే ఈసమస్య కొంతవరకు పరిష్కారమైన దని చెప్పవచ్చును.

ప్రభుత్వమువారి విధానము

పచ్చిక బయళ్ళపై ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారికి అధికారము లేకుండ చేయవలయునని విషయమై 1912 సంవత్స

రమునందే ఆలోచన జరిగెను. బయళ్లు పంచాయితీ సంఘముల కివ్వబడెను. ఇంకను 4000 చదురపు మైళ్లు విస్తీర్ణముగల ప్రదేశమును పంచాయితీ సంఘములకిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు దృఢీకరించుచున్నారు. కొన్ని కారణములవల్ల అటవీశాఖ ప్రజావిశ్వాసమును పొందువారు. ఈవిధానముల వల్ల ఉపసంఘము తొలగిపోవునని నమ్ముచున్నాను. రైతులకును అటవీశాఖోద్యోగులకును ఎట్టిసంబంధముండదు. అటవీయధిపతి కలపను వృద్ధిచేసేదానివల్ల రాష్ట్రమునకు లాభము కలుగజేయుట అటవీశాఖవారి ప్రధానకార్యము కాగలను.

పంచాయితీసంఘముల కొకహోదా యుండవలయునని మీరు కోరుచున్నారు. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెను. ఎట్టి చార్జీ లేక పారంబోకులను మిస్ట్రాధీనము చేయవలయునని కోరుట విచిత్రముగనున్నది. ఇట్లు చేయుటను వీలులేదని కాంతముగ ఆలోచించిన మీరే గుర్తెరుగగలరు. తుపాకులకులై సెన్సులు ఉచితముగ ఇవ్వవలయునని మీరు కోరుచున్నారు. నాలుగణాలు చార్జీనామకముగ వున్నకొని లై సెన్సులను జిల్లా మాజిస్ట్రేటులు ఇచ్చుచున్నారు. అడవిమృగములను చంపవలసినప్పుడు మీరు ఇట్లు లై సెన్సు పొందవచ్చును.

గవర్నరుగారు ఈవిధమున ఉపన్యసించి సభ ప్రారంభ మహోత్సవము జరిపిరి. పిమ్మట రెవిన్యూబోర్డు సభ్యులగు డి|| బి|| టి. రాఘవయ్యగారు మహాసభకు అధ్యక్షత వహించిరి. అరవమున తెలుగున అటవీవిషయములకు సంబంధించిన కొన్నివ్యాసములు చదువబడెను. పిమ్మట ఈక్రిందితీర్మానములు ఆమోదింపబడెను:-

1. గ్రామస్థులకోరిక మొదటితరగతి యందు శేర్పబడి యున్న అడవులను పంచాయితీసంఘముల కివ్వబడవలెను. ఎట్టి మరతులలేక రెండవతరగతి రిజర్వులను అటవీ పంచాయితీ సంఘముల కివ్వవలెను. పంచాయితీసంఘముల అనుభవము అర్హతనుబట్టి మూడవతరగతి రిజర్వులను ఇవ్వవలెను.
2. గ్రామములకు చేరియుండు పారంబోకులు పచ్చిక బయళ్లు ఇతర ఖాళీప్రదేశములు ఎట్టిచార్జీ లేక పంచాయితీ సంఘముల కివ్వబడవలెను.
3. అటవీసామానులను, రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారు కాక పంచాయితీసంఘములే నేకరించి విక్రయించవలయును.
4. పంచాయితీదారులు, వాచర్లు అటవీ శాఖోద్యోగులకు పరిగణింపబడవలయును.
5. అడవిమృగములను కాల్చుటకు పంచాయితీదారుల సిఫార్సుపై కొందరు ఉచితముతుపాకిలై సెన్సుల నియ్యవలెను.
6. ఒక్కొక్క పంచాయితీసంఘమునకు ఒక్కొక్క తుపాకియుండవలెను.
7. పంచాయితీదారుల క్రిమినలు కేసులందు సాక్ష్యమివ్వవలసినప్పుడు రెండవతరగతి సాక్షుల కివ్వబడు చిత్తువారికివ్వవలెను.
8. కాంపొండింగుచార్జీలలో కొంతభాగము పంచాయితీ సంఘములకు చేరవలెను.
9. గొర్రెలు రిజర్వులలో మేయుచున్న ఇంపాండింగుఫీజు 8 అగ్రాకు మోచ్చింపవలయును.
10. పట్లభూమిలలో మేయుగొర్రెలపై ఇంపాండింగుఫీజు రెండింటియు చేయవలెను.
- (11) పంచాయితీసంఘముల అధ్యక్షులు అధికారరీత్య పొండుకీపరులగు నుండవలెను.
- (12) నిమ్మటాతులను పనిచేసినవారికి రిజర్వులయందు కొంత ఖాళీప్రదేశము నిచ్చుటకు పంచాయితీసంఘములకు అధికారముండవలయును.
- (13) కాసనసభకు రెండుప్రతినిధులను పంచాయితీసంఘములు పంపుటకు అవకాశముండవలెను.
- (14) అటవీసంబంధముగ విషయములను ప్రాధమిక పాతకాలలయందలి విద్యార్థులకునుకల వ విధానము చేయవలయును.
- (15) పంచాయితీసంఘముల నిలువ మొత్తములందు టను యూనియనుబాంతును స్థాపింపవీర్పాటులుచేయవలయును.
- (16) ఇంగ్లీషు తెలుగు అరవమున ఒకమానప్రతికను ప్రకటించవలయును.

గౌ హోంమెంబరు ఉపన్యాసము

తీర్మానములు ఆమోదింపబడిన పిమ్మట హోంమెంబరు ఖాకొహదరు మహమ్మదు ఉస్మానుసాహేబుగారు సభను ఆరేయములపట్ల సానుభూతి తెలుపుచు మాట్లాడిరి.

డాక్టర్ లక్ష్మీపతిగారి పర్యటనము :-

డాక్టరు ఆచంటలక్ష్మీపతిగారు నిన్నటిదినము పుదుకోటకు ప్రయాణమై వెల్లిరి. మానవల నల్లూరు, నలికల, తిట్లూరు మధుర, తిరుచినాపల్లి, డిండిగలు, రామనాధులున్నగు నగరములందు వీరు పర్యటన మొనర్చి ఆయాశ్చేద విషయములను గురించి ఉపన్యాసములు నిచ్చెదరు.

వృత్తాంతలేఖలు

చిత్రారు

(ఒక విలేఖరి)

శ్రీ త్యాగరాజస్వామిలవారి ఉత్సవములు

శ్రీరామలిలాస సభాభవనమున 16-8-26 మొదలు క్రింది కేసులైన అంతరపురము లగు శ్రీమత త్యాగయ్యగారి ఉత్సవములు జయప్రదముగ జరుగుచున్నవి. వారాయ స్వామి యను 14 సంవత్సరముల బాలుకు అత్యద్భుతముగ వ్రాసియుచ్చిన త్యాగయ్యగారి చిత్రపటమును సభాభవనమున స్థాపించిరి.

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

డాక్టరు ఆనీబెంటమ్మగారి రాక

డాక్టరు ఆనీబెంటమ్మగారు ఈనెల 16-వ తేదీన ఈ పురము దయచేసినారు. ఆనాటి సాయంకాలము టౌను హాలులో ఆకర్షణ సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద "కామమెల్లు బిల్లు" నూర్చి ఉపన్యసించిరి. మరునాటి ఉదయము "రాజోయ్ మహాత్ముని" నూర్చి ఉపన్యసించిరి.

రాజమండ్రి

(ఒకవిలేఖరి)

గత బుధవారము రాత్రి 9-30 నిమిషములకు శ్రీరాజా

మోతే నారాయణరావు బహుమారు జులించారువారిచే నెల జొల్పబడిన శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారిచే కేసుంతునాటకము మాపురమగు జయప్రదముగా ప్రదర్శింపబడెను.

నాటిరాత్రి నాటకమునకువచ్చిన ధనమంతయు రాజమహేంద్రవరం కోటగుమ్మమువద్దకున్న సమాజమువారికి చెల్లెల్ల ననమిరొజున జరుగవలయున్న శ్రీరామమహాత్మ్యసందర్శమున బీడుల కన్నదానము నొసంగుటకుగాను సమాజమువారికి సదగు మొత్తము నంతయు దయతో నిచ్చి వారికిగల త్యాగశిలమును వెలిబుచ్చిరి. వీరికి విరామోన్నతులు గలుగుగాక!

భీమవరం

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ శ్రీ తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణగారు

9-8-26 తారీఖున శ్రీ శ్రీ బ్రహ్మశ్రీ తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణగారి అకాలమరణమునకు చింతించుచు భీమవరం పాదముల పురమందిరమున సానుకోశసభ కావించిరి. శ్రీమత అత్తొల వీరరాఘవరావుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. బ్రహ్మశ్రీ చిరంజీవికాస్తులిగారు స్వాగత్యాయు ఉత్తమాదర్శపురుషుడునై స్తీడకుపని మాని సంస్కృత్యద్వా వ్యాప్తికై తమ పర్యవ్యయ ధారపోసి భిక్షాటనవృత్తి వైకాని మహావిద్యాలయము స్థాపించి అద్దాని చిరస్థాయిగవేయ సంస్కృతముపూరి పనిచేసిన శ్రీ శ్రీ బ్రహ్మశ్రీ సూర్యనారాయణగారి జీవితచరిత్రము సంగ్రహముగ కరుణారస మొల్కు సభ్యులకు వింపించిరి. శ్రీమత రాయసం వెంకట్రామయ్యగారు శ్రీవారి ఆత్మోత్పబ్రహ్మపదమున తీనమై పాప భగవంతుని ప్రార్థించుచు వారి కటుంబమునకు శ్రీ గీర్వాణవిద్యాలయవాణికి తమ సానుభూతి తెలుపుచు తీర్మాన ముపపాదించి, సభ్యులందఱు నిలువబడి ఆమోదించిరి. శ్రీమత ఆజీవి బాపిరాజుగారు భరతఖండమున విద్యాచరిత్రము మూడుపరిణామముల పొందినదనియు, పూర్వకాలమున నలందా, తక్షశిల, అమరావతి, అజంతా మొదలగు ఆశ్రమాల మహాబుధులు, సన్యాసులు సమస్తవిద్యల బోధించుచుండ, చక్రవర్తులు, మహారాజులు, గొప్పవర్తకులు గుహలు, ఆశ్రమములు నిర్మించియు, సమస్త సమపాదకులు సమర్పించియు, ఆసరివత్తుకు సహాయము చేసెననియు, మధ్యయుగపుల, ఒక్కొక్క పండితుడు తన గృహముననే తాను పూర్ణపండిత్యము సమస్తావృతించిన విద్యను కిష్కలను గూర్చిని బోధించుచు వారికి తన గృహము ననే కేంద్రగ్రామ భోజనాదికల వినియోగముగా నిర్మించుకొని వాడనియు, అచుట్టుపట్టు గ్రామముల పాదలే ఆ ఆచార్యులకు

సహాయముచేయుచుండెననియు, నేడు పాశ్చాత్యవిద్యాలయములు, విద్యాలయములు కావనియు, సద్విద్య చేర్చుటకై మహాసభాపులు స్వాగత్యాయు లగు స్వామిత్రాధానంద, మహావిరచిత్రవాఘడును, శ్రీ శ్రీ కోపల్లి చానుమంతరాయలును, శ్రీ శ్రీ తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణగారును ఉత్కృష్ట విద్యాలయములు స్థాపించి రనియు, ఆంధ్రవిద్యాలయము లగు నీరెంటి స్వయాపము స్వాగత్యాయ మనియు ఆంధ్రు లిరువురు తమ జీవితముల విద్యకై ధారపోసి రనియు చెప్పి, బాపిరాజుగారు తాను చిత్రకారకు డగుటచే స్వాగత్యాయ విద్యాయుద్ధిని భరించు మహాచిత్రము లిఖించుట తన ఆవర్యులలో నొక్కటనియు అట్టి చిత్రము శ్రీ శ్రీ సూర్యనారాయణ, హనుమంతి రాయల సమరముల కర్పితము ననియు నుడివెరి. శ్రీమతులు భమిడిపాటి సూర్యనారాయణగారు, తణిక్కల్ల పూర్ణయ్య పంతులుగారు, అధ్యక్షులును మాట్లాడిన వెనుక ఆత్మకారి ప్రార్థనముతో సభ ముగిసినది.

రైల్వే

నిడదవోలునుంచి భీమవరం మీదుగా నరసాపురము, గుడివాడనుంచి కైకలూరుమీదుగా భీమవరం వచ్చు రైలుమార్గములపని త్వరత్వంగా జరుగుచున్నది. మార్గముపొడుగున గాడి తీసిరి. చిన్న రైలుమార్గమునకు యిరువురు డిప్యూటీకలెక్టరులను పెద్ద రైలుమార్గమునకు నల్లరు డిప్యూటీకలెక్టరులను వీరిపై శ్రీ రాజబ్బి కృత్తిచెట్టి నాగేశ్వరరావుపంతులుగారిని కలెక్టరుగా భూమివిడుదలలకు ప్రభుత్వము నియోగించినది. 1928 కి రైల్వేడమనని చెప్పుచున్నారు. మాయూరి డిప్యూటీకలెక్టరు గారగు సోమరాజుకెట్టిగారు రైల్వేభూమివిడుదలకై నియమించినవారిలో నొకరు. వారిస్థానమున శ్రీపతి శేషగిరిరావు గారు నూడివిజనుకు జనరల్ డిప్యూటీకి వేయబడినారు.

బోర్డులు

తాలూకాబోర్డులు మారిపోవుటచే కృష్ణా, పల్నెరుగోదా పరిజల్లాలలో చాలా హడావుడిగా ఉన్నది. అన్ని తాలూకా బోర్డులకు జిల్లాబోర్డుకు నామినేషనులు జరుగబోవుచున్నవి. జిల్లాబోర్డుప్రసిడెంటుగారు తమఉద్యోగమును స్థిరముగా నిలుపుకొనుప్రయత్నమును, మెంబర్లు తాము నామినేషనులపొందు ప్రయత్నములతో మాజిల్లా జీనీవాకన్న ఎక్కువ గడవికగా నున్నది. జిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారితో తమవోటు వారిదని చెప్పుచు వారిని తమనామినేషన్ ఇప్పించమని ప్రార్థించేవారు ఎక్కువైపోవుటచే ప్రస్తుతము బోర్డులలో ఇతరవ్యాపారము లేనియు సాగుటలేదు.

హత్యలు

మా తాలూకాలో ఈనాడు చాలా హత్యలు జరిగినవి. మొన్న మొన్నవరకు మా తాలూకా గ్రామమున అరబ్బకల్లు గ్రామములో నున్న పుకల్లు అసిప్టెంటు ఇనస్పెక్టరుగారు చెట్టు తొని భీచేయుచుండగా ఒక కళాలి యువకుడు పరుగున తనగిత్తకత్తితో ఆయనతల నెగురవేసినాడు. తాను న్యాయమైనపనిచేసి నారనియు కళాలీలబాధలు విరగడకు ననియు ఆతడు చెప్పినాడు. ఆతడు నరసాపురము పోలీసువారిచే పట్టుకొనబడి నిప్పంధితుడై యున్నాడు.

మనుబోలు

(ఒక విలేఖరి)

మనుబోలు రైల్వేస్టేషను అసిప్టెంటుమాస్టరు యం. తిరువేంగళం నాయుడుగారు ఆనదికి మార్పు అగుటచేత వారి గౌరవాధ్యము 17-8-26 తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు మనుబోలు రైల్వేస్టేషనువద్ద సత్రములో మనుబోలు రైల్వేస్టేషను మాస్టరు శ్రీయంత బి. కోటిశ్వరరావు నాయుడుగారి ఆధిపత్యముక్రింద నొకమహాసభ జరిగినది. మనుబోలు గ్రామవాస్తవ్యులున్న తాలూకాబోర్డు మెంబరులను నగు మ-రా-రా-శ్రీ చిట్టయ్యార వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారును మ-రా-రా-శ్రీ దూబగుంట కొండయ్యరెడ్డిగారు మున్నగు అనేకమంది ప్రముఖులు మహాసభకు విచ్చేసిరి. ప్రప్రథమము చాయాపటములు తీయబడినది. మనుబోలు రైల్వేస్టేషను పరిసర గ్రామవాస్తవ్యుల తరపున యొక డిప్యూటీ పత్రమును మనుబోలు బోర్డుకాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు జి. నుబ్బరామయ్యగారు చదివిరి ఇపుడు మార్పుయైన అసిప్టెంటుమాస్టరు కాంస్వభావులు నిగడయు. యూర్ద్రాహృదయులు. వీరి మార్పునకు చాలమంది వ్యయమున్నారు. అధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసములో వీరు తమకు యెంతయో సహకారులుగ యుండి అన్యోన్యముగ ప్రవర్తించి రనియు వీరి మార్పు తమకు చింతకలగజేయుచున్నదనియు చెప్పిరి. సభాసభర మొక అల్పాహరవిందు గావించబడినది.

పాలకొల్లు

(స్వకీయవిలేఖరి)

మార్చి 15: ఈగ్రామము మేజరు యూనియనులో నుంచి మునిసిపాలిటీగా మారి యిప్పటికి ఆరుసంవత్సరములైనది. ఆప్రతినుంచి రెండేండ్లుమాత్రము రెవిన్యూ డివిజనులో ఆఫీసర్ల యొక్క ఆఫీసియో డ్రౌమెనులుగా పనిచేసియున్నారు. తరువాత అనగా 1922 సం॥రం మార్చిలో శ్రీ దొరతనమువారు ముగ్రామ మునపరుగారగు బోర్డు వెంకటసుబ్బారావుగారిని ఛేరుమెనుగా నామినేటుచేసిరి. గతసంవత్సరంలగాయతు ఛేరుమెను యొక్క నవిషయమై ప్రయత్నములు జరుగుచున్నను శ్రీ దొరతనమువారు అట్టి అవకాశమును యింతవరకు యిచ్చివుండలేదు.

యీమధ్య పురపాలకసంఘమువారు అగృతని యెన్నుకొనుటకు అధికారమిచ్చించుమని తీర్మానించి శ్రీ దొరతనమువారికి అంగీకారమునిమిత్తము పంపించిరి. కాని సదరువిషయమై లోకలునెల్లగవర్న మెంటువారు యింతవరకు ఏయల్లి ప్రాయమును నొసగలేదు. ఇదియుండ శ్రీ శింగోడయ్యవారి దొరవారు తిరిగి బోర్డు వెంకటసుబ్బారావుగారిచే మాడేండ్లు వరకు నామినేషనుకు సిఫార్సు చేసినట్లు వనంతులు బయలుదేరినవి.

పురపాలకసంఘమువారే యెన్నిక అధికారముకొరకు తీర్మానించినప్పడు, శ్రీ దొరతనమువారు సదరుతీర్మానమును మన్నించి పురపాలకసంఘముయొక్క గౌరవమును నిలుపుదురుగాక యని కోరుచున్నాను.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

అధ్యక్షుల నియామకము

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ నిర్వహించిన గుంటూరులో సమావేశమయ్యెను. కొంతసేపు చర్చజరిగినపిమ్మట అధ్యక్షులకు నిర్ణయించుటకు ఒక కమిటీ ఏర్పరచబడినది. ఈ కమిటీయందు చింతమనేని భావశ్యా, రావు వెంకట్రాంగం గారు, టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులుగారు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. ఒక కమిటీవారు వారముదినములలో తమనిర్ణయమును నివేదించెదరు.

S. U. Narayanachary & Co, Choukhamba-Benares

మాదగ్గర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, రుద్రాక్ష, బిడ్డలు అడగిన సామానులు మొదలగునవి కొరినవారికి సరియైన ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును. మంచి పట్టుబడి యను 1కి రు 7 నుంచి 10 వరకు రుద్రాక్ష 108 వుండేదరం 1-కి అణాలు 6 నుంచి రు 10 లు. 32 పూసలుపున్న కంటి 1-కి అణాలు 8 నుంచి రు 10 లు గౌరీకంకరపూస 1-కి రు 2 1/2 నుంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముల పూస 1-కి రు 2 నుంచి 30 లు పాత్రి పంచెలు 7, 8 మూర 1-కి రు 7 నుంచి 12 లు పట్టు పంచెలు మూర 10, 12, 1-కి రు 14 నుంచి 15 లు బెంగళూరు రకం చీరలు జరిపనిచేయబడినవి. 21, 16, 18మూర మంచరకం, రు 35 నుండి రు 150 వరకు. 12, 16 మూర బనారస్ చీర 1-కి రు 25 నుంచి 150 లు చిన్న పిల్లు అడగిన ఇత్తడి సామానులు 32 ఉన్నటువంటి పెట్టె 1-కి రు 1-8-0 మర్తారకం 2-కి అన్నిటికి మెరలి రు 5-0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలాగు ఉచితము. యస్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, పత్తకంపా-కాశీ.

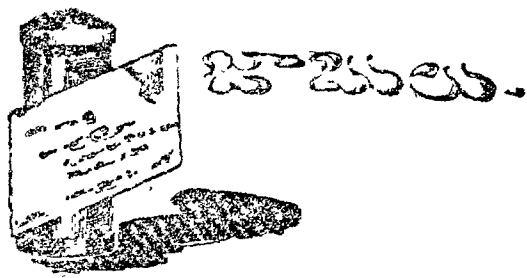
తెలియనిది తెలియును

హనుమంతుని అంజనము ఆశ్వర్యము! అద్భుతము!!

జరిగినది, జరుగుచున్నది, జరుగబోవునది మీరు తెలుసుకొనుట కిష్టముగలదా? అట్లుండినచో ను ప్రసిద్ధమైన అంజనమును తెప్పించుకొనుదు. అది జరుగబోవు పంకతులను, తప్పిపోయిన బంధువుల వివరములు, దాచబడిన సాక్షులు, ఇతర లాభకరమైన విషయములు మొదలగు తెలుపును. దీనిమావలె గుణముండును. అన్ని భాషలలోను సరియైన జవాబులిచ్చును. అంజనముతో పూర్తి వివరములు తెలుపబడును. 1 కి గర రు. 1-8-0 తపాల రు. 1 ప్రత్యేకము.

P. Katcham 2/174 Broadway ADP&S.

సమైక్యత - సహకారం

16-8-26 తేదీని బెజవాడలో జరిగిన సమైక్యత సాకారణసమావేశములో చేసిన తీర్మానము ప్రకారము 16-8-26 వ తేదీని సమైక్యత కార్యస్థానము బందరునుండి గుడివాడకు మార్చబడినది. సమైక్యతనుయొక్క అంగ మగు "సహకార" మాసపత్రిక గుడివాడలోనే కార్యదర్శిచేత ప్రచురింపబడును. కనుక సమైక్యతముతో నుత్తరప్రత్యుత్తరములు ప్రగెరా వ్యవహారము జరుపువారు "సహకారి" పత్రికతో సంబంధములు చందా మొదలగు వ్యవహారములు జరుపువారును గుడివాడ కార్యస్థానమునకు కార్యదర్శికి పంపగోరవను.

గూ. రామచంద్రుడు, కార్యదర్శి.

ఒక విజ్ఞాపన

హిందూస్థానీభాష సేర్పకొనువార లందరకు హిందీ, ఉర్దూ, తెలుగు, రోమను లిపులలో హిందూస్థానీభాష సేర్పబడును. అందరకు నుచితముగానే సేర్పబడును. ప్రతిదినము సాయంత్రము 4 గంటలు మొదలు 7 గంటలవరకు పెద్దాపురము పురజనసంఘ పుస్తకభాండాగారములో సేర్పబడును. హిందీ పుస్తకములు వార్తాపత్రికలు గూడ చదువరుల కొనగలగును. బీదవద్దాగృహలకు హిందీపుస్తకము లుచితముగా నీయబడును. నూలు వదుకుటకూడ దానియం దభిరుచికలవారికి సేర్పబడును. రాటములు, కడుపు, ఏనుగు సిద్ధముగా నుంచబడును.

మద్దాల సాందర్యరావు, అధ్యక్షుడు.

భీమవరం తాలూకాబోర్డు సభ

రాయకురులలో జరుగును

29-8-26 తేదీ సోమవారము పగలు 12 గంటలకు భీమవరం తాలూకాబోర్డు సెషన్స్ మిటింగు అయి భీమవరం చిలేజి రోడ్డు మరమ్మత్తు విషయమై తీర్మానించిన తీర్మానము మార్చచేయుటకును లోకల్ ఫండు ఇక్కో సెక్షరుగారి పోస్టు ఖాయపర్చుటకును రాయకురుల ఉన్నతప్రాథమికపాఠశాల లో జరుపబడును. సెషన్స్ మిటింగు ఆనంతరం ఆర్డినరీ మిటింగు జరుపబడును.

పె. బావిరాజు, అధ్యక్షుడు.

అష్టమాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమైక్యతము

బౌద్ధధాది ప్రదర్శనము-సంద్యాల

ఈ మాససభ ఏప్రిల్ 3, 4, 5 తేదీలందున సంద్యాల లో జరుగగలదనే సంగతి ఎల్లరకును విదితమైనసంగతియే. కార్యక్రమములన్నియు జరుగుచున్నవి. పందిలిచేయుటకు ఆరంభం చేసినారు. రాజోపు ప్రతినిధులకెల్లరకును సంద్యాల విక్టోరియా థియేటరునుందును మరియొక పసతిగృహమును ఇంకను తన స్వనిర్మాణములు గావింపబడినవి. ఆహ్వానసంఘమువారు ఎల్లరును సమైక్యతనుతో కార్యముల జరుపుచున్నారు.

సభకు రాజోపు ప్రతినిధులెల్లరును ముందుగా కార్యదర్శిగారికి తెలిపినయెడల ఏర్పాటులుచేయుటకు చాలా సౌకర్యములుండును. ఆయుర్వేద వైద్యశాలాధిపతులును వైద్యులును విద్యాపీఠములమంత్రులను, కళాశాలాధ్యక్షులును తత్సంబంధమున ఇతరులును వైద్యాభిమానులున్నా ఎల్లరును ఈసభకు తప్పక విచ్చేయుదురుగాక. సంద్యాలకు సమీపములో సుమారు 10 మయిళ్లదూరములో మాహానందిశ్రేణులు గలదు. అట్టి పుణ్యశ్రేణి దర్శనముకూడా ఈ మాహాసభకు వచ్చినవారలకు లభించును. కావున మాహానందిశ్రేణులను తప్పక దయచేయుదురుగాక యని ప్రార్థన.

సభకు రాజోపు ప్రతినిధులెల్లరకు భోజనఫలహారాదికములు ఉచితముగా నొసంగవరకు ప్రతినిధిరుసుము రెండు రూపాయలుమాత్రము ఇవ్వవలసియుండును.

టి. రామభద్రయ్య, ప్రధానకార్యదర్శి.

అభినయము.

మతభేదములు.

ప్రకృతమున ఆంధ్రదేశమును కలవరపెట్టుచున్న శాస్త్రీయ జిజ్ఞాసలయందు అభినయజిజ్ఞాస అగ్రస్థానమును వహించినది. నాటకరంగ పరాజ్ఞులు నిర్మిస్తున్న సందరిందు పండితులును పాశ్చాత్యవిద్యావ్యామోహితులై దేశీయనాటకరంగమును స్మృతముగ గమనించు చూూ విద్యాధికులును ఉభయ పక్షములవారును తమ తమ విద్యావ్యాసంగముల నిమగ్నులై మాతృదేశమునకు కళలకు తమ విజ్ఞానమును వెలిబెట్టియుంట సర్వజనసామాన్యవిషయము. ఇట్లుండ చూూ పండితులయందు అరవిందుని నంటియు ప్రజ్ఞెరునినంటియు బుద్ధిమంతులున్న పండితులయందు ఆంధ్రదేశమున వేంకటరాయ శాస్త్రీ కృష్ణచార్యులవంటి ప్రముఖులును యీ విషయమున మార్గదర్శనము చేయుట మిక్కిలి ప్రశంసనీయము. అందు అరవిందుడు శ్రీ కృష్ణచార్యులుగారి సిద్ధాంతములు కొన్ని అంశముల భిన్నమయ్య చర్యకు మిక్కిలి రుచియునుగ నున్నవి.

భావయోకాదు. భావము నాట్యభిజమని శ్రీ ఆచార్యులు గారి వాదము. భావముకన్న భావను అనుసరించ వలసియుంట అభినేతభిది యగునని అరవిందుని సిద్ధాంతము. ఆచార్య సిద్ధాంతమును బట్టి నటునకు కవికి సమానస్థాన మగుచున్నది. అరవిందుని వాదమున నటుకు కవికి ఉపకరణ మగుచున్నాడు. అట్లుననప్పుడు కవియే శిల్పికాని, నటుకు శిల్పికాడు. ఆచార్యుల గారి వాదమునకవియు నటుకును ఒక్కరసమునకేవ్వాళ్ళాతలు. కవి శాబ్దికవ్యాఖ్యాత, నటుకు ఆజ్ఞికవ్యాఖ్యాత. అరవిందయోగి వాదమందు భావయో భావమునకు వ్యాఖ్యాన మనియు తదను యాయుగ అభినయము జరుగవలెననియు నటునకు స్వాతంత్ర్యము గొనుచునని వారివాదము. శ్రీ ఆచార్యులవారు నటుకు ప్రస్తుతస్థితులను బట్టి కవికి యనుయాయు్యము బడసినను ఉభయయును ఒక రసమునే విమర్శించి ప్రవర్తించు రనియు సెల విచ్చుచున్నారు. దానికి నిదర్శనముగ నటుకు కావ్య మంగుల యసందర్భముల దిద్దుకొను స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండుటయు షేక్స్పియరువంటి కవింధులు నటులై తమ కవిత్వమును సంస్కరించుకొని యుండుటయు సుప్రసిద్ధ నాటక కర్తలు తమ నాటకములకు నటు లొసగు అభిప్రాయములను చూచి తమకృతుల సవరించుకొనుటయు నిదర్శనముగ ఉదాహరించుచున్నారు. భావలేనిది అభినయ మెట్లు సభవింపును అని ప్రశ్నించిన లోకమే సాక్ష్యము. భావలేనివారి భావములు అభినయమున స్పష్టమగుట మనము కనుచున్నారము. అభినయము భావకు ఎట్లు జీవము పోయుచున్నదియో మన మెరుగుదుము. యదార్థమున రెండును పరస్పరసంధ్యములు కాని ఒకటి ఒకదానికి విరుద్ధముకాదు. నిజముగ శ్రీ ఆచార్యుల వారు నడిపినట్లుగ అభినయము సరస్వతికి సర్వాంగపులక హని చెప్పక తప్పదు. భావ ముఖమాత్రవిలసితము. అభినయము సర్వాంగవిలసితము. ముఖద్వారమున కబ్జతైని వాగ్దేవి వెలిబుచ్చు యత్నించి విఫలయై ప్రత్యంగపులకపుష్పిత నానర్చి కృతార్థ యగుచున్నట్లు చెప్పక తప్పదు. భావావృతసరస్వతకు భావ ఒకద్వార మనుట నిత్యయమైనను సరస్వతి అభినయ స్ఫూర్తిచే భావరసమును సహస్ర నాడివిస్త్రుత మగు ప్రత్యేక యవనేకమున రసవత్తమముగ చిక్కబట్టి దివ్యవిగ్రహ పరమగు పన్నీరు బుడ్డిలి సహస్ర ముఖుల ఆనేకము ఒనర్చుచుంట యనుభవై కగమ్యము. భావమును భావయు అభినయమును పంతులు వైచికోని అత్యంతస్పర్శను సంభవింప జేయుచుంట ప్రత్యక్షమగుచుండ, దేనిని కాదనగలము?

పో! శాస్త్రీ

ఉపాధ్యాయుడు, బెజవాడ.

రాజమహేంద్రవరము

శ్రీ సాంబశివరాయ గ్రంథాలయపక్షమున కామాక్షీ మహాలలో యీసెల 13-వ తేదీ సాయంకాలమున నొక పౌర విశ్వబ్రాహ్మణుల బహిరంగసభ జరిగినది. బ్రహ్మశ్రీ కవులూరు సూర్యనారాయణాచార్యులుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. ఈ క్రిందితీర్మానము జిల్లావిద్యాసంఘసభ్యులయిన దార్ కొండా చార్యులుగారిచే నుపపాదించబడి జిల్లాబోర్డు సభ్యుల యిది కామూరు గురుమూర్తి ఆచార్యులుగారిచే బలపరుపబడి సర్వజనా మోదము నొందినది.

రాజమహేంద్రవరమునందలి విశ్వబ్రాహ్మణులపక్షమున గావింపబడిన యీ సభాసభ్యులు మన విద్యాశాఖమంత్రులైన సర్ వ. పి. పాత్రోగారిని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయముయొక్క

సెనేటు పక్షములో విశ్వబ్రాహ్మణసంఘము తరపున బెజవాడ నివాసులయిన మ-రా-రా-శ్రీ పెద్దప్రోలు సూర్యనారాయణ రావుగారిని నొక సభ్యులు గ నియమించవలె నని కోరుచున్నారు.

పండిత గానాల రామమూర్తిగారు అధ్యక్షులకు నందనములు తెలిపినతరువాత సభ ముగింపబడినది.

(ఒకవిలేఖకుడు)

ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘ

వార్షికోత్సవము

స్కాట్లండుమిషను హైస్కూలు, అర్మోరా

ఇచ్చట హైస్కూలు ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘ వార్షికోత్సవము 18-8-26 తేదీ మధ్యాహ్నము 8-30 గంటలకు హైస్కూలుహాలులో హహారాజశ్రీ మణవాళయ్యగారి అగ్రాస నాధిపత్యముక్రింద జరిగినది. ఈసభకు సి. సుందరంగారావు పాఠశాలలోని యుపాధ్యాయులలో చాలమందియు, చాలమంది బాలురును వచ్చిరి. మొదట ఆకుండి వెంకటేశాశ్రీగారు ఆంధ్రమున ప్రార్థనచేసినతరువాత తమిళబాలర తమిళగీతములచే సభ్యులను కొంతసేపు ఉత్సాహవంతులుగ చేసినవిష్కట సంఘకార్యదర్శి విద్యార్థిసంఘవార్షికోనివేదికను చదివెను. తరువాత స్కూలు ఫైనలుక్లాసులో సెలెక్షన్ పరీక్షలలో ఎ-గ్రూపు తెలుగుపరీక్షయందు, సి-గ్రూపు తెలుగుపరీక్షయందును ప్రథములుగను, ద్వితీయులుగను నిలిచిన ఏ. కిరరాఘవయ్య అను బాలునికిని, ఎమ్. ఎస్. నరసింహాచారికిని, వెంకటేశాశ్రీగారు దామే కొన్ని ఆంధ్రగ్రంథములను బహుమానములుగా మణవాళయ్యగారిచే నిప్పించిరి.

అంతట మా ప్రెసిడెంటుగారు అధ్యక్షులకు వందనలు సమర్పించుటకు లేచి "ఈసభ యంత జయప్రదముగా జరుగుటకు యీ విద్యార్థి సంఘముయొక్క వైకుంఠసేదెంటుగా రైన ఆ కండి వెంకటేశాశ్రీగారియుత్సాహమే కారణము." అని యుద్ఘాటించుచు నాంధ్రవిద్యార్థుల కందఱును హితోపదేశమును చేసిరి. అంత అధ్యక్షునికి వందనసమర్పణమతో సభ ముగిసెను.

(ఒక ఆంధ్రవిద్యార్థి)

తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు

సంఘము.

రాష్ట్రీయ సంఘసభ్యుల యెన్నికలు.

ఈ విషయమై యీ క్రింది యేర్పాటులు గావించబడినవని యీ జిల్లాలోని కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులందరికిని విన్నవించుకొనుచున్నాము.

జనసంఖ్యనుబట్టి 50 వేలజనాభాకు ఒకరుచొప్పున మన జిల్లానుండి 11 మంది ప్రతినిధులను మాత్రమే రాష్ట్రీయసంఘమునకు ఎన్నుకొనుటకు అధికారము గలదు. వీరుగాక మనజిల్లా నుండి పంచములు, స్త్రీలు, పహుస్థితియును, మొదలగువారికి ప్రాతినిధ్యము లభించినట్లు ఇంకనిద్రు సభ్యులధికముగా నామినేటు చేసుకొనుటకు జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమునకు అధికారము కలదు.

గుడివాడ, కైకలూరు తాలూకాలు.

ఈ రెండు తాలూకాలనుండి రాష్ట్రీయ సంఘమునకు యీసంవత్సరము పంపవలసిన 5 మంది ప్రతినిధులను యెన్నుకొనుటకై మార్చి 30 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 8 గంటలకు గుడివాడలో కమ్యూరీ సభామండన,

దివి, బందరు తాలూకాలు

ఈరెండు తాలూకాలనుండి రాష్ట్రీయ సంఘమునకు యీసంవత్సరము పంపవలసిన 6 మంది ప్రతినిధులను యెన్నుకొనుటకై మార్చి 30 తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు బందరు పురమందిరములోను,

గ్రామకాంగ్రెసు సభ్యుల సాధారణ సమావేశములు జరుగనున్నవి. గనుక ఆయా తాలూకాలలోని యావన్మంది సభ్యులును తప్పక విచ్చేసి యెన్నికలు జయప్రదముగా జరిపించుటకు ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈయెన్నికలు సక్రమముగా నిర్వహించుటకై సమావేశానుసంఘానులుగా నుండుటకు గుడివాడలో మ-రా-శ్రీ పెద్దప్రోలుపాటి ప్రసాదరావుగారిని, బందరులో మ-రా-శ్రీ పెద్దమర్రి లక్ష్మీపతిశాస్త్రీగారిని కోరినాము.

గ్రామపట్టణకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి లీవిషయమై తమసభ్యులందరికి తెలియబర్చవలెను.

దిట్టకవి వీరరాఘవయ్య

ప్రధానకార్యదర్శి

కావలెను

ఒంగోలు తాలూకా కనుపర్తి గ్రామమునందలి వైశ్యబృందముగారి గృహములందు వేదోక్తవిధానము ననుసరించి పురోహితముచేయించగల బ్రాహ్మణుడు కావలెను. వివరముల కొరకు యీక్రిందిచిరునామాకు వ్రాయుడు.

ఉ. వెం. శ్రేష్ఠి, కనుపర్తి గ్రామపైశ్య సంఘాధిపతి, లక్ష్మీనివాసము, వేటపాలెము 10-8-26.

నోటీసు

అనంతపురం జిల్లా కోర్టులో తాడిపత్రి తాలూకా పాతపల్లి గ్రామం లేటు పొగాకుల నాగమ్మ ఆస్తి విషయంలో

O. P. 5 Of 1926

అనంతపురం జిల్లా కోర్టుగారు రెఫరీంగు ఆఫీసరు 1 బూ॥ చిన్నాగన్న ముమ్మ 2 బూ॥ సుబ్బిరెడ్డి యితని త

ఇప్పటికి రెండు సంవత్సరముల క్రిందట ఖాని కాబడిన నాగమ్మ ఆస్తికి తాము హక్కుదార్లంబి పై సమూహపరచిన హక్కుదార్లు చెప్పుచున్నారని ఇందుకు ఆక్షేపణమును ఎవల గూర్చి కోర్టులో 15-4-1926 తేదీని హజరై తెలుపుకోవలెను.

L. C. Howill Esq. జిల్లా జడ్జి.

గూడూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

అసలు 1921 సం॥ నెం 843 రు.

వాది:- అడ్మినిస్ట్రేటర్ జనరల్ మద్రాసు. యెదిరిలు

ప్రతివాదు:- ఆంధ్రభూసా జయరామా రావు వద్దేరా.

స్వేచ్ఛారుజిల్లా రాజులతాలూకా పొక్కండల శ్రీశ్రీ యంత్రం చూసెంబరు ప్రతివాదులకు గ్రామపమిష్టిన హక్కు అనుభవం గల భాగం యీసెంబరు వాదిగారు యేలంకు తెచ్చుచున్నారు. సదరు యేలం 28-3-1926 తన స్వేచ్ఛారుజిల్లా కోటుకావల్ల సాయంకాలం 5 ఘంటలకు తీర్మానం కాబడునని ప్రచురపరచుచున్నామ.

టి. వి. రామస్వామి అయ్యర్. వాది పక్షం

నోటీసు

కాకినాడ తాలూకా పటవల గ్రామంలో, నామన్న నాసోదరులు, నారాయణుడు, గంగయ్యలకున్న వుండుకున్న చరణి రాసులయందు మా విభక్త సోదరుడు కాళా వెంకన్న వసుదాను అప్పన్నకు యేభవమైన హక్కున్న లేనిదే, తనకు హక్కుగలదనిచెప్పి ప్రజలను నమ్మించి రుణములు చేయుచున్నట్లు తెలియవచ్చినది. మా తాలూకా ఆసులయందు గలదని సదరు అప్పన్న చెప్పేమాటలనుసమిష్టి యెవరై నా సదరు అప్పన్నకు బదుల్లి యిచ్చేయడల, దురాదాతలు సదరు సొమ్ములు చెడ నిలిపుంటుందని యిందుమూలంగా తెలియపర్చడమయినది.

కాకినాడ తాలూకా పటవల కాళా పోతన్న నిశానము 19-3-1926

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1-వ భాగము:- వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి ననుభవనీయముగా సులభముగా చేయదగిన 600 యోగములును గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి రు. 1-4-0; పి. పి. 0-4-0 2-వ భాగము:- శుద్ధులు, భస్మములు, వంటఖజ్జలి ఔషధములు, అసనములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, చూర్ణములు, మొ॥ 610 యోగములు, అనుభవముగా చేయు పద్ధతులతో యున్నది. (8) 3851 1-కి రు. 1-12-0; పి. పి. 0-6-0 పి. కె. వి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి స్వేచ్ఛారుజిల్లా

కృష్ణాజిల్లాలోనిబోర్డుల తగాదాలు

3

కృష్ణాజిల్లా ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు మధ్య నున్నది. మిగుల నాగరికత చెందినదనియు రాజకీయ పరిజ్ఞానము గలదనియు ప్రతీతిగల జిల్లా. ఈజిల్లాలో నారు తాలూకాబోర్డులు గలవు. 1. నందిగామ 2. బెజవాడ 3. నూజివీడు 4. గుడివాడ 5. కైకలూరు 6. బంతురు. ఈఆరుబోర్డుల ప్రస్తుతస్థితి ఎటులున్నదో ఈస్థితిలో నవి యుండుటకును ప్రజల ఎన్నిక హక్కులు భగ్నము గావించబడుటకును వీడ్పుటకు కారణభూతులై వారిని ప్రేరేపించియున్న ఉద్దేశ్యము తెప్పయ్యే ప్రజలు గ్రహించుట చాలా అవసరము. స్థానికస్వపరిపాలన స్వరాజ్యమునకు ప్రథమ సాధనము. స్థానికస్వపరిపాలనయనగ తాలూకాబోర్డులు జిల్లా బోర్డులు, పీటిలో ప్రజలకుగల ఎన్నికహక్కులు మిగుల పవిత్రమయినవి. ఎన్నికహక్కు స్వరాజ్యమునకు పునాది. ఎన్నిక హక్కు తిలకునుహోకయును ఉద్బోధించిన జన్మహక్కు. ప్రజల ఎన్నిక హక్కులను పాడుచేసినవారు దేశమునకు శత్రువులు. నామినేషన్ అనునది నిరంకుశత్వమునకు చిహ్నము. జస్టిసుపార్టీకి ప్రధానమగు ఆయుధము. మంత్రిగారుచేసినను జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుచేసినను నామినేషన్ లో నై చ్యముగలదు. నామినేషన్ నకోరువాడు మంత్రిగారినిగాని జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారిని గాని ఆశ్రయించవలసి యుండును. వారు చెప్పినటులచేయుదుమని వాగ్దత్తము చేయవలయుండును. తాము చెప్పినటుల ననుచుకొను రని నమ్మకముగలవారికే వారును నామినేషన్ చేయదురు. నిజమై కాంగ్రెసువాదులెవరును నామినేషన్ కావని ఉంగీకరించు వాడనందు కాంగ్రెసుయొక్కబలము. ఎన్నిక హక్కుగాని జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారుగాని నామినేషన్ లను తమచేతిలో నుంచుకొని తమ కీలుబొమ్మలను నామినేషన్ లు చేయుదురు. ఎన్నికలలో అధికసంఖ్యాకులను పొందలేకున్నను నామినేషన్ లను ఉపయోగించి తమపార్టీ కీలుబడుమకొనెదరు.

ఎలక్షన్ (ఎన్నిక) లలో ప్రజాశక్తిజ విప్లవీయను. ప్రజాశక్తిప్రాయము వ్యక్త మగును. ఎన్నికకు నిలుచు వారు ప్రజల విశ్వాసమును కలిగియుండవలసి జయము పొంద సేరదు. బోర్డులలోను కానిసభలలోను అన్నిస్థానములను ఎన్నికకు రావలెనని కాంగ్రెసు కోరుచున్నది. అన్నిస్థానములను ఎన్నికకువచ్చి ప్రజాప్రతినిధుల అభిప్రాయ ప్రకారము పరిపాలన జరుగుటయే స్వరాజ్యము.

కృష్ణాజిల్లాలో నేడు జరుగుచున్నదేమి? ప్రతి తాలూకాబోర్డును నాలుగు స్థానములను నామినేషన్ లరూపమున జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారును మీర్జాపురం రాజాగారిచేతుల పెట్టుకున్నారు. జిల్లాబోర్డులో 7 స్థానములు నామినేషన్ రూపమున మంత్రిగారిచేతుల పెట్టుకున్నారు. మంత్రిగారును మీర్జాపురం రాజాగారును ఇద్దరును వెలమనారై బంధువులై స్నేహితులై కృష్ణాజిల్లాబోర్డును ఆరు తాలూకాబోర్డులను నామినేషన్ ఆయుధములను ప్రయోగించి తమ కేతిలో పెట్టుకొని యత్నంచుచున్నారు. ఇందువలన ప్రజల హక్కులకు భంగము కలుగుచున్నది. ఈబోర్డు లన్నిటిలో ప్రజల అభిప్రాయము వ్యక్తమగుటకును ప్రజలరాజ్యమే స్థాపించబడుటకును వీరీద్దము మహాన్యమును వ్యతిరేకతై నిలచినారు. వీరీద్దము ప్రజల తరపున ప్రతినిధులుగా వచ్చినామని చెప్పుకొనుచున్నారు. అందులోకూడ యథార్థము లేదు. రామారాయణంగారు జమిందార్ల ప్రతినిధిగాని సామాన్య ప్రజల ప్రతినిధికారు. గవర్నరుగారి అనుగ్రహమువలన మంత్రివదనని పొందినవారు. మీర్జాపురం రాజాగారు బోర్డు మెంబరుగా నామినేషన్ వలన వచ్చినవారుగాని ఎన్నికలో నిలచినవచ్చినవారుగాదు. కాని తరువాత ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నికలో కోవలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారితో సమాన ఓట్లుచ్చి లాటరీలో గెలుపొందినారు.

1. బెజవాడ తాలూకాబోర్డులో నేడు జరుగుచున్నదేమి? నిరుడు మంత్రిగారు అందరు బోర్డు మెంబర్లను నామినేషన్ చేసినారు. ఈసంవత్సరము కాంగ్రెసు పార్టీకిని మీర్జాపురం రాజాగారి పార్టీకిని ఎన్నికలలో గొప్ప పోరాటము కలిగినది. ఎన్నిక స్థానములు పన్నెండు. నామినేషన్ స్థానములు 30 గు. ఈజిల్లానును మీర్జాపురం రాజాగారి చేతులలో నున్నవి. కాంగ్రెసు పార్టీవారు ఎన్నికలలో తొమ్మిది గాని పదిగాని జయింతునును ఆకతో నమ్మకముతో పనిచేయుచున్నారు. మాడుపందత్తరముల వరకు బెజవాడ తాలూకాబోర్డు కాంగ్రెసు వారి కధీనము గావచ్చును. వరీయో జిల్లాబోర్డుకు కూడ కాంగ్రెసువారే ఈ బోర్డును ఎన్నుకొనబడవచ్చును. మీర్జాపురం రాజాగారి పక్షమున మఖ్యులగు అభ్యర్థులు మైలవరం రెండవ రాజాగారును పీరికి సహపబంధువులగు చీలవరాడు రాజా

గారును పుల్లెల రాజాగారును తిరువూరు రాజాగారును పీరందరును వెలమ జమిందార్లు, తక్కినవారు కొండప గారు ముగ్గులు మరియొకరు ఎన్నుకొని రాజాగారి తాతదారుగారు. ఇందులో మైలవరం రెండవ రాజాగారి ప్రెసిడెంటుగా చేయవలెనని ప్రయత్నించుచున్నట్లుల పీరపార్టీవారు బహిరంగముగా చాటుచున్నారు. కాని కాంగ్రెసు వారి పోటీలో మీర్జాపురం రాజాగారి పార్టీ వచ్చునా అనునది సమస్యఅయినది. మీర్జాపురం రాజాగారిని సంప్రతించియే బెజవాడ తాలూకాబోర్డువారు కొన్ని ఫీర్కాలుగా చేసివారు. వాటినే జిల్లాబోర్డువారు ఖాయపరిచినారు. ఆవకారం ఎన్నిక దారులపట్లెలు తయారుఅయినవి. తరువాత మీర్జాపురం రాజాగారికి అనుమానంకలిగినది. కావున తిరిగి జిల్లాబోర్డులో ఫీర్కాలలోమర్చించినారు. తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారును కొంత రెడీగారు ఈ రెండవ దఫా జరిగిన మార్పు చెల్లదని చెప్పి పాత ఫీర్కాల ప్రకారమే ఎన్నికలు జరుపుటకు నోటీసు కట్టినారు. మీర్జాపురం రాజాగారిపక్షము వారు బెజవాడ బోర్డులో దావాలు వేసినారు. ఎన్నికలు జరగకుండా ఇంజంక్షన్ లు పొందినారు. ఈనెల 9 వ తేదీతో పాత సభ్యులగడువుకాలము పూర్తి అయినది. తొత్తగా జరుగవలసిన ఎన్నికలు ఆగినవి. కావున బెజవాడ తాలూకాబోర్డు మీర్జాపురం రాజాగారి వశమైపోయినది. అయినగాని బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా మైలవరం రెండవ రాజాగారి స్నేహున్న వారి మైలవరం బాలభారతీ నాటక సమాజమునకు మేనేజరున్నా అయిన శ్రీశ్రీమారి పీరయ్యగారిని నామినేషన్ చేసినారు. ప్రెసిడెంటుగారికి లోడుగా మంత్రి బోర్డు వ్యవహారములలో ముగ్గుల బోర్డు వ్యవహారములను నిర్వహించుచున్నామని మైలవరం కాపురస్తులమై లండన్ లో 10 రాజాగారి కంఠముతోడ నొకరునును శ్రీ వలీనామంబులన్ని చీమలవాడు కాపురస్తులను పంచుకుంటున్నామని పాశు రాజాగారి పాలేనున్నా అయిన శ్రీచాల్ల చింతయ్యగారినిని నామినేషన్ చేసినారు. బెజవాడలో దావాలు మనసముగోర్తు సముగోర్తు హైకోర్టువారుకోర్టులలోను మండు సంతకర్లులు పట్టవచ్చును. ఈకాలములో బెజవాడతాలూకా బోర్డు ఎవరిచేతులలో నుండును? బెజవాడ తిరువూరు తాలూకా కాల ప్రజలచేతిలో నుండునా? ఉండదు. మీర్జాపురం రాజాగారిచే నామినేషన్ చేయబడిన మైన చెప్పబడిన మహాభావులచేతిలో నుండును.

4

2. నందిగామ తాలూకాబోర్డును నిరుడు నామినేషన్ లు వచ్చినవి. వెలమ మొఖాసాదారుగు సుమృదవు వెంకటరంగారావుగారు ప్రెసిడెంటు అయినారు. వీరికి సాత కులస్తులగు వెంకటరెడ్డిగారిని హెడ్డుకర్లుగా నిచ్చిరి. వెంకటరంగారావుగారికి ఇంగ్లీషు రానందున ప్రతికరెస్పాన్ డెన్సున్న తెలుగులో తగ్గమా చేయించుకొనుచున్నారు. తక్కిన గుమాస్తాలయందు రంగారావుగారికి విశ్వాసములేదు. వారందరు బ్రాహ్మణులు. వారిందరును రంగారావుగారు టాన్సుకును చేయించుకున్నారు. బ్రాహ్మణేతర గుమాస్తాలను బదిలీగా తెచ్చించుకున్నారు.

నందిగామలో నొక బ్రాహ్మణేతర సంఘము స్థాపించబడినది. దానికి హెడ్డుగుమాస్తా వెంకటరెడ్డిగారు అధ్యక్షులు. ఆస్పత్రి కాంపౌండరు గారొక ముఖ్యసభ్యులు. ప్రెసిడెంటుగారికి వైసు ప్రెసిడెంటుగారికి ఈవిషయములలో తగాదా కలిగినది. వీడి ఎటు లున్నను వైసు ప్రెసిడెంటుగారు ఆరు నెల్లల క్రిందట రాజీనామా నిచ్చినారు. అస్థానమింకను ప్రెసిడెంటుగారు ఎన్నికకు పెట్టలేదు. ప్రెసిడెంటు రంగారావుగారు జజ్జరు కాపురములు తాలూకాబోర్డు కార్యస్థానమును నందిగామకు నెలల కొద్దించుటలేదు. 1925 సంవత్సరము ఆక్టోబరు నెలనుండి 1-26 సంవత్సరము ఫీబ్రవరి నెలవరకు రాలేదు. వైసు ప్రెసిడెంటులేదు. హెడ్డుకర్లు వెంకటరెడ్డిగారే చాలావరకు వ్యవహారములను నిర్వర్తించుచున్నారు. ఈసంవత్సరము ఎన్నికలు వచ్చినవి.

జిల్లాబోర్డువారు నందిగామతాలూకా కంచకచెర్లనుండి రంగారావుగారి స్వగ్రామమును జజ్జరుమీదుగా ఎర్రపాలెం చైలువైచునకు రోడ్డువేయుటను ప్రారంభించినారు. దానికి రంగారావుగారి రోడ్డు అని నామకరణము చేయించి కిల్చికా చతురతతో ఒక రాతిమీస చెక్కించినారు. రంగారావుగారి జజ్జరునుండి క్రికముందుఅటులైలుకు వచ్చుటకును ఇటువైదరా బోరు రోడ్డుకు మోటారుకు వచ్చుటకును బహువిధగ నుండును. ఈసంవత్సరపు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు పక్షమున సరస్వతి పత్రికాధిపతులును విజ్ఞానచంద్రికా మండలి సభ్యులును సగ శ్రీ యంత జయంతిపురం జమిందారుగారును అయ్యదేవరకాళేశ్వర

భావనాగ్రహము ఇదివరకు వైశువేసిడెంటు పదవిమానిన శుంకర సరసింహంగారును వాసిరెడ్డి కోటయ్య గారును గుర్రాల వారాధ్యులెడ్డిగారును వాసిరెడ్డి వీరభద్ర ప్రసాదుగారును అభ్యర్థులుగా విజయపురి నిర్వహించుకొని ఆ ప్రకారము ప్రయత్నించు నుండిరి. మరియు జెగయ్యపేటకు పలుకుబడిగల గ్రామమున పల్లె ఏలూరి రంగయ్యగారు విజయపురి ప్రయత్నించుచుండెను. రంగారావుగారి స్వంత ఫిర్యాదును జాబ్బాదుకు మాదిరాజు వాగధూపణంగారు రంగారావుగారికి పోటీగా నిలిచెను. రంగారావుగారు రాబోవు శాసనసభ ఎన్నికలలో మిజాన్ పురం రాజాగారి పక్షముగా పనిచేయువలసియున్నది. రంగారావు గారు ప్రెసిడెంటు కానిచో మిజాన్ పురం రాజాగారికి నంది గాను తాలూకాలో ప్రవేశమేయుండదు. కాంగ్రెసువారు నం దిగాను తాలూకాబోర్డును వశపరచుకొని జయంతిపురం జమీం దారుగారి అధ్యక్షుడుగా పెట్టుకొనవలెనని కోరెను. రంగారావు గారు తనకు మరల ప్రెసిడెంటుపదవి నిమిత్తమే కోరెను. ఆ కోరిక నిరాకరించబడెను.

ఈసంవత్సరపు తాలూకాబోర్డు బడ్జెటులో ఆదాయము ప్రస్తుతము మెక్కువగా చూపబడెను. కందకచెట్లలో బహిరంగసభలో ఆతిథ్యమునకు జవాబుగా మిజాన్ పురం రాజాగారు చెప్పిన సంగతులలో నీసంగతికూడ నుండెను. నందిగామ తాలూకాబోర్డు మిగల స్వల్పమున ఆదాయముగల బోర్డుగావున నందిగామను వేరు బోర్డుగా ఉంచుట లేక బెజవాడలో కలిపివేయుటా ఈసంగతి జిల్లాబోర్డువారి యొక్కయు మంత్రిగారి యొక్కయు ఆలోచనలోనున్నదని మిజాన్ పురం రాజాగారు వెల్లడిచిరి. అదివరకు రంగారావుగారు చేయుచుండిన బెడరింపు లిది దృష్టాంతముగా నున్నది. రంగారావుగారి చేతులో నాలుగు నామినేషన్ స్థానములున్నను ఎన్నికలలో రంగారావు గారు నందిగామ తాలూకాబోర్డుకు మరల ప్రెసిడెంటు మాత్రము కానేరదని ఆబాలగోపాలమునకును స్పష్టపడెను.

తరువాత జరిగినదేమి? నందిగామ తాలూకా బోర్డువారు చేసిన ఫిర్యాలు జిల్లాబోర్డులో రంగారావుగారి కనుకూల ముగాలిగి తారుమారుచేయబడెను. మునగాల లింగాలిగి జమీందార్లు జయంతిపురం జమీందారుగారికిని కాశేశ్వరరావు గారిని అత్యంత నేపీహతులు. వారి పరగణాలకు నాలుగు ఫిర్యాలుచాలును స్థానములుగానుండెను. వాటిని తగ్గించిలింగిరి. తిరిగి తీసివైచి మునగాలకు మాత్రము రెండు ఫిర్యాలు ఉండిరి కాంగ్రెసు పార్టీకి మంచి స్థానమును ఈశ్వరపాడు ఫిర్యాను మార్చి రంగారావుగారి పార్టీ అభ్యర్థియగు బెజవాడ కోటయ్యగారి గ్రామమును క్రాంతాల పల్లెను ఫిర్యాగా చేసిరి. కొంతకాలము ఎన్నికలకై ప్రయత్నించి జయము పొందలేమని తెలిసి ఫిర్యాలు గ్రామములు పోలింగ్ గ్రామములు మార్చుట ఇదివరకు ఏజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుకును తెలియని నూతన మార్గము. ఈ ఆయుధమును కనిపెట్టి జిల్లాబోర్డుద్వారా దీనిని జయప్రథముగా వినియోగించు చున్నందుకు మిజాన్ పురం రాజాగారిని అభినందించుచున్నాను. మిజాన్ పురం రాజాగారికి సర్వవిధముల అనుకూలముగా నడచుచు వారేతీర్మానము పెట్టి నను మంజూరుచేయును వారి పరిపాలనను కొనియాడుచు విశ్వాసమును నూచించు తీర్మానమును నిర్దేశముగా గావించి మిజాన్ పురం రాజాగారియందు భక్తిని కృతజ్ఞతను గనుబరచిన జిల్లాబోర్డుసభ్యులను చూచి అభినందించవలెనో లేక విచారపడ వలెనో సందేహ నివారణకాలేదు. ఫిర్యాలు మార్చినను మన రంగారావుగారికి ప్రయోజనము లేదయ్యెను. రంగారావుగారు నిరాశచెందెను. రంగారావుగారి నిరాశయొక్క ఫలిత మేమి? ఓటర్ల లీపులు సరియైన పేర్లతో గణకలెక్కరువద్దనుండి రంగారావుగారికి అప్పగించుటకు పంపబడెను. రంగారావుగారు బెజవాడలో మార్చిపెన్సు గుంపిన హనుమంతరావు నాయుడుగారివద్ద అప్పగించెను. 15 వ తేదీన అభ్యర్థుల నియామకములు 14వ తేదీ సాయంత్రం అచ్చు ఓటర్లలీపులు బయటపెట్టబడెను. అందులో మరల కొలది ఓటర్లపేర్లు ఇంటిపేర్లు తండ్రులపేర్లు అనేకవిధములుగ తప్పుగ అచ్చుపడెను. ముఖ్యముగ కాంగ్రెసు పక్షమునను రంగారావుగారికి వ్యతిరేకులుగా నిలువ యత్నించుచుండిన అభ్యర్థుల పేర్లన్నియు అచ్చు తప్పుపడెను. జయంతిపురం జమీందారుగా రింటిపేరు వాశిరెడ్డివారై యండ్లగా పాసిరెడ్డి అని తప్పుపడెను. కాశేశ్వరరావుగారి పేరు కాశేశ్వరరావుగా రనియు శుంకర సరసింహంగారి పేరు శుంకర సరసియ్య అనియు వీరప్రసాద్ గారి పేరు వీరవరప్రసాద్ అనియు ఏలూరు రంగయ్యగారి పేరు ఏలూరు రంగయ్య అనియు గుర్రాల వారాధ్యులెడ్డిగారి పేరు గుర్రాల వారాధ్యులెడ్డి అనియు వాసిరెడ్డి కోటయ్యగారికి బదులు వాసిరెడ్డి కోటయ్య అనియు మాదిరాజు వాగధూపణంగారి తండ్రిపేరు రామయ్య

కు బదులు కామయ్య అనియు బుడ్డి వీరయ్యకు బదులు బుడ్డి వీరయ్య అనియు ఈవిధములుగా అచ్చు తప్పులుపడెను. కొంత మంది గణకలెక్కరుగారితో ఈసంగతి తెలిపిరి. వారు సరియైన అచ్చు లీపులనుదొంది ఇచ్చుననిన దనియు అసలు లీపులనుజిల్లా అభ్యర్థులపేర్లు సరియైన వలెనని దనియు ప్రాత్యుత్సాహముగా నుత్తరువుజేసిరి. 15 తేదీన సైన్ పేర్లనుబడినవారిలో చాల మంది అభ్యర్థులుగా నిలిచిరి. పేర్లు తానువేయించిన అచ్చులీపు లలో తప్పుగానున్నవను సేవమున రంగారావుగారు వాటి అభ్యర్థి తప్పును కొట్టివేసినతన ఫిర్యాను తానే బుడ్డి తీక యే సభ్యు డయ్యెను. మిజాన్ పురం రాజాగారికి ఆశ్చర్యం లగు రంగారావు గారు బుద్ధిపూర్వకముగాను దురుద్దేశ్యముతోను తానే అచ్చు లో తప్పులు వేయించి సబుకలెక్కరుగారి సలహామగుడ అయ్యి పెట్టక అచ్చులోని తప్పులను తురస్కరించుకొని అక్రమముగా అభ్యర్థులపేర్లు కొట్టివేసినారని కోర్టులో దావాలు దాఖలయి నవి. దాఖలయితే రంగారావుగారికేమి? మిజాన్ పురం రాజా గారికేమి? కోర్టువారు దావా లయ్యేవరకు ప్రెసిడెంటు ఎన్నిక పెట్టుట అపవలనన దని ఇంజంక్షన్ ఇచ్చివారు కాని ఈకల 9వ తేదీతో పాతబోర్డు అయిపోయినది. మిజాన్ పురం రాజా గారు రంగారావుగారికే తెంపరే ప్రెసిడెంటుగా నామినేషన్లు చేసివారు. వారి కనుకూలలగువారిని నలుగురిని సభ్యులుగా నామినేషన్ చేయుచున్నారు. (సశేషము)

కృష్ణాజిల్లా నివాసి

భారతీయ స్వభాందాగారము, తాడికొండ
వదాన్య శేఖరులను, ఏలూరు శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజ పోషకులు నగు శ్రీ శ్రీ రాజా మోతే నారాయణరావు జమీందారుగారు పై గ్రంథాలయ నూతనభవన నిర్మాణమునకై గుంటూరులో ఒక నాటకమును ప్రదర్శించి అందునచ్చు ఆదాయమును విరాళముగా నొసంగుటకు దయతో నంగీకరించిరి.

దొంతరాజు వెంకట్రామయ్య, కార్యదర్శి.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసం సభ
ఈనెల 31-వ తేదీన 2 గంటలకు రాజునుపేంద్రవరమున జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యస్థానమున ను తన తూర్పు గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సాధారణసభ సమావేశంప బడును. శాసనసభాధ్యక్షుల నిర్ణయము, రాష్ట్రీయసభాసభ్యులు కార్యనిర్వాహకవర్గము ఎన్నికలు, ప్రచారము మొదలగు ముఖ్యవిషయములు చర్చింపబడును.

వెన్నేటి సత్యనారాయణ, అధ్యక్షుడు.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము
పక్ష్యము లేదు. విచిత్రాతో పనిలేదు. మూడుపూటలలో తప్పక సుగము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూల మునును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల 2-4-0. దీనికనుపానము ఒదిగెత్తెలము బొమ్మ 8-0-0 లేదును ప్యాకింగున గా ఖర్చుతో 6-0-0. 2462
గంధర్వ ఫార్మాసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

గాంధీ జ్యోతిష్కులు 2598

జననకాలవివరము లేక ప్రశ్నప్రాయకాలమైనను తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ 1-0-0 పై పత్రికపన్ను 0-4-0 సహా ఫలము మానవారికై ప్రాయ 2-0-0. ఆంధ్రప్రదేశ్: ఈ జ్యోతిష్కుల పాండిత్యమును మనఃపూర్వక మగ వినుతించుచున్నాము.

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి-చిత్తూరుజిల్లా.

శ్రీ జీ వ యా త్ర

కవితలక శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకాంబా ప్రణీతము
ఉత్తమ తత్త్వమును బోధించు పద్యకావ్యము.
గీతాశాస్త్ర సీతారామాంజనేయాదిగ్రంథముల గల సారము పెక్కు విశేషములతో నిండియుండును.
వెల రూ 2-8-0. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
వలయువారు ఈక్రింది చిత్రసామాన్య గ్రామాలయమును.
పం. జగన్నాథరావు, 2/11 ఆలంగ త్రవ్వెళ్ల వీధి, 2662
ప్రెస్ కే గు, గుర్రాల ను.

చెన్న పురి బహుధరలు

1926-వ సం॥ మార్చి 23-వ తేదీ మంగళవారము

ధాన్యములు

నీరయ్యల శా 1-1 రు 85 0 0 మొదలు 49 0 0 వరకు

విజయముబస్తాం			
కుసుమ తెనాలిపి	,,	48 0 0	11 8 0 18 0 3
మల్లారవి	,,	డిబా	,, 14 0 0 15 0 0
డిల్లి	,,	డిబా	,, 15 0 1 16 0 0
రాగులు	రా. 184 బస్తా 1-1	,,	8 12 0 9 0 0
బివ్వలు	,,	,,	20 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు	బస్తా 1-1 రు 205	,,	12 8 0 18 0 0
గునలు	,,	డిబా	,, 12 8 0 18 8 0
పెనలు	,,	డిబా	,, 14 0 0 15 0 0
మినుములు	,,	డిబా	,, 17 0 0 18 0 0
ఉలవలు	,,	ర 164	,, 8 8 0 9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె శా 1-1	,,	150 0 0 152 0 0
నయ్య ను 1-1	,,	14 0 0 25 0 0
కొండాపురంబేరుగునగవత్తశా 1-1	,,	58 0 0 59 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	54 0 0 56 0 0
బేరుగునగనూనెగామశా 1-1 రు 117 ముగతానూనె	,,	115 8 0
అముదము శా 1-1	,,	95-0-0 96-0-0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయవనుపు శా 1-1	,,	75 0 0 80 0 0
కూరవనుపు	,,	40 0 0 42 0 0
మిరవకాయలు(గుంటూరు)శా 1-1	,,	105 0 0 120 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలినుండు ముసుగు 1-1	రు	45,50
కాశీనా నీలపాయకట్టు	,,	50,55
తెల్లము శా 1-1	రు	40 0 0 60 0 5
చింతనందు శా 1-1	,,	28 0 0 70 0 0

ఇనుము.

కట్టారకం శా 1-1	,,	80 0 0 44 0 0
చదరం	,,	88 0 0 84 0 0
రవ్వండు	,,	88 0 0 84 0 0

6. లోహములు

నెండ్లి 100 కులంక	,,	68 0 0 71 0 0
బంగారము, కులము 1-1	,,	41 4 0 21 8 0
చవరము 1-1	,,	18 6 3
ఇత్తడి శా 1-1	,,	258 0 0 264 0 0
రాగి డిబా	,,	272 0 0 275 0 0
అస్కాచక్ర 226 శా 1 గలది	,,	81 10 0 82 0 0

7. దూది

కోండానక్కుబారవ 1-1	రు	800 0 0
బల్బాడు దూది	,,	215 0 0

8. నూలు

వృష్ణాగు యేనుగ నెం 8 1/2 పెన్సు 1-1	,,	6 0 0
మూకలయేనుగ నెం 20	,,	9 0 0
నెం 20 పెన్సు సింహా	,,	8 12 0
నెం 22	,,	8 14 0
నెం 12 1/2 పెన్సు చక్కను	,,	7 0 0
నెం 14 1/2	,,	7 8 0
నెం 12 1/2 అల్లెస్సు	,,	6 6 0
నెం 12 1/2 పాండిచేరి	,,	6 14 0
నెం 14 1/2	,,	7 2 0
నెం 12 1/2 క్వీలకొ కృష్ణ	,,	5 15 0
నెం 14 1/2	,,	6 0
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు	,,	6 2
నెం 12 1/2	,,	6 12
నెం 14 1/2	,,	6 14 0
నెం 12 1/2 గోక	,,	6 7 0
నెం 20 గోక	,,	7 12 0

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా-1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మంచిపనితరము!

సకాలమునకు నగలు తయారుచేసి యిచ్చుట సరసమయిన మజూరి వారి స్వలాభముకొరకే ప్రతియొకరున్న దీనిని గమనింపవలయును అన్ని విధములయిన బంగారుసామానులు. గాజులు, గొలుసులు, కాసులపేర, వద్యాణములు, నాగవత్తులు, వుంగరములు వగైరా నగలున్న చెంబులు, లోటాలు, కప్పులు, వెండిసామానులు, కుంకుమభరిత మొదలు నీళ్లుపోసుకొనే పెద్దఅండాలువర్కు సకలవిధమైన సామానులు ప్రస్తుత నాగరికతనుబట్టి అందముగాను కుద్రముగాను తయారుచేసి యివ్వబడును.

శ్రీలక్ష్మీ వర్కుస్

తంబిలాసం. } పొప్రయిటరు, మే. సత్యనారాయణచారి,
"సత్యవర్కుస్" } నెం. 2/19 కోపు వెంటకూచలయ్యరు వీధి, మద్రాసు.
సోలీవజంట్లు: జి. యం. కెట్టి అందు నన్ను, నగలవర్తకులు, 229, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

జీవితరహస్యము జీవితరహస్యము జీవితరహస్యము జీవితరహస్యము జీవితరహస్యము జీవితరహస్యము జీవితరహస్యము జీవితరహస్యము జీవితరహస్యము జీవితరహస్యము

అంజనాలయము

లోనే తెలిసింది ఆయన ప్రపంచము! అనందించుము. కష్టములు, భోగ్యకార్యములు, విద్యాబుద్ధులు, జయపజయములు వేయే నీ జీవిత రహస్యమంతయు అంజనాలయమున గన్నులక గట్టిపట్టు ప్రదర్శింపబడును. వ్రాసిపంపబడును. జాతకములున్నవారు, జాతకములు వ్రాసిపంపవలెను లేనివారు తొమ్మిది అక్షరములు వ్రాసి పంపినచాలును. జీవిత రహస్యకోధన ప్రశ్నకు 0-8-0 తక్కిన వివరములు వ్రాసిన తెలుపుము

వి. యస్. యన్. శర్మ అంజనాలయము, రాజమండ్రి.

బుల్ బుల్ ఆటో మాటికు ప్రేమ అత్తరు

క్రొత్తగా జర్మనీవారిచే కనిపెట్టబడినది

వివాహము యితర వేడుకసమయములందు వాడుకుట యంతమంచి నవీన అత్తరు ఇదివరకెప్పుడు

ఉండి యుండ లేదు, ప్రేమభాగమునం దున్న మొర మూతను తీసినచే మంచి గువాసన గల

అత్తరు వెడలను, బుడిచి నిలుపుగానుంచిన బయటికి రావడము ఆగును. పరిష్కారమై ఒకబుడికి అర్థరూపాయి తెప్పించుకొనుటకు, తరువాత మీరు మీ స్నేహితులను డజనులకు సంతోషముతో అర్పయ్యుతురు. బుడి 1-కి ధర రు 1-4-0 తపాలార్కు ప్రత్యేకం.

BAIJNATH MOTHILAL & Co.,
168, China Bazar Road, P. Box No. 163 Madras

నాలుగుభాషలనిఘంటువు

ఇందు గుమారు (5000) అయిదువేల తెలుగుమాటలు అకారాదిగా వ్రాసి వానికెదురుగా హిందుస్తాని, ఇంగ్లీషు, ఆరవము పదములు చేర్చబడినవి; ఏపదము కావలసినను వెంటనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివరలో ఇట్టిగ్రంథము వెలువడి యుండలేదు, ఇది చదివినచో గురుసహాయ మక్కరలేకుండ ప్రభాషలు మాటలాడు శక్తికలుగును. ఇది నూలుమాస్త్రరకు, విద్యార్థులకు, లాయర్లకు, గుమాస్తాలకు, వర్తకులకు, ప్రయాణికులకు, పండితులకు, పామరులకు సమస్త జనలకు, మిక్కిలి యుపయోగించును. వెల 8 అణాలు మాత్రమేగాని 800 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొనరింపగలదని నిరూపించుముగల శిష్యవచ్చును.

వేశ్యాసహవాసఫలితము

(పద్యకావ్యము) వెల 4 అణాలు

ఇది బెంగళూరులో జరిగినకథ. ఒక లుబ్ధుడత్యంత భార్యమన సమీపి త్రముగూడఁ బెట్టుటయు నాతని కుమారుడు వేశ్యాలోలుండఁ జెడ్చి త్రమంతయు వేశ్యకర్పించి తుదకు దానిచే వెడలగొట్టుబడి యడవుల పాలైపోవుటయు, మిక్కిలి చక్కవ్రాయబడినది. లుబ్ధునిము, వేశ్యామాతృవర్ణనము జదువుచో నత్యుత్తమమునందు. ఇందులి నీతిశృంగార పద్యములు చదివి తీరవలయును. ఇది చదువ మొదలిడుచో పూర్తియగుపాఠకు విడువ బుద్ధివోడదు.

చిరునామా:— దాసరి లక్ష్మణస్వామి పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

శ్రీ అల్లారి సీతారామరాజు

ప్రశంస

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారిచే రచింపబడినది: ఆంగ్ల దినపత్రిక "హిందు" విమర్శన మిట్లు చేసినది:—

"గ్రంథకర్త యీపుస్తకమును ఆంధ్రదేశమునకు రాబిన్ హుడ్ (Robin Hood) వంటి యసహాయశూనిని పేరలు శాస్త్రసమర్థముగా నిచ్చినాడు. అతని జాతకచక్రముగూడ నున్నది. ఒకయోవ్యోగిరాగతులచే పితూరి యెట్లు రేగినది; బాధితులపాలిట నిలిచి పనిచేయుటకు రాజెట్లు సంసిద్ధుడయ్యెనో; తన విశ్రేణి క్షులచేతను, ప్రశస్త దేశభక్తిచేతను, నిష్కపాత న్యాయబుద్ధిచేతను ప్రజలంతని కెట్లునుర క్షులైరో; ఇంగ్లీషుజడ్జిలశంసాగౌరవముల నాత డెట్లుపంపాదించెనో; ప్రభుత్వ మాతనిపై నెట్లు చేయివేయగలిగిరో; యాతనిపితూరికై యాతనిప్రాణము తెట్లుపుచ్చుకొనిరో యంతయు మనకు చూపబడినది. నిజమైన సీతారామరాజు నింకను ప్రభుత్వము పట్టుకొనవలసియున్నదనియు, వారు పట్టుకొని యక్కడి యొకయోవ్యోగిచే ఆనవాలు పట్టించబడినవాడు తన ప్రియసేనానాయకునికొక మనఃపూర్వకముగా తనప్రాణముల నిచ్చివైచి మరియొకడనియు; నాయకుడు మరయు బాగుగా తయారగుకై తపస్సుచేయుటకై యేగి సవయము వేచియున్నాడనియు (గ్రంథకర్త వాదించుచున్నాడు." (శనివారము 7 వ నవంబరు 1925).

పుస్తకమువెల ఆర్ధరూపాయ; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. వి. పి. గా 11 అణాలకు పంపబడును.

కావలసినవారు క్రిందిచిరునామాకు వ్రాయవలెను.

భమిడిపాటి సత్యనారాయణ,
2605 ఇన్నీ నుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

ప్రాచీన వైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము:— బసవరాజీయము వంటి వైద్యగ్రంథము. శరభరాజప్రణీతము. సులభమైనది మంటయోగములుకలవు. సగముధరకు అమ్ముచున్నాము. వెల 0-8-0

కూటముద్గరము:— మాధవపండితరచితమైన వైద్యగ్రంథము. తెలుగుబట్టితో వెల 0-4-0

చారుచర్య:— భోజరాజకృతచారుచర్యకు తెలుగు సంగ్రహము. తిక్కన కాలమునాటిది. ఆరోగ్యవిధులను దెలుపును. వెల 0-4-0

మేనేజరు, ఆర్డరనాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

గాంధీమహాత్ముని సీతిమంజరి

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

నిడదవోలు 2671

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సాలీనా చందా రు 2 లు మాత్రమే. సాలునకు రమరవి 1200 పేజీలు. డిసెంబరు 1/16 నెల 2 నెలల కొకబుక్కు ప్రమరించి తపాలాఖర్చులు మేమే భరించి పంపుదుము. ప్రజా సామ్యములో మత, సాంఘిక, స్త్రీజాతీయ, ఆర్థిక, నైతికభాషప్రచారము పెంపొందించు సుద్దేశ్యము. ముదిగంటి జగ్గన్న శాస్త్రి బి. ఎ.

శనివారపు సుబ్బారావు సంపాదకులు